

Európske *pre mládež* podujatie

EYE2018 Závěrečná správa

Ozvi sa, Európa!

100 nápadov pre lepšiu
budúcnosť

#EYE2018

Európsky parlament

Európske pre mládež podujatie

POĎAKOVANIE

Editori tejto správy by sa chceli osobitne poďakovať všetkým, ktorí sa podieľali na jej vzniku. Predovšetkým ďakujeme neúnavným novinárom, bez ktorých by táto správa neuzrela svetlo sveta. Naša vďaka patrí aj dobrovoľníkom a stážistom, vďaka ktorým bolo toto podujatie také úspešné. Ďakujeme aj Iris Walterovej, Christine Altidesovej, Niamh McGovernovej a zvyšku tímu Európskeho podujatia pre mládež (EYE), ktorí uľahčili vznik tejto správy, ako aj sieti mladých novinárov European Youth Press.

Na záver ďakujeme všetkým účastníkom a ľuďom, ktorí prispeli svojimi nápadmi k tejto správe a pomohli spraviť z Európskeho podujatia pre mládež takú inšpiratívnu udalosť.

Text bol dokončený v júli 2018

Prvé vydanie

Európsky parlament ani iná osoba, ktorá koná v mene Európskeho parlamentu nenesie zodpovednosť za možné použitie informácií obsiahnutých v tejto publikácii.

Luxemburg. Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2018

@Európska únia, 2018

Reprodukcia je povolená len s uvedením zdroja.

Na akékoľvek použitie alebo reprodukciu fotografií alebo iného materiálu, ktorý nie je predmetom autorského práva EÚ, je potrebné povolenie priamo od držiteľov práv.

PRINT	ISBN 978-92-846-3726-3	doi:10.2861/8451	QA-04-18-629-SK-C
PDF	ISBN 978-92-846-3746-1	doi:10.2861/04584	QA-04-18-629-SK-N

Obsah

Úvod	4
Predslov Antonio Tajani	5
Predslov Klaus Welle	6
Zoznam 100 nápadov podľa tém (nadpisy a čísla)	8
Zhrnutie údajov z dotazníka	13
1. MLADÍ A STARÍ: ako držať krok s digitálnou revolúciou	15
Práca a nezamestnanosť	16
Technológia	20
Vzdelávanie	23
Komentár fóra mládeže	27
2. BOHATÍ A CHUDOBNÍ: výzva na spravodlivé rozdelenie	29
Nerovnosť: starať sa znamená podeliť sa.....	30
Revolúcia	33
Posilnenie postavenia	37
Komentár fóra mládeže	41
3. SAMOSTATNE A SPOLU: ako pracovať na posilnení Európy	43
Budúcnosť Európy	44
Európske voľby 2019: účasť a hlasovanie mládeže	47
Angažovanosť a občianstvo	50
Komentár fóra mládeže	53
4. BEZPEČNÉ A NEBEZPEČNÉ: ako prežiť nepokojné časy	55
Ľudské práva a právny štát	56
Vytvoriť priestor pre občiansku spoločnosť	59
Zvládanie technologického pokroku	62
Komentár fóra mládeže	65
5. LOKÁLNE A GLOBÁLNE: ochrana našej planéty	67
Zmena klímy a poľnohospodári	68
Energia z obnoviteľných zdrojov, inteligentné mestá a udržateľné podnikanie	71
Potravinový odpad, žiadne plasty, čistá voda a sanitácia: zmena spotrebiteľských návykov	75
Komentár fóra mládeže	79
Zoznámte sa s autormi	82

Úvod

“ *Mladí ľudia
nie sú budúcnosť,
sú prítomnosť.* ”

Práve táto myšlienka zaznela jasne a nahlas počas tohtoročného Európskeho podujatia pre mládež (EYE). Čo však okrem vyhlásení o zámere prinášajú mladí ľudia modernej Európe a aká je naša vízia do budúcnosti?

Niet pochyb o tom, že svet sa za niekoľko posledných rokov dramaticky zmenil. Odkaz európskeho projektu spočíva v zaistení mieru a bezpečnosti pre občanov v rámci Európskej únie. Je však čoraz jasnejšie, že bez spoločného úsilia môžu mladí ľudia zdediť oveľa nestabilnejšiu Európu ako tá, v ktorej mali to šťastie vyrastať.

Je tu však dôvod na optimizmus. Zásadné zmeny v spôsobe, akým žijeme a akým k sebe pristupujeme, budú mať pravdepodobne vplyv na to, ako sa budeme v budúcnosti spravovať. mladí ľudia sú často obviňovaní z toho, že sú ľahostajní a neangažovaní. Z tejto správy však vyplýva, že mladí ľudia sú informovaní, majú rozumný prístup k politike a angažujú sa, pokiaľ ide o nápady, ako formovať budúcnosť spravodlivejším a udržateľnejším spôsobom.

Hoci mnohých môžu znervózňovať potenciálne dôsledky technologicky vyspelejšej budúcnosti – či už ide o hrozby pre zamestnanosť alebo dokonca osobnú slobodu – mladí ľudia sú už na čele tejto zmeny a navrhujú spôsoby, ako zvládnuť očakávanú piatu priemyselnú revolúciu.

Jedna z ústredných myšlienok vyplývajúcich z tejto správy sa týka budúcoročných európskych volieb a je celkom jednoduchá: zapojte mladých ľudí do politického procesu. Naberte odvahu zaradiť do svojich zoznamov mladých kandidátov a vypočujte si ich obavy, nápady a riešenia.

Kým politici by sa mali snažiť prijať mladší pohľad na zvládanie budúcnosti, mladí ľudia musia zároveň veriť vo svoje presvedčenia o tolerancii a optimizme v súvislosti s príležitosťami, ktoré nám tieto zmeny ponúkajú.

Predchádzajúce generácie zažívali väčšie turbulencie pri budovaní spoločenskej zmluvy, ktorej cieľom bolo chrániť záujmy väčšiny. Teraz je rad na nás.

Z hľadiska obsahu je táto správa ambiciózna. Hoci niektoré nápady môžu byť skôr idealistické, iné by mali zákonodarcom poskytnúť konkrétne námety na zváženie. V tejto správe sa predkladá mnoho návrhov, obrazných aj konkrétnych. Od ohromujúcich technologických možností až po silnú, nediskriminačnú bezpečnosť, od zlepšenia politickej angažovanosti až po zabezpečenie toho, aby ľudia nepracovali viac za menej.

Vyzývame na kritickú angažovanosť politikov, ako aj mladých ľudí. Ide o nadviazanie konverzácie, v ktorej sa definuje súbor spoločných hodnôt a cieľov, ktoré chceme zachovať alebo dosiahnuť v najbližších desaťročiach.

Lebo je pravda, že „budúcnosť“, ktorú si predstavujeme, sa rýchlo stáva súčasnosťou a mladí ľudia sa začínajú ozývať.

Greg Bianchi & Julie Mahlerová
Šéfredaktori

Predslov

Európsky parlament už po tretí raz otvoril svoje brány tisíciam mladých ľudí z celého kontinentu, ktorí sa tu zišli pri príležitosti Európskeho podujatia pre mládež 2018. Na tomto jedinečnom stretnutí viac ako 8 000 mladých občanov zapojených do otvorenej diskusie o budúcnosti Európy podnietilo svojimi nápadmi prácu našej inštitúcie.

Bolo to skutočne inšpiratívne pre nás všetkých. Keďže úlohy sa obrátili, mladí ľudia viedli konverzáciu a poslanci EP počúvali na znak toho, že mládež je naša prítomnosť aj budúcnosť.

Počas dvojdňového podujatia prebehla široká škála podnetných diskusií a debát. V ich centre bola silná túžba mladých ľudí byť činiteľmi zmeny a aktívne sa zapájať do formovania svojej budúcnosti.

Tieto výmeny názorov sú rozhodujúce v čase, keď Európa čelí mnohým výzvam: utečeneckej a migračnej kríze, konsolidácii oživenia po hospodárskej kríze a neustále prítomnej hrozbe terorizmu. Odpoveďou na tieto výzvy nie je návrat k štátnym hraniciam. Naopak, riešením je zvýšenie spolupráce a dôvery, posilnenie solidarity a našich európskych hodnôt a presadzovanie európskych záujmov na globálnej scéne, a to na základe multilaterizmu.

Z Európskeho podujatia pre mládež jasne vyplynulo, že mladí ľudia sú plní odhodlania chopiť sa týchto výziev a pracovať na zabezpečení lepšej budúcnosti.

Mladí ľudia môžu priniesť zmenu a ja som si istý, že ich prínos povedie k čoraz dynamickejšej európskej demokracii. Volby do Európskeho parlamentu, ktoré sa uskutočnia 23. – 26. mája 2019, budú pre všetkých občanov skvelou príležitosťou rozhodnúť o politickom smerovaní našej Únie a zároveň zabezpečiť, aby prosperita, stabilita a mier, ktoré sme dokázali zaručiť viac ako 60 rokov, pokračovali. Práve v tomto rámci môžu európski občania uplatňovať svoje slobody.

Ako poslanci Európskeho parlamentu budeme s vami, mladými Európanmi, pokračovať v tomto dôležitom dialógu a pracovať na tom, aby vaša budúcnosť spočívala v lepšej a silnejšej EÚ.

Antonio Tajani
predsedu Európskeho parlamentu

Mladí ľudia, mladí Európania, sú budúcnosťou Európskej únie. Hoci som už trochu mimo vekovej kategórie Európskeho podujatia pre mládež, na začiatku svojej kariéry som bol skalkným mladým aktivistom a dodnes som silným podporovateľom mládeže. Preto som politickému vedeniu Parlamentu navrhol vytvorenie Európskeho podujatia pre mládež (EYE) ako ústrednej platformy na rozvíjanie otvoreného, štruktúrovaného a nepretržitého dialógu medzi poslancami Európskeho parlamentu a mladými ľuďmi.

Prvé EYE v roku 2014 a následné podujatia boli mimoriadne úspešné, v neposlednom rade preto, lebo mladí ľudia mali silné slovo pri formovaní programu. EYE sa v súčasnosti každý druhý rok organizuje ako podujatie pre mladých Európanov, na ktorom sa môžu vyjadriť a vymeniť si nápady na vytvorenie lepšej Európy. Spojenie viac ako 8 000 mladých ľudí na takom výnimočnom mieste, ako je Európsky parlament, im umožňuje formovať európsku identitu.

Európske podujatie pre mládež je príležitosťou pre mladých aktívnych občanov zanechať svoju stopu na európskej politike a vyjadriť sa k politikám, ktoré budú mať vplyv na ich život.

Tento proces pokračuje aj po skončení podujatia. Najinovatívnejšie nápady prezentované počas EYE 2018 sú zhromaždené v tejto správe a budú predložené poslancom Európskeho parlamentu.

Autori vybraní s pomocou siete mladých novinárov European Youth Press zachytili pôsobivú škálu nápadov, ktoré účastníci EYE predniesli v Štrasburgu 1. – 2. júna 2018.

EYE vďačí za svoj úspech viacerým prvkom: politickému vedeniu Parlamentu, parlamentným službám zodpovedným za prípravu, partnerom podujatia a mládežníckym skupinám, ktoré prispeli do programu, veľkému počtu dobrovoľníkov a, samozrejme, predovšetkým samotným účastníkom, ktorí sa s nadšením zapájali pred začiatkom podujatia, počas neho, aj po jeho skončení.

Rozhovor medzi poslancami a mladými ľuďmi sa po EYE nekončí. Pokračuje touto správou a nadchádzajúcimi vypočutiami mládeže koncom tohto roka, ešte pred voľbami do Európskeho parlamentu, ktoré sa budú konať v roku 2019.

Klaus Welle
generálneho tajomníka Európskeho parlamentu

Ozvi sa, Európa!

100 nápadov pre lepšiu budúcnosť

1. MLADÍ A STARÍ:

Ako držať krok s digitálnou revolúciou

- 1** Využiť elektronické portfóliá na dosiahnutie revolúcie v nábore pracovníkov
- 2** Podporovať ovp a uplatňovať systém duálneho vzdelávania
- 3** Vytvoriť osobitné oddelenia pre mládež v inštitúciách
- 4** Prenosný systém dávok pre pracovníkov
- 5** Zreformovať záruku pre mladých ľudí
- 6** Vytvoriť medzigeneračnú chartu pracovnej sily
- 7** Európsky systém na zisťovanie nesúladu medzi ponúkanými a požadovanými zručnosťami
- 8** Vytvoriť európsku agentúru pre robotiku a pečať súladu robotiky s predpismi
- 9** Regulovať vojenské využívanie umelej inteligencie
- 10** Vytvoriť európsku platformu kolektívneho financovania
- 11** Investovať do technológií na podporu kultúry a dedičstva
- 12** Vytvoriť európske posúdenie robotov
- 13** Vytvoriť celoeurópske médium
- 14** Podnikateľské programy a mäkké zručnosti
- 15** Využiť program Erasmus na pomoc pri riešení vyludňovania
- 16** Vyučovacie hodiny zamerané na životné zručnosti
- 17** Podporovať zvedavosť, sebarozvoj a zodpovednosť
- 18** Zavedenie vyučovacích hodín typu „výzva“ s cieľom podnietiť kreatívnejších študentov
- 19** Spolupráca medzi školami v oblasti projektov
- 20** Nástroje na boj proti digitálnemu vylúčeniu a na podporu duševného zdravia

2. BOHATÍ A CHUDOBNÍ:

Výzva na spravodlivé rozdelenie

- 21 Zavedenie univerzálneho základného príjmu na boj proti nerovnosti
- 22 Podporovať celoživotné vzdelávanie
- 23 Základný príjem, nie však univerzálny
- 24 Jednotná daň a pracovné práva v rámci EÚ
- 25 Prístup k zdravotnej starostlivosti pre transrodové osoby
- 26 Zrušiť tzv. ružovú daň
- 27 Podporovať ľudské práva v obchode s textilnými výrobkami
- 28 Poskytovať prístupné kurzy v celej Európe
- 29 Podporiť inkluzívnejšie EYE
- 30 Zdaňovať roboty!
- 31 Predchádzať daňovým únikom
- 32 Rovnaké zastúpenie v Európskom parlamente
- 33 Spraviť nás šťastnejšími a prestať používať HDP ako jediné meradlo pokroku
- 34 Zvýšiť atraktivnosť vidieckych oblastí pre mládež
- 35 Posilniť postavenie utečencov a začleniť ich zaradením do národného systému vzdelávania
- 36 Komplexná sexuálna výchova
- 37 Podporiť sociálne podnikanie a hospodárstvo spoločného využívania zdrojov
- 38 Vnútroštátne mechanizmy na ochranu novinárov v Európe
- 39 Podporovať posunkový jazyk
- 40 Vytvoriť prechodné bývanie

3. SAMOSTATNE A SPOLU:

Ako pracovať na posilnení európy

- 41 Zabezpečiť vzdelávacie príležitosti v Spojenom kráľovstve po brexite
- 42 Zaviesť európsky deň utečencov
- 43 Investovať do zahraničnej pomoci a použiť diplomáciu na zastavenie migračných tokov
- 44 Podporovať viac výmen medzi Európou a Tureckom
- 45 Zriadiť dobrovoľnícky systém na prepojenie migrantov s Európanmi
- 46 Posilniť vonkajšie hranice a výmenu údajov
- 47 Nabádať mladých ľudí, aby kandidovali vo voľbách
- 48 Používať sociálne médiá na informovanie mladých ľudí o hlasovaní vo voľbách
- 49 Zaviesť každoročné zasadnutie venované otázkam a odpovediam medzi lídrami EÚ a mladými ľuďmi
- 50 Zaviesť jednotný vek pre mladých kandidátov vo voľbách
- 51 Rozšíriť elektronické hlasovanie s cieľom podporiť volebnú účasť
- 52 Zaviesť právo voliť v európskych voľbách od 16 rokov
- 53 Používať spoločnosti a aplikácie na šírenie informácií o hlasovaní
- 54 Prepojiť Európu s národnými platformami s cieľom podporiť angažovanosť
- 55 Rozvinúť európsku iniciatívu občanov
- 56 Propagovať klasické jazyky a európske dejiny
- 57 Vytvoriť platformu pre kvalifikovaných utečencov na obsadenie vzdelávacích postov
- 58 Zaviesť politiku do náuky o spoločnosti
- 59 Financovať mládežnícke preukazy na poskytovanie zliav v kultúrnych inštitúciách
- 60 Vytvoriť iniciatívu "mobilných riaditeľov škôl"

4. BEZPEČNÉ A NEBEZPEČNÉ:

Ako prežiť nepokojné časy

- 61 Viesť prostredníctvom vykonávania rezolúcie BR OSN č. 2250 pre mládež
- 62 Uprednostňovať ľudské práva v obchodných dohodách
- 63 Presunúť spravodlivosť do európskeho rozmeru
- 64 Bojovať proti vylúčeniu s cieľom zastaviť extrémizmus
- 65 Spraviť zo sociálnych médií verejnoprospešnú službu
- 66 Podporiť väčšiu vojenskú spoluprácu
- 67 Vytvoriť humanitárne koridory pre utečencov
- 68 Vytvoriť celoeurópsku databázu na podporu transparentnosti
- 69 Chrániť oznamovateľov protispoločenskej činnosti
- 70 Vyškoliť políciu na boj proti trestným činom z nenávisti na internete
- 71 Vytvoriť fond pre mladých kandidátov
- 72 Deklarácia online práv
- 73 Povinné školenie v oblasti prvej pomoci
- 74 Zabezpečiť transparentnosť v športe
- 75 Začlenenie a zosúladenie kybernetickej bezpečnosti
- 76 Zaviest' vzdelávanie v oblasti kybernetickej bezpečnosti ako štandardnú prax
- 77 Podporovať spravodajskú spoluprácu EÚ
- 78 Podporovať vzdelávanie o molekulárnej a bunkovej biológii
- 79 Investovať do technológie na úpravu génov
- 80 Vytvoriť bezplatný antivírusový softvér pre občanov EÚ

5. LOKÁLNE A GLOBÁLNE:

Ochrana našej planéty

- 81 Vytvoriť európsky program na podporu zelených striech
- 82 Využívanie zelenej diplomacie na rokovania zohľadňujúce klímu
- 83 Feminizmus v boji proti zmene klímy
- 84 Podpora mladých poľnohospodárov a nových technológií
- 85 Menej dotácií na mäso
- 86 Podporovať biodiverzitu a prísnejšie normy pre hospodárske zvieratá
- 87 Podporovať udržateľné domácnosti v tom, aby predávali energiu späť do siete
- 88 Stanoviť harmonogram ukončenia používania fosílnych palív a obmedziť stratu pracovných miest
- 89 Podporovať európske energetické spoločenstvo a trh
- 90 Posilnenie európskej infraštruktúry a spoločnej politiky pre oblasť dopravy
- 91 Inteligentné mestá a verejná doprava
- 92 Podporovať ekologické podnikanie a projekty
- 93 Podporovať recykláciu elektronických zariadení
- 94 Propagovať bezplastový prístup
- 95 Financovať odstránenie plastov z oceánov
- 96 Nová kultúra pre obchody s potravinami a zdaňovanie
- 97 Zaviesť zákonnú povinnosť znižovať objem potravinového odpadu
- 98 Zjednodušiť proces darovania potravín
- 99 Vzdelávanie o udržateľnosti na školách
- 100 Vytvoriť systém na využívanie dažďovej vody vo vodovodných inštaláciách

Zhrnutie údajov z dotazníka¹

SPOMEDZI 943 RESPONDENTOV
Z NÁŠHO DOTAZNÍKA

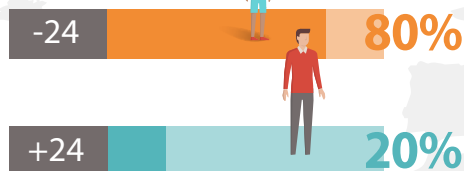
VEK

Väčšina respondentov, ktorí sú v mládežníckych organizáciách (80%), má menej ako 24 rokov.

553
patrí do
nejakej
mládežníckej
organizácie,

390
nepatrí.

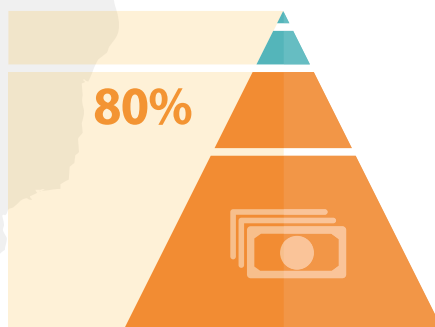

ZAHRANIČÍ

STANOVISKO

67 % respondentov uvádza, že práca, život a štúdium mimo ich rodnej krajiny sa im „úplne“ páči.

80 % respondentov si myslí, že pre mladých ľudí je EÚ úplne alebo prevažne prínosom. Zvyšní respondenti sú nerozhodnutí alebo nesúhlasia.

¹ 943 respondentov z 28 členských štátov EÚ. Prieskum pomocou dotazníka prebiehal od 12. marca do 19. apríla 2018. Dotazník bol poskytnutý aj účastníkom EYE a Európskemu fóru mládeže

ZNEPOKOJENIE

Respondenti v celej EÚ

majú najväčšie obavy v súvislosti s

pristáhovalctvom **29%²**
a sociálnymi otázkami.

No znepokojuje ich aj životné

prostredie **20%**

a

nerovnosť **18%**

² Otázka bola otvorená, čo znamená, že zistenie by sa mohlo týkať akéhokoľvek aspektu pristáhovalctva (napríklad, či robíme dostatok na pomoc utečencom, či potrebujeme posilniť hraničné kontroly atď.) a nemusí nevyhnutne preukazovať negatívny postoj k pristáhovalctvu

1. MLADÍ A STARÍ:

Ako držať krok s digitálnou revolúciou

V súčasnosti žijeme vo svete, kde byť mladým človekom je čoraz náročnejšie. Samozrejme, veľa vecí z minulosti sa zlepšilo: na časy celoeurópskeho konfliktu sa pomaly zabúda, prístup k vzdelaniu je rozšírený a mladí ľudia v Európe majú vo všeobecnosti dobré životné podmienky. Nerovnosti medzi mladšou a staršou generáciou sa však zväčšujú. Podľa Eurostatu je miera nezamestnanosti mladých ľudí vo všeobecnosti oveľa vyššia než miera nezamestnanosti iných vekových skupín, pričom je tu aj veľa takých, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy (NEET).³ Digitalizácia mení svet práce, pričom si vyžaduje nové zručnosti a perspektívy. Pracovné postupy sú čoraz premenlivejšie, čo umožňuje istú flexibilitu, ale zároveň to prináša riziko neistého životného štýlu a obmedzeného prístupu k formám sociálnej ochrany.

Automatizácia a robotika zároveň napredujú míľovými krokmi vo všetkých oblastiach. Stroje nepochybne zlepšujú mnohé aspekty ľudského života, napríklad v medicínskej a automobilovej oblasti, no zároveň prinášajú etické a praktické otázky vrátane obáv, že zlikvidujú niektoré pracovné miesta. Niektorí varujú pred sci-fi scenármi, podľa ktorých by umelá inteligencia (AI) mohla ohroziť samotnú existenciu ľudského druhu. Rozsah mýtov a strachu z digitalizácie naznačuje, že stále existujú etické a normatívne otázky, ktoré si vyžadujú odpovede. Vzdelávacie systémy v tomto kontexte nie sú dostatočne vybavené na to, aby držali krok s takými rýchlymi spoločenskými a technologickými zmenami. Školám a univerzitám často chýbajú zdroje, príprava a správne zmysľovanie na to, aby pomáhali svojim žiakom a študentom dosiahnuť správnu rovnováhu medzi odbornými a tzv. mäkkými zručnosťami, ktoré sú potrebné na vstup na nový digitalizovaný trh práce. To často vedie k nesúladu medzi schopnosťami, ktoré môžu ponúknuť, a schopnosťami, ktoré požadujú zamestnávateľia.

Sociálny vplyv kombinácie všetkých týchto trendov je mimoriadne zložitý aj mierne nebezpečný. Mladí ľudia študujú dlhšie a k stabilným pracovným miestam sa dostávajú neskôr, čím oddalujú svoju finančnú nezávislosť. Mladí ľudia začínajú prispievať do dôchodkového systému neskôr a nepravidelnejšie, čo znamená, že nie sú schopní dostatočne prispievať na programy sociálneho zabezpečenia vrátane zdravotnej starostlivosti pre starších ľudí. K tomu sa dostávajú až neskôr. Očakávaná dĺžka života sa predlžuje, ale pôrodnosť zároveň neustále klesá, čo znamená, že k dispozícii je čoraz menej zdrojov na zabezpečenie pohodlného života starnúceho obyvateľstva.

Zvyšuje sa chudoba medzi mladými ľuďmi, čo je prvok, ktorý v kombinácii s nezamestnanosťou ohrozuje nielen ich postavenie ako daňových poplatníkov, ale aj ich duševnú pohodu. Podľa výskumu McKinsey Global Institute z roku 2016⁴ ide o prvú generáciu mladých ľudí v dejinách, ktorá je na tom horšie než ich rodičia, čo sa považuje za skutočnosť, ktorá má potenciálne škodlivé dôsledky pre celý systém, v ktorom žijeme. Z mladých ľudí treba urobiť prioritu vo všetkých odvetviach a vo všetkých inštitúciách, od miestnej až po vnútroštátnu a európsku úroveň. Keďže toto by bol len začiatok, aké opatrenia by sa mali prijať na zlepšenie trhu práce, technologického rozvoja a vzdelávacích systémov v celej Európe, aby sa zabezpečilo, že budú pre mladých ľudí prínosné? V roku 2018 sa na podujatí EYE zišlo viac ako 8 000 mladých ľudí, aby diskutovali práve o týchto témach. Mladí ľudia sú nervózni, ale ambiciózni. Je načas, aby tvorcovia politik využili tohto mladistvého ducha.

Instagram: @cinnavox

³ Eurostat, „Unemployment statistics“, Eurostat Statistics explained (Štatistika nezamestnanosti, vysvetlenie štatistiky Eurostatu), http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Unemployment_statistics#Recent_developments (júl 2018)

⁴ Richard Dobbs et al., „Poorer than their parents? Flat or falling incomes in advanced economies“ (Chudobnejší než ich rodičia? Paušálne alebo klesajúce príjmy vo vyspelých hospodárstvach), McKinsey Global Institute, júl 2016, <https://www.mckinsey.com/~/media/McKinsey/Featured%20Insights/Employment%20and%20Growth/Poorer%20than%20their%20parents%20A%20new%20perspective%20on%20income%20inequality/MGI-Poorer-than-their-parents-Flat-or-falling-incomes-in-advanced-economies-Full-report.aspx> (jún 2018)

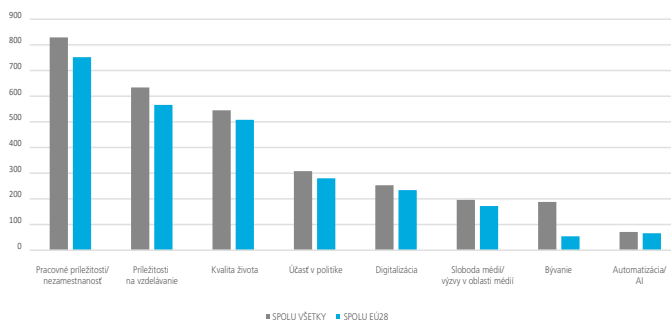
PRÁCA A NEZAMESTNANOSŤ

Následky finančnej krízy z roku 2008 zasiahli určité skupiny ľudí vrátane mladých ľudí viac ako iné časti obyvateľstva. V roku 2017 dosahovala priemerná nezamestnanosť mládeže v EÚ28 16,8 % (Eurostat), čo je zhruba rovnaké percento ako pred desiatimi rokmi (15,8 %).⁵

Mladí ľudia boli počas finančnej krízy zasiahnutí mimoriadne tvrdo. Hoci v posledných rokoch došlo k zlepšeniu, údaje o zamestnanosti len teraz dosiahli úroveň pred krízou, pričom v istom bode v prvom štvrtroku 2013 dosahovala nezamestnanosť mládeže 23,9 %. Miera nezamestnanosti sa medzi jednotlivými krajinami líši, pričom sa pohybuje od 6 % v Nemecku po 42 % v Grécku, čo jasne poukazuje na to, že mladí ľudia v južnej a východnej Európe čelia väčším prekážkam v prístupe na trh práce. Navyše percento tých, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy, stúpa: v roku 2017 podľa údajov Eurostatu takmer 17 miliónov mladých ľudí vo veku 20 – 34 rokov nebolo zamestnaných, ani v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy, čo predstavuje takmer jedného z piatich mladých ľudí (18,3 %)⁶. Navyše rozdiel medzi tými, ktorí sa považujú za zamestnaných, a nezamestnanými zvyčajne nezahŕňa tých, ktorí síce majú prácu, ale sú takzvané podzamestnaní, čo znamená, že pracujú nelegálne alebo sú nedostatočne platení. Neistá práca je na vzostupe a zvyrazňuje ju aj tzv. nájomné hospodárstvo (gig economy), ktoré ponúka dočasné zamestnanie. Koncepcia flexiistoty (flexibilita a istota) sa zatiaľ nepreukázala ako úspešná a hoci pracuje čoraz viac mladých ľudí, zostávajú naďalej chudobní (podľa Eurostatu ide o jedného z troch mladých ľudí v Európe).⁷ Nové formy práce prinášajú flexibilitu, ktorá je príliš často skôr nútenou voľbou než slobodným výberom, čo vedie k novým znepokojivým javom, ako sú napríklad ľudia označovaní skratkou SINK (Single Income, No Kids – bezdetní s jedným príjmom), ktorá odkazuje na mladé pracujúce páry, ktorých mzdy po sčítaní ledva dosahujú ekvivalent jedného „slušného“ príjmu. Toto všetko má vplyv na schopnosť mladých ľudí získať prístup k osobitným súborom sociálnych práv, ako je bývanie, práca a vzdelanie.

Na boj proti týmto trendom zaviedla EÚ opatrenia, ako je napríklad záruka pre mladých ľudí⁸ a iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí⁹. Hoci sa tieto iniciatívy považujú za silné opatrenia na riešenie krízy zamestnanosti mládeže, podľa organizácie Caritas (2018) sa európske reakcie vyznačujú určitou fixáciou na zamestnanosť a zamestnateľnosť, ktoré sa zdajú byť viac zamerané na kvantitu než na kvalitu ponuky.¹⁰ Navyše nie vždy dokážu osloviť veľmi marginalizované skupiny a nedokážu zosúladiť tento systém s ochrannými opatreniami. Klasickým príkladom týchto problémov sú neplatené stáže. „Teraz, keď sa zdá, že sa hospodárstvo vzdmáha, je načase napraviť situáciu zaručením kvalitného zamestnania a učňovskej prípravy,“ uvádza Caritas. Skutočne, jedna z vecí, ktoré mladí ľudia požadujú najviac, sú spravodlivé pracovné podmienky, počnúc očakávaniami týkajúcimi sa platu.

MLADÍ A STARÍ – NAJVÝZNAMNEJŠIE PROBLÉMY, KTORÝM ČELIA MLADÍ EURÓPANIA

⁵ Eurostat News Release, „Unemployment in the EU regions in 2017“ (Tlačová správa Eurostatu, Nezamestnanosť v regiónoch EÚ v roku 2017), <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/8830865/1-26042018-AP-EN.pdf/bb8ac3b7-3606-47ef-b7ed-aadc4d1e2aae> (jún 2018)

⁶ Eurostat, „Statistics on young people neither in employment nor in education or training“, Eurostat Statistics explained (Štatistika o mladých ľuďoch, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy, vysvetlenie štatistiky Eurostatu), http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Statistics_on_young_people_neither_in_employment_nor_in_education_or_training (jún 2018)

⁷ Eurostat, „Young people - social inclusion“, Eurostat Statistics explained (Mladí ľudia a sociálne začlenenie, vysvetlenie štatistiky Eurostatu), http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Young_people_-_social_inclusion (jún 2018)

⁸ Európska komisia, Záruka pre mladých ľudí, <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1079> (júl 2018)

⁹ Európska komisia, Iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí, <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1176> (jún 2018)

¹⁰ Caritas Europa, „Europe's youth. Between hope and despair“ (Európska mládež. Medzi nádejou a zúfalstvom) <http://www.caritas.eu/sites/default/files/caritas-europesyouth-en-web.pdf> (jún 2018)

1. VYUŽIŤ ELEKTRONICKÉ PORTFÓLIÁ NA DOSIAHNUTIE REVOLÚCIE V NÁBORE PRACOVNÍKOV

Imen a Simone

Keď dáme zmysel našej práci, dáme zmysel aj nášmu životu. Musíme zmeniť systémy naboru pracovníkov v spoločnostiach a ísť nad rámec klasických životopisov. Jedným z praktických spôsobov, ako to dosiahnuť, by bolo, keby EÚ podporovala používanie elektronických portfólií, akejsi novej formy životopisov, s cieľom vytvoriť nový prístup k identite v EÚ.

Tým by sa dosiahlo niekoľko vecí: prepojilo by to ľudí a pracovné miesta dynamickejším spôsobom, umožnilo by to ľuďom prejavíť individuálne zručnosti a predviesť nové vzdelávacie nástroje (najmä pre učiteľov); a zlepšilo a obohatilo by to platformy ESCO (Európska klasifikácia zručností, kompetencií, kvalifikácií a povolání) pri hľadaní zamestnania. Elektronické portfóliá fungujú tak, že ponúkajú firmám návrhy v znení „toto môžem priniesť vášmu podniku“.

Takéto riešenie by povzbudilo mladých ľudí, aby aktívne a cielavedome premýšľali o práci, ktorú chcú, a zároveň by motivovalo zamestnávateľov. Takisto by ponúkalo pridanú hodnotu zručností, kompetencií a kvalifikácií, ktoré by sa prepájali interaktívnejším spôsobom. Napokon by to znamenalo zviditeľnenie na trhu práce a menej ťažkostí pri hľadaní zamestnania alebo pracovníka.

EÚ by sa mohla stať lídrom na základe toho, že by podnecovala vytváranie elektronických portfólií a snažila sa vytvoriť centralizovanú databázu, v ktorej by uchádzači o zamestnanie mohli bežne aktualizovať svoj profesionálny pokrok a uchádzať sa o pracovné miesta jednoduchším a cielenejším spôsobom.

3. VYTVORIŤ OSOBNÉ ODDelenIA PRE MLÁDEŽ V INŠTITÚCIÁCH

Ana

Myslím si, že by bolo prínosné, keby všetky spoločnosti, štátne a verejné inštitúcie, ako aj mimovládne a vládne organizácie mali osobitné oddelenie pre mládež. Toto oddelenie by malo vypracovať program pre mladých ľudí, aby mohli vykonávať prácu, ktorá zodpovedá ich profilu. Tieto programy by boli akýmsi odrazovým mostíkom pre mladých ľudí, ktorí by s nadobúdaním praxe profesionálne rástli.

Základom pre prijatie mladých ľudí do takýchto programov by mala byť motivácia, akademické výsledky a osobnosť. Akademické inštitúcie by za ideálnych okolností spolupracovali pri vytváraní týchto programov so spoločnosťami a inými organizáciami, aby lepšie prepájali teóriu a prax.

Bolo by to prospešné pre obe strany: zamestnávateľia by mohli získať tých správnych zamestnancov pre svoju spoločnosť/inštitúciu, keďže by ich počas ich pridelenia naučili potrebným zručnostiam, a mladí ľudia by mohli ukázať svoje schopnosti a získať prácu.

2. PODPOROVAŤ OVP A UPLATŇOVAŤ SYSTÉM DUÁLNEHO VZDELÁVANIA

Thomas

Odborné vzdelávanie a príprava (OVP) sa čoraz častejšie považujú za spôsob, ako preklenúť priepasť medzi vzdelávaním a zamestnaním. Takýto systém umožňuje flexibilnejší prístup k získavaniu nových zručností a pomáha vyvažovať pracovný a rodinný život s potenciálnou zmenou kariéry. Zároveň berie ohľad na duševné zdravie, keďže bráni dlhým obdobiam nezamestnanosti. Treba však vyriešiť potenciálne problémy spojené s OVP, ako sú napríklad vzdialené školy alebo náklady na učebné materiály a cestovné náklady.

Jedným z možných prístupov by mohlo byť zavedenie celoeurópskeho systému duálneho vzdelávania, podobného systému, ktorý funguje v Nemecku. Nemeckí študenti kombinujú školskú dochádzku so vzdelávaním v praxi prostredníctvom profesionálnej odbornej prípravy. Chodia do spoločností a učia sa danej profesii prakticky, za čo dostávajú finančnú odmenu.

Takýto systém by pomáhal mladým ľuďom a zároveň by bol užitočný pre spoločnosti, pre ktoré by bolo prínosom, keby si ponechali zamestnancov, do ktorých investovali.

4. PRENOSNÝ SYSTÉM DÁVOK PRE PRACOVNÍKOV

Daniel

Navrhujem, aby sa nové formy flexibilnej práce upravili prostredníctvom ekonomického zabezpečenia a sociálnej ochrany. EÚ by mala vytvoriť „prenosný“ systém dávok pre pracovníkov. Ako by fungoval? V rámci systému by sa vytvorili individuálne účty, ktoré by prináležali pracovníkom počas celej ich kariéry a umožňovali by im zmeniť charakter, štruktúru a intenzitu ich práce, pričom pracovníci by stále mali prístup k sociálnym dávkam.

Kedže tradičné predpoklady – že vzdelávanie sa končí v dvadsiatke, kariérny postup v štyridsiatke a práca v šesťdesiatke – sú čoraz menej relevantné, pojem „zamestnanie na celý život“ zaniká. Preto je kľúčové, aby sa vytvorili podmienky pre flexibilné, dynamické a rôznorodé formy práce.

Alternatívne formy práce už vytvárajú väčšiu flexibilitu pre podniky, ktoré môžu využívať odborné znalosti, ktoré existujú mimo ich organizácie, ako aj pre pracovníkov, ktorí si môžu prispôsobiť svoje kariérne dráhy svojim osobným preferenciám. Flexibilná práca by však nemala ísť na úkor ekonomického zabezpečenia. Tento návrh by pomohol poskytnúť takúto záruku.

Aby to fungovalo, EÚ by vystupovala ako sprostredkovateľ, ktorý by spájal zainteresované strany, aby si určili: kto bude finančne prispievať a koľko? Kto môže spravovať takýto systém? A aký typ regulačných opatrení je potrebný na to, aby takýto model fungoval?

5. ZREFORMOVAŤ ZÁRUKU PRE MLADÝCH ĽUDÍ

Nápad, ktorý zaznel na workshope

EÚ by mala zvážiť reformu záruky EÚ pre mladých ľudí, aby sa zameriavala skôr na kvalitu pracovných miest než na kvantitu. Mali by sa dotovať len tie pracovné príležitosti, ktoré poskytujú záruku istého zamestnania pre mladých ľudí na obdobie najmenej 18 mesiacov.

Profesor Bjørn Hvinden, šéf projektu EU Negotiate, ktorý sa snaží merať dôsledky dočasného a neistého zamestnania na mladých pracovníkov, tvrdí, že zamestnávateľi v niektorých štátoch EÚ dostali dotácie na vytvorenie nekvalitných pracovných miest s malými dlhodobými výhodami. Z jeho výskumu vyplýva, že okrem poškodenia kvality života a duševného zdravia mladých ľudí môžu nekvalitné formy zamestnania znižovať atraktivnosti mladých občanov EÚ v očiach zamestnávateľov.¹¹

Zreformovanie záruky EÚ pre mladých ľudí by pomohlo zmierniť stres a škodlivý charakter nejistej práce.

6. VYTVORIŤ MEDZIGENERAČNÚ CHARTU PRACOVNEJ SILY

Nápad, ktorý zaznel na workshope

EÚ by mala zaviesť medzigeneračnú chartu pracovnej sily s cieľom využívať rôzne generáčne zručnosti a vytvárať harmonické pracovné prostredie. Pomohlo by to uznať rôzne tlaky, ako je napríklad nesúlad medzi ponúkanými a požadovanými zručnosťami, najmä pokiaľ ide o zručnosti a odbornú prípravu, ktorým čelia rôzne generácie, a využívať ich kombinované talenty na prekonanie spoločných výziev. Napríklad, zatiaľ čo o mladých ľuďoch sa často vraví, že sú dobrí v určitých technologických zručnostiach, starší pracovníci zase môžu odovzdať múdrosť, ktorú nadobudli počas desiatok rokov práce v danom podniku, alebo navrhnúť riešenia, ktoré fungovali kedysi.

Medzigeneračná charta pracovnej sily EÚ by bola dobrovoľným kódexom postupov, ktorý by zaväzoval organizácie k tomu, aby využívali kombinované zručnosti svojich pracovníkov z rôznych generácií, a to podporovaním takých postupov, ako je napríklad medzigeneračné mentorstvo alebo mentorstvo v opačnom garde, pri ktorom sa mladí ľudia delia o svoje poznatky so staršími kolegami.

Čoskoro, po prvýkrát vo svojej histórii, bude pracovná sila EÚ zložená z ľudí, ktorí patria do piatich rôznych generácií¹². Každá generácia bola formovaná rôznymi skúsenosťami, má rôzne silné a slabé stránky a má svoje vlastné pohľady na pracovný život. Tieto skupiny budú musieť spolupracovať vo veľkých organizáciách a mohli by skončiť tak, že každá bude ťahať iným smerom.

Organizácie, ktoré by podpísali chartu, by sa takisto mohli zaviazat k vytvoreniu medzigeneračne vyvázenejšej pracovnej sily prostredníctvom zavedenia úprav, ktoré by umožnili starším pracovníkom zostať na pracovisku dlhšie (napr. úpravou ich priestorov, vytvorením väčšej flexibility), a uľahčenia toho, aby mohli mladí ľudia vyvažovať svoj pracovný život s inými povinnosťami, ako je napríklad starostlivosť o deti a starších príbuzných.

Organizáciám, ktoré by podpísali chartu, by sa mohli poskytovať stimuly a uznanie. EÚ by sa rovnako mohla usilovať zapájať do tohto procesu spoločnosti a vytvoriť sieť, ktorá by vysvetľovala najlepšie postupy pri zabezpečovaní medzigeneračnej spravodlivosti.

¹¹ Teresa Küchel, „EU youth unemployment: some jobs are worse than being unemployed“ (Nezamestnanosť mládeže v EÚ: niektoré pracovné miesta sú horšie než byť nezamestnaný), Nordic Labour Journal <http://www.nordiclabourjournal.org/nyheter/news-2017/article.2018-01-15.4801052502> (jún 2018)

¹² Bentley University, „Multi-Generational Impacts on the Workplace“ (Vplyvy viacerých generácií na pracovisku), <https://www.bentley.edu/files/2017/11/01/Bentley%20CWB%20Generational%20Impacts%20Research%20Report%20Fall%202017.pdf> (júl 2018)

7. EURÓPSKY SYSTÉM NA ZISŤOVANIE NESÚLADU MEDZI PONÚKANÝMI A POŽADOVANÝMI ZRUČNOSŤAMI

Daniel

EÚ by mala stavať na svojich iniciatívach a mechanizmoch financovania, ktoré podporujú celoživotné vzdelávanie (napr. nový program v oblasti zručností pre Európu), a to vytvorením európskeho systému na zisťovanie nesúladu medzi ponúkanými a požadovanými zručnosťami. Mohlo by to zahŕňať určitý ekosystém na úrovni EÚ (verejno-súkromný dialóg) tvorený odborníkmi, ktorí by boli zodpovední za monitorovanie a mapovanie toho, aké zručnosti budú v budúcnosti potrebné, a v rámci tohto procesu by identifikoval nesúlad medzi ponúkanými a požadovanými zručnosťami, a to podľa jednotlivých krajín, priemyselných odvetví a sektorov.

Technologický pokrok a digitalizácia rýchlo menia typy pracovných miest a zručností, ktoré budú potrebné na trhu práce, čím vyvíjajú tlak na existujúce systémy trhu práce v členských štátoch. Tento návrh by pomohol zvládnuť tieto rozsiahle zmeny, využiť ich potenciál a zabezpečiť spravodlivejšie rozdelenie v rámci celej Európy, pričom by podporoval skôr mobilitu vo všetkých členských štátoch, a nie vyludňovanie.

Tento systém by sa mal najskôr zaviesť v pilotnej podobe, pričom sa stanovia jasné normy, poskytnú sa právnu istotu pre každého a zabezpečí sa, aby bol v rámci svojho uplatňovania univerzálny, čo znamená, že by podporoval rast, rozvoj a pohyb ľudí v rámci organizácií, priemyselných odvetví a krajín.

ROZHOVOR

EÚ zaviedla osobitné stratégie na boj proti nezamestnanosti mládeže: fungujú?

Situácia v oblasti nezamestnanosti mládeže sa zlepšuje, k čomu pozitívne prispela aj záruka pre mladých ľudí. No aké druhy pracovných miest sa vytvárajú? Sú dobre platené? Poskytujú sociálnu ochranu? Zarábajú mladí dost? Môžu dosiahnuť nezávislosť? Možno nie sme nezamestnaní, ale často pracujeme v neštandardnom zamestnaní. Hovorila nám, že taká zrejme bude budúcnosť práce. Sme tomu otvorení, ale začalo sa šíriť úplne nové vysvetlenie: že sa nám páči nepredvídateľnosť, flexibilita a sloboda. Ale keby ste si mohli vybrať, aký typ práce chcete, čo by ste si vybrali? 74 % mladých ľudí, ktorí sú členmi našej organizácie, uvádza, že ich prvou voľbou by bola stabilná dlhodobá zmluva. Len 4 % by chceli byť na voľnej nohe. 50 % mladých ľudí skutočne pracovalo v akejkoľvek oblasti bez toho, aby to mohli nazvať kvalitnou prácou. Takže toto sme si vraj vybrali ako životný štýl? Absurdné. Flexibilita sa vnucuje a táto sloboda nie je skutočná: ak sa stále obávam o prácu, nie som slobodná. Trh práce nás už viac nemôže zneužívať. Musíme začať hovoriť o kvalitných pracovných miestach. Musíme dať mladým ľuďom na výber.

Aké top tri opatrenia by sa mali prijať na zmenu systému?

Po prvé by sa mal zaviesť faktor kvality: mzda by mala prevyšovať životné minimum, mali by sa poskytovať rovnaké príležitosti pre všetkých a nemal by sa požadovať viac ako osemhodinový pracovný čas. Takisto by sme mali brať ohľad na životné prostredie, takže v budúcnosti by bolo hlavným riešením vytváranie kvalitných a udržateľných a ekologických pracovných miest. Druhá vec je, konkrétne v prípade mladých ľudí, že všetky stáže by mali byť platené. EÚ by mala podnietiť svoje členské štáty, aby zmenili svoje právne predpisy tak, aby boli všetky stáže platené. Po tretie, musíme venovať pozornosť tejto 4. digitálnej revolúcii a regulovať ju. Tzv. nájomné hospodárstvo (gig economy) zatiaľ vytvára pracovné miesta bez akejkoľvek sociálnej ochrany, ale podľa môjho názoru sociálne práva a práva pracovníkov by mali byť chránené v akomkoľvek type práce. A netreba zabúdať na zahrnutie mladých ľudí do tohto vývoja. Chceme byť súčasťou riešení.

Komisárka Thyssenová uviedla, že EÚ zdvojnásobila rozpočet na program Erasmus+, no vy vravíte, že by sme ho mali zdesaťnásobiť.

Nemyslím si, že mládež je prioritou, aj keď to mnohí zástupcovia EÚ tvrdia: keď sa pozrieme na rozpočtové riadky, je jasné, že to tak nie je. Prioritné sú iné odvetvia, napríklad poľnohospodárstvo alebo systémy bezpečnosti. Povedomie o tejto otázke nie je v Európe dostatočne vysoké. Keby sme skutočne chápali, aké dôležité je zabezpečiť, aby mal každý mladý človek príležitosť, potom by nebol problém zvýšiť rozpočet desaťnásobne, lebo by sme vedeli, že sa nám to v konečnom dôsledku vráti.

Tea Jarc,
predsedníčka mládežníckeho odborového zväzu Mladi Plus
v Slovinsku

TECHNOLÓGIA

Technologický pokrok v súčasnosti predstavuje výzvu vo všetkých oblastiach ľudského života.

EÚ uznáva, že vytváranie nových technológií, ich účinné využívanie a zavádzanie do praxe v odvetví obchodu je v celosvetovej honbe za inováciami a ziskom nevyhnutné. Odvetvia a podniky v oblasti moderných technológií sa považujú za hlavné motory hospodárskeho rastu a vo všeobecnosti poskytujú dobre platené zamestnanie.

Podľa Eurostatu mala EÚ v roku 2014 takmer 46 000 podnikov v odvetví výroby moderných technológií (od vzdušného a kozmického odvetvia až po vyzbrojovanie, telekomunikácie a vedecké nástroje atď.), no toto odvetvie zamestnávalo v roku 2015 len 4 % zo všetkých zamestnaných ľudí. Napriek tomu, že produkty z oblasti moderných technológií dosahujú 17 % hodnoty celkového vývozu z EÚ, zároveň v ich prípade zaznamenáva deficit obchodnej bilancie, keďže len v roku 2015 mal dovoz o približne 22 miliárd EUR vyššiu hodnotu než vývoz. Investície do výskumu a vývoja v technologickej oblasti sa zlepšujú, ale Európa má ešte stále ďaleko k tomu, aby sa stala svetovým lídrom v tejto oblasti.¹³

Napriek pokroku a potrebe, aby bola technológia zrozumiteľná, stále sa na ňu hľadí podozrievavo. Jedným z najvýznamnejších a najviac znepokojivých dôsledkov je predpoklad, že nárast robotiky a umelej inteligencie bude ľudí pripravovať o čoraz viac pracovných miest – podľa výskumu McKinsey Global Institute to bude až 800 miliónov pracovných miest do roku 2030.¹⁴ O tejto téme sa stále diskutuje, ale optimisti tvrdia, že kde zaniknú staré pracovné miesta, vzniknú zase nové, a mladí ľudia sa v budúcnosti pravepodobne ocitnú na pracovných miestach, ktoré ešte ani neexistujú.

Nech už bude budúcnosť akákoľvek, tento trend je nezvratný, takže je lepšie myslieť dopredu a nájsť spôsob, ako túto technologickú zmenu zvládnuť. Bolo položených veľa otázok týkajúcich sa technológie: ako regulovať výrobu založenú na umelej inteligencii a robotoch a aké kvalitatívne a etické normy zaviesť, aby sa zabezpečilo, že technológia bude ľudskú existenciu uľahčovať, a nie ohrozovať. Obavy sa týkajú aj otázok súkromia a bezpečnosti.

Všetky tieto otázky si vyžadujú diskusiu medzi verejnosťou, nielen vo vedeckých výboroch a technických pracovných skupinách.

8. VYTVORIŤ EURÓPSKU AGENTÚRU PRE ROBOTIKU A PEČAŤ SÚLADU ROBOTIKY S PREDPISMI

Francesca a Eduard

EÚ by mala rozvíjať, presadzovať a neustále aktualizovať pravidlá týkajúce sa testovania, certifikácie, návrhu a štandardizácie osobitných tried produktov robotiky a umelej inteligencie. To možno formalizovať prostredníctvom odborných výborov, ktoré by sa zaoberali etickými, technologickými, právnymi a hospodárskymi otázkami, ako aj prostredníctvom nástrojov kolaboratívneho riadenia. Pomocou európskej pečate súladu robotov s predpismi by sa navyše zabezpečila jednotná norma.

Jednou z najväčších výziev v oblasti technológií je vytvorenie spoločnej stratégie pre robotiku na celom kontinente. Právne predpisy môžu vytvárať hranice pre inovácie, no zároveň sú potrebné na to, aby bola technológia prijateľná pre čo najväčší počet ľudí. Je preto nevyhnutné vytvoriť právny rámec, ktorý podporuje inovácie a zabezpečuje, aby sa riadili základnými hodnotami EÚ.

Takýto prístup by nám mohol pomôcť využiť všetky dostupné príležitosti v oblasti robotiky a umelej inteligencie prostredníctvom regulácie technologických inovácií na základe prísnych, osobitne prispôbených, vopred posúdených a neustále monitorovaných pravidiel, pričom by zároveň podporoval eticky nastavené návrhy, aby sa zabezpečilo prijatie zo strany používateľov už od ranej fázy vývoja produktov.

Navyše pečať súladu robotov s predpismi ide ruka v ruke s iteračným regulačným procesom pre riadenie robotov, pretože tento proces by umožnil vytvorenie usmerení, ktoré by mohli slúžiť ako dočasné referenčné kritérium pre použitie a vývoj robotov. Táto certifikácia by sa mohla z času na čas preskúmať, aby sa zabezpečili maximálne normy ochrany.

9. REGULOVATŤ VOJENSKÉ VYUŽÍVANIE UMELEJ INTELEGENCIE

Neven

Európska únia by mala zabezpečiť, aby spoločnosti so sídlom v EÚ, ktoré obchodujú s inými krajinami (mimo EÚ), boli viazané prísnyimi pravidlami týkajúcimi sa využívania umelej inteligencie v boji.

Počuli sme veľa o umelej inteligencii a strojovom učení s jeho novými prínosmi pre zdravotnú starostlivosť a samoriadiace autá, ale ďalším významným vplyvom, ktorý strojové učenie v súčasnosti prináša, je vplyv na vojenské technológie. Stroje už majú schopnosť rozhodovať, či zabiť alebo nie, pričom tieto rozhodnutia sa zakladajú najmä na modeloch strojového učenia.

Mnohé z týchto algoritmov sú do značnej miery nejasné a nikto nenesie skutočnú zodpovednosť za rozhodnutie o živote alebo smrti.

Regulácia by pomohla obmedziť využívanie umelej inteligencie a strojového učenia na mierové účely. Podľa Grega Allena, pracovníka Centra pre novú americkú bezpečnosť (Center for New American Security), by umelá inteligencia mohla mať v rámci vojenskej techniky taký významný vplyv ako jadrové zbrane.

EÚ by mohla presadiť zákaz umelej inteligencie vo vojenskej technike prostredníctvom právnych predpisov upravujúcich výrobu zbraní v EÚ.

¹³ Eurostat, „Archive: High-tech statistics“ (Archív: štatistika v oblasti moderných technológií), vysvetlenie štatistiky Eurostatu, http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Archive:High-tech_statistics&oldid=220664 (jún 2018)

¹⁴ James Manyika et al., „Jobs lost, jobs gained: workforce transitions in a time of automation“ (Zánik a vznik pracovných miest: preskupenie pracovnej sily v čase automatizácie), McKinsey Global Institute, december 2017, <https://www.mckinsey.com/~media/McKinsey/Featured%20Insights/Future%20of%20Organizations/What%20the%20future%20of%20work%20will%20mean%20for%20jobs%20skills%20and%20wages/MGI-Jobs-Lost-Jobs-Gained-Report-December-6-2017.aspx> (jún 2018)

10. VYTVORIŤ EURÓPSKU PLATFORMU KOLEKTÍVNEHO FINANCOVANIA

Olga

Myslím si, že by bolo rozumné, keby EÚ zaviedla v rámci existujúcich inštitúcií verejného financovania systém kolektívneho financovania a vytvorila oficiálnu platformu, na ktorej by všetky navrhované projekty hodnotili a preverovali oficiálni experti pracujúci pre EÚ. Medzi týmito expertmi by mohli byť jednotlivci z oblasti kybernetickej bezpečnosti a boja proti podvodom, ktorí by odhaľovali potenciálne podvodné konanie.

Mnoho startupov sa v počiatočnom štádiu spolieha na verejné financovanie, ale aj na platformy kolektívneho financovania. Bohužiaľ, tieto platformy sa niekedy zneužívajú ako bezpečné prístavy pre podvodníkov.

Takáto platforma by poskytla európskym občanom príležitosť priamo a bezpečne financovať projekty, o ktoré sa zaujímajú, a zároveň by umožnila startupom okamžite si nájsť kupcov pre svoje produkty.

11. INVESTOVAŤ DO TECHNOLÓGIÍ NA PODPORU KULTÚRY A DEDIČSTVA

Adrià

Som presvedčená, že EÚ by mala viac investovať do technológií používaných v kultúrnej a umeleckej oblasti, počnúc verejnými múzeami, s cieľom sprostredkovať užívateľom širší zážitok. Používanie nových technológií by v podstate zmenilo spôsob, akým navštevujeme a prezeráme si tradičné múzeá a ako sa v nich učíme, pričom by sa v ľuďoch budovalo nadšenie pre kultúru.

V niektorých múzeách sa už používajú roboty, takže ľudia, a najmä mladí ľudia, môžu byť sprevádzaní a učiť sa o umení a dejinách zábavným spôsobom. Tento prístup by sa mohol rozvinúť a pozdvihnúť na ďalšiu úroveň. Snívam o budúcnosti, v ktorej múzeá, umelá inteligencia a virtuálna realita umožnia návštevníkom priamo komunikovať s historickými postavami alebo sa napríklad vnoriť do malby.

Na podporu investícií do týchto technológií by sa časť tradičných turistických daní, napríklad od hotelov, mohla venovať na financovanie týchto múzeí.

ROZHOVOR

Aké sú v súčasnosti najväčšie výzvy týkajúce sa umelej inteligencie?

Ak hovoríme o robotoch a umelej inteligencii, myslím si, že v hre sú tri kľúčové slová a následné otázky. Prvým pojmom je vnímanie, to znamená, v čom majú roboty napodobňovať ľudí. Otázka znie, ako ich máme skonštruovať tak, aby zlepšovali život ľudí. Potom prichádza pojem rozmanitosť: súčasná technológia dokáže ísť za hranice ľudskej prirodzenosti. Napríklad niektoré technológie dokážu „počúť“ farby, ktoré nevidíme. Otázne potom je, ako podporíme technológiu, ktorá ľuďom pomáha, no stále je podobná ľudskej prirodzenosti. Tretím kľúčovým slovom je ochrana, teda otázka toho, ako skoncipovať právne predpisy tak, aby stále chránili ľudí.

Robotika a automatizácia vyvolávajú čoraz väčšie znepokojenie, najmä medzi mladými ľuďmi, ktorí sa obávajú, že ich „oberú“ o pracovné miesta: sú tieto obavy oprávnené alebo nie?

Inovácia tu bola vždy. Vysvetľuje sa to v knihe od Nicholasa Carra [The Glass Cage, Sklená klietka] o zmenách, ktoré časom priniesla technológia. To, čomu práve teraz čelíme, môže mať masívny vplyv aj vzhľadom na globalizáciu, ale stále je to niečo, čo sa v histórii vždy dialo. Neznamená to, že by sme túto výzvu nemali riešiť, ale musíme v nej vidieť príležitosti: vytvoria sa iné pracovné miesta a časť miest, ktoré zaniknú, budú miesta, ktoré už viac nebudú potrebné alebo budú neefektívne. Inovácia by mohla vytvárať hospodársky rast, ktorý bude prínosom pre všetkých: niektoré pracovné miesta sa zmenia a vyvinú, pričom budú zahŕňať digitalizáciu. Mali by sme sa snažiť vidieť výhody, aby sme napomohli a upravili organizáciu pracovných miest pre tých, ktorí prechádzajú týmto procesom transformácie. Časom sa to znormalizuje. Zmena príde a my sa pred ňou nemôžeme schovávať, takže sa musíme rozhodnúť, ako k tomu pristúpime.

Francesca Episcopo,
výskumná pracovníčka na inštitúte DIRPOLIS

12. VYTVORIŤ EURÓPSKE POSÚDENIE ROBOTOV

Eduard

Navrhujem, aby sa vytvorilo európske posúdenie vplyvu robotov, ktoré by robotikom pomáhalo pri identifikácii, analýze, zmierňovaní a odstraňovaní rizík spojených so zavádzaním technológií založených na robotike a umelej inteligencii.

V súčasnosti neexistujú osobitné multidisciplinárne usmernenia pre roboty, na základe ktorých by bolo možné identifikovať a posúdiť riziká, ktoré predstavujú technológie založené na robotike a umelej inteligencii pre spoločnosť. Robot môže mať vplyv na súkromie, dôstojnosť, autonómiu a bezpečnosť ľudí, a to z fyzického aj psychologického hľadiska, čo vzbudzuje závažné etické otázky.

Posúdenie vplyvu by bolo v súlade s prístupom založeným na rizikách, ktorým sa riadi posúdenie vplyvu na súkromie a sledovanie v Európskej únii, ale jeho rozsah by sa mohol rozšíriť na mnohé iné typy rizík, a to vzhľadom na najnovšie aplikácie v oblasti robotiky (Care Robot Impact Assessment, Fosch-Villaronga 2015) a v oblasti algoritmov (Algorithm Impact Assessment, AI Now Institute 2018).¹⁵

To by uľahčilo proces dodržiavania predpisov zo strany vývojárov robotov, pretože by niesli zodpovednosť za identifikáciu a posúdenie rôznych rizík súvisiacich s ich robotmi.

13. VYTVORIŤ CELOEURÓPSKE MEDIUM

Olga

Zúfalo potrebujeme nejaké celoeurópske médium, a tým nemám na mysli médium zamerané na politické dianie, ale médium, ktoré ponúka správy, zábavu aj filmy, médium s rovnakým programom vo všetkých členských štátoch. V mienkotvorných médiách nie je komunikácia o EÚ ani jej propagácia dostatočná, či už prostredníctvom televízie alebo videa na požiadanie.

V Európe, v každom jednom členskom štáte, sledujeme americké bestsellery, americké trháky a televízne seriály a iné vychytávky. Neakceptujem argument, že medzi rôznymi členskými štátmi existuje jazyková alebo kultúrna bariéra: Švédsko sa líši od Talianska práve tak ako Texas od Kalifornie. Kultúra a médiá sú spoločným základom európskej identity.

Úspech niektorých európskych televíznych seriálov, často kriminálov, v anglofónnych krajinách je dôkazom toho, že diváci sú ochotní pozrieť si obsah, ktorý je otitulkovaný. Stačí sa pozrieť na viaceré produkcie dánskeho vysielateľa DR.

EÚ by sa mohla snažiť nadviazať dialóg medzi rôznymi vysielateľmi, aby začali produkovať celoeurópske seriály, ktoré by boli otitulkované a zaujali by divákov v celej Európe. Tie by sa pohybovali od výpravných historických projektov až po drámy. V niektorých programoch sa už dalo dokopy medzinárodné herecké obsadenie. Organizovanie väčšej spolupráce medzi európskymi produkčnými spoločnosťami a televíznymi stanicami by bolo vzrušujúcou vyhladkou.

¹⁵ E. Fosch-Villaronga, „Creation of a Care Robot Impact Assessment“ (Vytvorenie posúdenia vplyvu robotov určených na starostlivosť), International Journal of Humanities and Social Sciences Vol:9, No:6, 2015, <https://waset.org/publications/10001664/creation-of-a-care-robot-impact-assessment>; (jún 2018).

D. Reisman et al., „Algorithmic Impact Assessments: a practical framework for public agency accountability“ (Algoritmické posúdenie vplyvu: praktický rámec pre zodpovednosť verejných agentúr), AI Now Institute, apríl 2018, <https://ainowinstitute.org/aiareport2018.pdf> (jún 2018)

VZDELÁVANIE

Vo svete, kde je práca čoraz premenlivejšia, kde ľudia majú počas svojej kariéry viacero zamestnaní a dlhodobé zmluvy sú nedosiahnuteľné, ľudia potrebujú, aby sa objavili nové zručnosti univerzálne pre všetky odvetvia.

Nové kľúčové slovo „celoživotné vzdelávanie“ naznačuje, že ľudia sa počas svojho života budú musieť učiť novým zručnosťami aj po ukončení štúdia. Vzdelávacie systémy však nie sú vybavené na to, aby pripravili mladých ľudí na svet práce, pričom sa vo všeobecnosti uznáva nedostatok technických a digitálnych zručností.

Vidno to na veľkom nesúlade medzi zručnosťami, ktoré sa študenti učia v škole, a pozíciami a spôsobilosťami, ktoré sa požadujú na trhu práce. Časť problému, ktorý sa týka nesúlada medzi ponúkanými a požadovanými zručnosťami, spočíva v tom, že vysokoškolskí absolventi môžu prijímať prácu, na ktorú majú nadmernú kvalifikáciu. Stáže a odborná príprava sú čoraz rozšírenejšie aj vďaka záruke pre mladých ľudí, ale prechod medzi školou a svetom práce je málokedy hladký. Navyše mäkké zručnosti, ako sú tímová práca, kreativita a riešenie problémov, alebo užitočné zručnosti, ako je internetová a mediálna gramotnosť, sa na školách či univerzitách takmer neučia.

Ako už bolo uvedené, odborné vzdelávanie a príprava (OVP) pomáhajú mladým ľuďom včas prevziať zodpovednosť, zlepšujú ich zamestnateľnosť a poskytujú im špičkové zručnosti. Zdá sa, že učňovské a iné programy, ktoré poskytujú študentom praktickejšie poznatky, know-how, zručnosti a/alebo kompetencie potrebné pre konkrétne povolanie, zvyšujú pravdepodobnosť, že čerství absolventi budú schopní nájsť si prácu.

14. PODNIKATEĽSKÉ PROGRAMY A MÄKKÉ ZRUČNOSTI

Christian a nápad, ktorý zaznel na workshope

Mojim nápadom na lepší vzdelávaci systém by bolo zaviesť na školách podnikateľské programy, ktoré by mladých ľudí zapájali do organizácií, ako sú napríklad startupy, a zavádzali do učebných plánov súvisiace činnosti – podľa vzoru programu Transatlantic Leadership (Transatlantické líderstvo).¹⁶

Školy svojich študentov dostatočne neučia mäkké zručnosti. Keď mladí ľudia vstupujú na trh práce, majú pocit, že ich vzdelanie ich dostatočne nepripravilo na rôzne výzvy.

EÚ by mala vytvoriť projektovú platformu pre mäkké zručnosti, na ktorej by rôzne organizácie zhromažďovali rôzne činnosti v rámci celej EÚ, ktoré by sa týkali rôznych tém, ako je politika, aktivizmus alebo cestovanie, aby mali mladí ľudia možnosť naučiť sa nové veci, získať nové zručnosti a rozvíjať spolu projekty.

15. VYUŽÍŤ PROGRAM ERASMUS NA POMOC PRI RIEŠENÍ VYLUDŇOVANIA

Nápad, ktorý zaznel na workshope

Keďže je veľmi dobre známe, že medzinárodné skúsenosti sú mimoriadne užitočné z hľadiska životných zručností, malo by sa zabezpečiť, aby bol tento druh skúsenosti pre mladých ľudí prístupnejší. Navyše mladí ľudia by sa mohli povzbudzovať k tomu, aby žili, pracovali a študovali v regiónoch, kde je problémom vyludňovanie. Pobyt v zahraničí by mohol trvať tri mesiace a študenti by mohli bývať v hostiteľských rodinách a popri tom študovať alebo absolvovať stáž. Posilnilo by to vzdelávanie o iných kultúrach a učenie sa cudzích jazykov, pričom študenti by sa stávali otvorenejšími. Keď končia univerzitu, mnohí študenti si nie sú istí, či pokračovať v štúdiu alebo ísť pracovať. Takáto skúsenosť by im pomohla ujasniť si to.

Program Erasmus je medzi mladými ľuďmi čoraz obľúbenejší, no stále je tu mnoho takých, ktorí nikdy nevycestovali do zahraničia za štúdiom alebo za prácou na dlhšie obdobie než len na prázdniny.

Mohol by sa tým vyriešiť aj problém s mobilitou: z údajov EÚ vyplýva, že polovica mladých ľudí v Európe, ktorí si nenájdu prácu vo svojej krajine, by bola ochotná presťahovať sa za prácou do zahraničia¹⁷. Keby sa im ponúkli stimuly, aby sa do inej krajiny presťahovali aspoň na tri mesiace, mladí ľudia by mohli získať skúsenosti v zahraničí a vyplniť by medzery na trhu práce. Pokiaľ ide o finančný aspekt, potrebné finančné prostriedky na tieto programy mobility by mali poskytnúť inštitúcie EÚ.

¹⁶ Youth Proaktiv, „Transatlantic Leadership Program“ (Program transatlantického líderstva) <http://youthproaktiv.org/programs/eu-us-leadership-program/> (júl 2018)

¹⁷ Európska komisia, Half of young Europeans ready to work abroad (Polovica mladých Európanov je pripravená pracovať v zahraničí), <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=89&newsId=1026&furtherNews=yes> (jún 2018)

16. VYUČOVACIE HODINY ZAMERANÉ NA ŽIVOTNÉ ZRUČNOSTI

Nápad, ktorý zaznel na workshope

Jedným zo spôsobov, ako lepšie pripraviť mladých ľudí na život, pomôcť im získať základné zručnosti, ktoré potrebujú na úspešné zvládanie svojich každodenných činností a na to, aby boli lepšími občanmi, ktorí sú začlenení a zapojení do spoločnosti, by bolo zaviesť vyučovacie hodiny zamerané na životné zručnosti. Mnoho mladých ľudí neuvažuje nad rôznymi životnými zručnosťami, ako je napríklad podanie daňového priznania, recyklovanie alebo varenie základných jedál. Zavedením takéhoto predmetu by sa mladí ľudia mohli učiť o tejto dôležitej súčasti života už od raného veku.

Systém, ktorý funguje na takomto základe a ktorý by sa mohol osvedčiť aj v celej EÚ, bol zavedený vo Fínsku, kde sa žiaci učia „Kotitalous“, teda hospodárenie v domácnosti, a „Käsityö“, čiže remeslá. Žiaci sa učia variť, upratovať, zodpovedne hospodáriť s peniazmi, prať, recyklovať alebo to, ako šetriť vodou a energiou. Učia sa však aj drobné domáce práce, ako je pletenie, oprava odevov, ako si postaviť sánky a užiť si tak zábavu na snehu, alebo postaviť vtáčiu búdku vo svojej záhrade.

Čo je však ešte dôležitejšie, učia sa digitálne zručnosti, ako je napríklad identifikácia falošných správ, spoznávajú riziká kyberšikany, ale učia sa aj praktickejšie zručnosti, ako je napríklad inštalácia antivírusových programov a používanie tlačiarne.

18. ZAVEDENIE VYUČOVACÍCH HODÍN TYPU „VÝZVA“ S CIEĽOM PODNIETIŤ KREATÍVNEJŠÍCH ŠTUDENTOV

Aleksandra

Kritériá posudzovania by sa mali zrevidovať na všetkých úrovniach vzdelávania s cieľom zahrnúť doň kreativitu a inovácie. Tradičný systém hodnotenia vedomostí nie je vhodný na hodnotenie moderného obsahu. Napríklad systém známkovania projektov a individuálnych úloh by mohol byť rozdelený do rôznych kategórií, pričom každá kategória by mala svoje vlastné hodnotiace kritériá a známkovanie, podobné kritériám univerzitného hodnotenia. Tak by bolo zrejme a jasné, v akej oblasti chýba študentovi viac kompetencií, takže by vedel, na čo sa má zamerať, aby to mohol zlepšiť, a učiteľovi by bolo jasnejšie, na čo sa má sústrediť.

Jednou z hlavných požiadaviek a potrieb v dnešnom konkurenčnom pracovnom prostredí je kreativita. Alternatívnym spôsobom, ako odlišiť kreatívnejších študentov a pomôcť im, je ponúknuť im možnosť spravodlivého hodnotenia.

To by sa dalo dosiahnuť prostredníctvom práce na odstraňovaní prekážok a podporovaní zodpovednosti zavedením nových predmetov typu „Výzva“, ako sa to robí na niektorých školách v Berlíne. Zahŕňa to jednu hodinu týždenne, ktorú študenti trávia riešením nejakej výzvy, napríklad hraním šachu so staršími alebo vytvorením miestneho projektu pre mladých ľudí. Tým sa podporuje vlastná osobnosť aj sociálna interakcia.

17. PODPOROVAŤ ZVEDAVOSŤ, SEBAROZVOJ A ZODPOVEDNOSŤ

Laura a Jakob

Študenti by sa mali podporovať v tom, aby pracovali na svojich slabých stránkach, pričom zároveň by mali mať možnosť slobodne si vybrať, na aké činnosti sa chcú zamerať. Myslíme si, že takýto druh systému zameraného na projekty, v ktorom mladí ľudia môžu rozvíjať svoje nápady a silné stránky namiesto toho, aby sa im vedomosti vtíkali do hlavy, môže priniesť oveľa lepšie výsledky. Podporovalo by to zvedavosť a kreativitu. Pracovať na projektoch znamená precvičovať si nové zručnosti a učiť sa počas procesu, čo posilňuje myšlienku, že zlyhanie môže byť dôležitou lekciou.

Ako demokratická spoločnosť chceme, aby boli mladí ľudia slobodní, rovnocenní a žili v solidarite, ale školský systém v skutočnosti vôbec demokratický nie je: triedu rôznych študentov s rôznymi silnými stránkami a záujmami učí ich učiteľ tú istú vec. Vzhľadom na individualitu každého človeka by mal mať každý študent možnosť rozvíjať svoje vlastné zručnosti a vášne. Osvojením si tohto prístupu môžeme zo všetkých študentov dostať maximum.

Podľa štúdie Programu pre medzinárodné hodnotenie žiakov (PISA) sa podobný systém vo Fínsku považuje za najúspešnejší školský systém na svete. Pre mladších študentov do 13 rokov neexistujú štandardné vyučovacie hodiny, ale študenti a učitelia namiesto toho spolupracujú. Škola „hrou“ je veľmi dôležitá a cieľom učiteľov je motivovať svojich žiakov. Konkrétne ide o to, že neexistujú žiadne triedy, ale študenti pracujú v učebných skupinách s cieľom posilňovať svoju hĺbkovú analýzu a zručnosti v oblasti vytvárania riešení alebo iné talenty. To podporuje začlenenie a rozvoj sociálnych zručností. Fínski študenti si tiež môžu zvoliť tému, ktorá ich zaujíma, a rozvíjať ju tým, že sa obrátia na externé zdroje, ako sú napríklad experti alebo múzea. Zistilo sa, že toto „učenie sa javov“ (phenomena learning) poskytuje študentom tie správne zručnosti pre 21. storočie, a mali by sme ho zaviesť v celej Európe.

19. SPOLUPRÁCA MEDZI ŠKOLAMI V OBLASTI PROJEKTOV

Gaétan

Jedným z nápadov by bolo vytvoriť pozície sieťových sprostredkovateľov, ktorí by pôsobili na školách s cieľom vytvoriť rôzne skupiny študentov a prostredníctvom série stretnutí ich zapojiť do činnosti súvisiacej s konkrétnou témou (ako sú napríklad európske hodnoty, trvalo udržateľný rozvoj, vzdelávanie a iné). Napríklad si vezmeme skupinu študentov, ktorí chcú na svoje škole vypracovať projekt týkajúci sa trvalo udržateľného rozvoja.

S pomocou učiteľa by začali skúmať, či v Európskej únii existujú iné inštitúcie, ktoré pracujú na tejto istej téme. V tomto bode by sa mohli obrátiť na sieť sprostredkovateľov, ktorí by ich skontaktovali so školskou sieťou. Táto škola by tak mohla nadviazať vzťahy s inými školami, s ktorými by mohla komunikovať a spolupracovať.

Príslušná sieť by mohla zorganizovať európsku konferenciu o trvalo udržateľnom rozvoji, na ktorej by sa študenti stredných škôl, podobne ako na EYE, podelili o svoje projekty a navrhli určité riešenia a nápady. Takéto siete by mali veľa výhod: výmena informácií a zručností, podpora výmeny poznatkov o určitých témach medzi európskymi školami, rozvíjanie vzťahov založených na spolupráci, umožňujú mladým generáciám rozmýšľať o európskej problematike, vytváranie pocitu príslušnosti k EÚ, zbieranie nových nápadov a zlepšovanie angažovanosti mladých ľudí.

Vo Francúzsku má napríklad ministerstvo poľnohospodárstva a výživy rozmanité a rôznorodé siete pre mladých ľudí v oblasti poľnohospodárskeho vzdelávania. Vďaka týmto sieťam je možné sledovať prania a návrhy mladých ľudí pre ministerstvo, aby sa mohli podieľať na tvorbe projektov: je to osvedčený postup, ktorý by sa mohol rozšíriť do celej EÚ.

ROZHOVOR

Keď hovoríme o blahu mladých ľudí, máme tendenciu myslieť to len z ekonomického hľadiska, pričom zabúdame na aspekt duševnej pohody a zdravia. Mnoho mladých sa dnes môže cítiť ako v pasci.

Máme tu tzv. bumerangovú generáciu, ktorá žije so svojimi rodičmi, odšťahuje sa len na krátky čas, pracuje vo veľmi nestabilnom prostredí a s nulovou zmluvnou istotou, čo znamená, že títo mladí ľudia nemôžu naplno rozvinúť svoju samostatnosť a niekedy sa musia vrátiť žiť k svojim rodičom. Verejné a sociálne služby stále plne nechápu osobitné potreby mladých ľudí. Dôvod, prečo sa mnohí mladí ľudia neobracajú na sociálne služby, je ten, že sa spájajú s istou stigмой. Mladí ľudia si nimi buď nie sú dostatočne istí, alebo skrátka nevedia, že existujú. Je dôležité zlepšiť pracovné podmienky pre nováčikov a zabezpečiť lepšiu podporu duševného zdravia, aby sa mladí ľudia mohli cítiť naplnení a stali sa produktívnymi členmi spoločnosti.

Je tu aj medzigeneračný problém, ktorý túto záležitosť komplikuje.

Mnohí účastníci tu na EYE uvádzali, že majú pocit, že starší ľudia majú tendenciu nebrať problémy mladých veľmi vážne. Počúvajú veci ako: „To len preto, že si mladý, z toho vyrastieš. Keď som ja bol mladý, bolo to oveľa ťažšie a prežil som to.“ Myslím si, že časy sa menia a sú čoraz nepredvídateľnejšie. Keď vyrastali naši rodičia, skončili školu, našli si prácu, ktorá bola stála a stabilná, mohli si dovoliť bývanie a tak ďalej. Dnes táto jednoduchá štruktúra života pre mladých ľudí už neplatí. Dnes je to oveľa premenlivejšie. Takže, samozrejme, že to vzbudzuje obavy a úzkosť, s ktorými treba mladým ľuďom pomôcť, a hovoriť niekomu, že z toho „vyrastie“, podľa mňa nie je najlepšia rada, akú môžu starší ľudia dať.

Anna Ludwinek,
vedúca výskumu, oddelenie pre sociálne politiky, Eurofound

20. NÁSTROJE NA BOJ PROTI DIGITÁLNEMU VYLÚČENIU A NA PODPORU DUŠEVNÉHO ZDRAVIA

Larissa

Myslím si, že EÚ by mohla niečo spraviť s prístupom k digitálnym nástrojom a zdrojom a zabezpečiť, aby krajiny investovali dostatok peňazí do zabezpečenia rovnakého prístupu k technológiám v triedach, čo znamená na všetkých školách, nielen v tých najlepších vo veľkých mestách, ale aj na odborných školách a školách vo vidieckych oblastiach.

V súčasnosti je veľkou témou na školách digitálne vylúčenie. Berieme ako samozrejmosť, že každý má prístup k digitálnym platformám, ale v skutočnosti si nie každý môže dovoliť rovnaký druh technológie. To, čo my (OBESU) požadujeme na vyriešenie tohto problému, je, aby sa na školách poskytovali laptopy a tablety, aby tak každý získal rovnaký prístup k technológiám.

Pokiaľ ide o sociálne vylúčenie vo všeobecnosti, dôležité je zvyšovať informovanosť prostredníctvom podpory organizácií občianskej spoločnosti, aby chodili do škôl a viedli workshopy. EÚ by mohla zabezpečiť prístup k financovaniu týchto iniciatív a už ho aj zabezpečuje. Skutočne si však myslím, že by sa to malo vo väčšej miere uskutočňovať na miestnej úrovni, aby tak školy mohli užšie spolupracovať s občianskou spoločnosťou na týchto náročných otázkach.

KOMENTÁR FÓRA MLÁDEŽE MLADÍ A STARÍ

Digitálna revolúcia vzbudzuje veľa otázok a prináša mnohé výzvy a príležitosti. Ako môže Európa napredovať a využiť to najlepšie bez toho, aby sme poškodili našu životnú úroveň? Ak sa chce Európa vydať na túto cestu, musia byť ľudia, ich práva a ich komunity v centre tohto prechodu na digitalizovanejší svet. Európske fórum mládeže sa usiluje o digitálnu revolúciu, ktorá by fungovala pre všetky generácie.

V posledných desaťročiach došlo k technologickému pokroku, ktorý zmenil spôsob, akým žijeme a organizujeme si svoje životy. Od rozmachu internetu a platforiem sociálnych médií až po rýchly pokrok v oblasti automatizácie, robotiky a umelej inteligencie v širšom meradle sa tento vývoj odohral tak rýchlo, že posúdenia jeho vplyvu s ním nestíhajú držať krok. Najviac to očividne zasiahlo dnešnú generáciu mladých ľudí. Vyrastali v čase obrovských prelomov a technologického rozvoja. Sú teda prví, ktorí sú súčasťou tohto experimentu a ktorých životy tieto nové technológie zlepšujú, a zároveň práve oni najviac trpia tým, že nemáme dostatok poznatkov a ešte celkom nechápeme dlhodobé negatívne dôsledky, ktoré majú tieto technológie pre naše životy, demokracie, životné prostredie, pracovné miesta, pracovné práva a naše zdravie. Zároveň tieto technologické zmeny zažívajú uprostred známych sociálno-politických a hospodárskych problémov, ako je vysoká nezamestnanosť, väčšie riziko chudoby a sociálneho vylúčenia, zvýšená úroveň nerovnosti a ďalšie výzvy v prístupe k ich právam.

Príkladov vplyvu, ktorý už teraz má digitálna revolúcia na naše životy, je mnoho. Poskytla nám nové spôsoby, ako sa spojiť s druhými, a úplne zmenila spôsob, akým získavame informácie a ako prebieha naša interakcia s médiami. Viedla k novým formám budovania komunít a k vytvoreniu nových foriem politického aktivizmu. Zároveň viedla k šíreniu mediálnych a spravodajských zdrojov, k novým formám podávania správ, ktoré sú prístupnejšie pre všetkých, a k sfomovaniu občianskeho novinára. Odvrátenou stránkou tohto všetkého je značný nárast množstva dezinformácií na internete vrátane falošných správ a ľahšie šírenie nenávistných prejavov. V dôsledku toho by sme mohli tvrdiť, že to tiež uľahčuje manipuláciu a vytváranie chaosu vo voľbách a iných demokratických procesoch zvonka. Zasahuje to aj hospodárstvo, prácu a pracovný trh. V globálnych pretekoch v konkurencieschopnosti a v snahe zostať vo vedení boli investície do nových technológií a inovácií kľúčovou hybnou silou hospodárskeho rastu a produktivity. To viedlo k nástupu technologických gigantov, ako sú napríklad Google, Facebook, Microsoft či Amazon, k šíreniu technologických startupov a v dôsledku toho k obrovskému vytváraniu nových pracovných miest v odvetviach špičkových technológií a odvetviach technologickej výroby. Bohužiaľ, jedným z následkov tohto vývoja bola súbežná rýchla expanzia tzv. nájomného hospodárstva (gig-economy), v rámci ktorého čoraz viac mladých ľudí pracuje v službách založených na aplikáciách, ako sú Deliveroo a Uber, čím sa odkláňajú od istého a dlhodobého zamestnania smerom k neistým pracovným miestam bez základných práv alebo sociálnej ochrany či dovolenky.

Veľké dáta a súvisiace systémy umelej inteligencie sa navyše čoraz častejšie používajú v každom sektore spoločnosti. Dokážu usmerňovať a niekedy dokonca nahrádzať ľudí pri prijímaní rozhodnutí a nachádzaní riešení problémov. Prostredníctvom strojového učenia, umelej inteligencie a algoritmov môžu veľké údaje zlepšiť náš život mnohými spôsobmi. Môžu zabezpečiť, že zdroje sa budú prideľovať oveľa cielenejšie a spôsobom, ktorý šetrí čas aj peniaze, a/alebo identifikovať problémy a riešenia oveľa rýchlejšie, než ako by kedy dokázali ľudia. Napríklad v zdravotníctve môže personalizovaná diagnostika a liečba určená pomocou systémov umelej inteligencie viesť k lepšej a primeranejšej starostlivosti. Vplyv, ktorý to bude mať na našu spoločnosť a život, sa ešte výraznejšie znásobí s vývojom a príchodom internetu vecí a po tom, ako sa zdieľanie údajov a technológia stanú súčasťou každodenného života prostredníctvom vozidiel, domácich spotrebičov a iných fyzických zariadení vybavených technológiou generujúcou údaje.

Niektorí hovoria, že sme na prahu štvrtej priemyselnej revolúcie, pretože tento vývoj prebieha nevídanou rýchlosťou a narúša takmer všetky priemyselné odvetvia a sektory spoločnosti, čo vedie k transformácii celých systémov výroby, vedenia a riadenia. Iní varujú pred potenciálnym kolapsom západných demokracií a sociálnych systémov, ako ich poznáme. Nedávne globálne politické udalosti nám ukázali, že vznikajú nové spoločenské problémy, a to aj v súvislosti so súkromím, keďže využívanie osobných údajov sa stáva obchodným modelom a zároveň nástrojom na vytváranie politického chaosu. Ako sa ukázalo pri nedávnom škandále okolo údajov Facebooku a spoločnosti Cambridge Analytica, tento vývoj musí prebiehať spolu so širšou diskusiou o zásadách a etike a o tom, ako zabezpečiť, aby tieto technológie neskončili

tak, že budú viac rizikom pre našu budúcnosť než silou na dosiahnutie dobra, ktorou mali byť. Niektorí budú tvrdiť, že právne predpisy a regulácia by mohli vytvárať hranice inovácií, no sú potrebné na zabezpečenie toho, aby boli technológie prospešné a prístupné čo najväčšiemu počtu ľudí. V EÚ je nevyhnutné, aby sme vytvorili právny rámec, ktorý podporuje inovácie, aby sme ostali konkurencieschopní oproti Číne a Spojeným štátom, pričom by sme zároveň mali zabezpečiť, aby sa táto inovácia riadila a formovala na základe našich základných európskych hodnôt. EÚ už prevzala vedenie v oblasti regulácie údajov prijatím všeobecného nariadenia o ochrane údajov (GDPR), právneho rámca, ktorým sa stanovujú usmernenia pre zber a spracúvanie osobných informácií jednotlivcov. Treba však spraviť oveľa viac, aby sme zabezpečili, že najmä mladí ľudia budú mať podporu a budú lepšie pripravení na nadchádzajúce zmeny. Mladí ľudia na podujatí YOIFest a Európskom podujatí pre mládež 2018 v Štrasburgu predložili množstvo nápadov, ktoré by európski tvorcovia politiky mali zvážiť vrátane týchto: „EÚ by mala rozvíjať, presadzovať a neustále aktualizovať pravidlá týkajúce sa testovania, certifikácie, návrhu a štandardizácie produktov robotiky a umelej inteligencie. To možno formalizovať prostredníctvom výborov expertov, ktoré sa zaoberajú etickými, technologickými, právnymi a hospodárskymi otázkami, ako aj nástrojmi kolaboratívneho riadenia.“ Ďalším návrhom bolo poskytnúť podporu a financovanie ekosystému celoživotného vzdelávania, v rámci ktorého by skupina expertov monitorovala a mapovala, aké zručnosti budú v budúcnosti potrebné v jednotlivých krajinách, odvetviach a sektoroch.

Na Európskom fóre mládeže sa zasadzujeme za nariadenia EÚ, ktoré sa musia predovšetkým riadiť prístupom založeným na právach. Znamená to, že všetky politické riešenia by mali normatívne

vychádzať z medzinárodných noriem v oblasti ľudských práv, predovšetkým s ohľadom na to, aký vplyv má technologická inovácia na prístup mladých ľudí k ich právam na dôstojnú prácu, zdravie, nediskrimináciu alebo na účasť na rozhodovaní. Veľká časť načrtnutých problémov vyplýva z nadmernej koncentrácie bohatstva a zdrojov v rukách niekoľkých technologických gigantov/konglomerátov. EÚ by mala ísť príkladom v rámci diskusie a nachádzania regulačných riešení tejto novej reality – riešení vedúcich k zníženiu mocenskej nerovnováhy, ktorú táto realita vytvára. Na záver, je potrebné prehodnotiť náš vzdelávací systém, pretože táto nová realita si vyžaduje kritickejšie myslenie a digitálnu gramotnosť, aby najmä mladí ľudia mohli ovplyvňovať a formovať tvorbu digitálnej politiky. Mark Zuckerberg nedávno vyhlásil, že „ochrana našej komunity je dôležitejšia ako maximalizácia našich ziskov“. Je to celkom zaujímavé a mohla by to byť dobrá mantra, ktorú by si mohla osvojiť aj EÚ vo svojej snahe dostať sa na čelo regulácie digitálnej revolúcie.

2. BOHATÍ A CHUDOBNÍ: Výzva na spravodlivé rozdelenie

Predtým, ako môžeme začať riešiť nerovnosť, musíme sa zhodnúť na tom, že existuje. Téma Bohatí a chudobní bola navrhnutá s cieľom nájsť spoločné riešenia rastúcej nerovnosti v Európe, no nerovnosť je zložitý jav, ktorý má veľa podôb a je ťažké ho identifikovať, nieto ešte sa na ňom zhodnúť. Nerovnosť existuje na mikroúrovni a makroúrovni, takže riešenia treba hľadať na oboch stranách spektra. Pre jednotlivca je ťažké priznať si, že to, čo v živote máme, je výsledkom istého privilégia, ako aj našich vlastných úspechov, ale mali by sme sa snažiť robiť veci spravodlivejšie.

Európska únia ako silné nadnárodné združenie v globalizovanej ére má vplyv na životy miliónov ľudí, ktorí nie sú občanmi EÚ, a preto naša zodpovednosť a riešenia na zníženie nerovnosti siahajú za naše vlastné hranice.

Hoci môže prameniť z bohatstva, nerovnosť vzniká a rozširuje sa do nášho každodenného života spôsobmi, ktoré ďaleko prekračujú zostatok na našom bankovom účte. Rozdiel v príjmoch v Európe je relevantná téma. Nerovnosť je oveľa komplikovanejší systém, ktorý vychádza zo sexuality, z pohlavia, zo vzdelania, z rozdielu medzi mestami a vidiekom, občianstva, globalizácie, fyzických spôsobilostí, farby pleti, technológie a, samozrejme, moci.

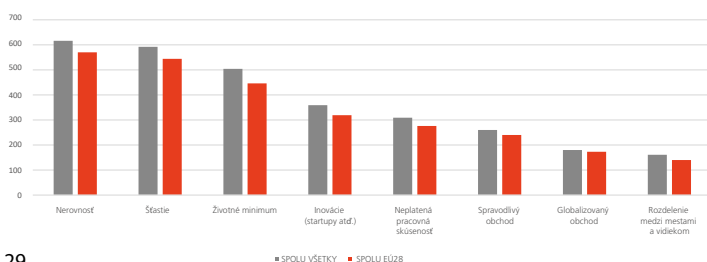
Európa sa líši svojimi sociálnymi politikami, no čoraz viditeľnejšie výsledky nerovnosti pobádajú k diskusiám o nových prostriedkoch prerozdeľovania príjmov tých bohatších v spoločnosti.

Tieto otázky sa často objavujú v súvislosti s očakávanou reštrukturalizáciou trhu práce a nárastom mainstreamovej technológie v oblasti umelej inteligencie. Hoci zaznelo veľa nápadov, nepochybne najčastejšie skloňovaným výrazom v rámci témy Bohatí a chudobní bol univerzálny základný príjem – základný príspevok na živobytie vyplácaný všetkým občanom bez ohľadu na ich postavenie v zamestnaní. Je to druh sociálnej politiky, o ktorej sa veľa diskutovalo, ale mladí ľudia ju jednoznačne považujú za možné riešenie mnohých politických problémov a sú pripravení vziať na seba jej riziká.

Nerovnosť je delikátna záležitosť, a ak chceme identifikovať jej príčiny a nájsť riešenia, musíme si to priznať. Ak myslíme svoj cieľ odstránení nerovnosti vážne, treba vynaložiť všetko úsilie na to, aby sa zapojili aj tí, ktorí trpia jej dôsledkami. Hoci EYE poskytlú takúto platformu, účastníci opakovane poukazovali na vysoké náklady spojené s účasťou na podujatí, ako aj na vysokú minimálnu úroveň vzdelania, ktorá je potrebná na účasť na diskusiách. Je to potenciálna prekážka pre tých ľudí, ktorých cenné pohľady na nerovnosť treba vypočuť.

Nerovnosť živí pocit hanby, keď hovorí niektorým členom spoločnosti, že si zaslúžia menej. Ak sme ako demokratická únia odhodlaní odstrániť nerovnosť, ktorá zahanbuje našich občanov, a ak sa chceme v tejto chvíli obzrieť späť a byť hrdí na svoje činy, musíme byť ochotní spolupracovať a robiť tieto ťažké rozhodnutia. Rovnosť zahŕňa všetkých.

BOHATÍ A CHUDOBNÍ – NAJVÝZNAMNEJŠIE PROBLÉMY, KTORÝM ČELIA MLADÍ EURÓPANIA

Instagram: @stephanequillot

NEROVNOSŤ: STARAT SA ZNAMENÁ PODELIŤ SA

V kapitalistických spoločnostiach, ktoré sme si vybudovali, sú peniaze synonymom moci. Keď sa peniaze a moc nadmerne sústredia v určitých skupinách, pretaví sa to do systému, ktorý neslúži záujmom väčšiny. Hoci členské štáty EÚ vytvárajú národné sociálne systémy s cieľom minimalizovať účinky tejto nerovnováhy, dôsledky konania predchádzajúcich mocenských štruktúr viedli k systémovej nerovnosti, ktorá sa naďalej zväčšuje.

Tá nám hovorí, že ľudia si nemôžu slobodne určovať svoj vlastný osud podľa zásluh, ale že sa rodia do systému, ktorý je mimo ich kontroly, v ktorom sa vopred vyberajú víťazi aj porazení a ktorý dáva moc prvým na úkor tých druhých. Narastajúca nerovnosť medzi tými, ktorí „majú“, a tými, ktorí „nemajú“, svedčí práve o tomto jave, pričom nám vraví, že súčasný sociálny systém nerobí dosť na odstránenie tejto priepasti.

Rovnosť by nemala byť o tom, kto tvrdsie pracuje alebo kto si zaslúži viac, rovnosť znamená dať všetkým rovnakú šancu na úspech. Každý si zaslúži rovnaký východiskový bod v živote, ale kým nenájdeme spôsoby spravodlivejšieho rozdeľovania zdrojov, priepasť medzi bohatými a chudobnými sa bude stále zväčšovať.

21. ZAVEDENIE UNIVERZÁLNEHO ZÁKLADNÉHO PRÍJMU NA BOJ PROTI NEROVNOSTI

Joe

Univerzálny základný príjem (UZP) je bezpodmienečný príjem nezávislý od zamestnania, ktorý vypláca štát všetkým svojim občanom bez ohľadu na ich zárobok, pričom na tohtoročnom EYE zaznieval ako obľúbené riešenie sociálnych otázok, ktoré majú pôvod v nerovnosti. Tento príjem sa čoraz častejšie považuje za riešenie, pretože mladí ľudia sa v dôsledku rastúcich životných nákladov, klesajúcich miezd a čoraz väčších prekážok v zamestnanosti ocitajú v neistých životných situáciách.

Zástancovia UZP, napríklad Aurelie Hampel zo siete Unconditional Basic Income Europe, tvrdia, že UZP by takmer odstránil chudobu, pretože samotní občania najlepšie vedia určiť svoje vlastné potreby a UZP by im poskytol autonómiu pri plnení týchto potrieb. Pri veľkom počte pracovných miest, ktoré sa považujú za ohrozené automatizáciou, by UZP poskytol nový pilier sociálnej ochrany, ktorý by občanom umožnil čeliť otrasom na premenlivom trhu práce. Podľa Aurelie musíme prestať uvažovať o UZP ako o „peniazoch zadarmo“.

Ekonom Harro Boven vyvracia kritiku, že UZP si nemožno dovoliť, a je presvedčený, že odstránením byrokratických nákladov by sa zdroje na väčšinu UZP mohli získať z prerozdelenia súčasných sociálnych dávok, pričom zvyšný deficit by sa financoval z miernej dane z majetku.

UZP by čiastočne zmiernil finančnú záťaž spojenú s vysokoškolským vzdelaním, ktorá v súčasnosti predstavuje prekážku pre rodiny s nízkymi príjmami a odrádza mladých ľudí od toho, aby nasledovali svoje sny. Povedzte nám, že máme finančnú istotu. Povedzte nám, že sa môžeme odvážiť snívať.

22. PODPOROVAŤ CELOŽIVOTNÉ VZDELÁVANIE

Matthaeus

Bol by som rád, keby sa zvýšené zisky, ktoré dosahujú nadnárodné korporácie, efektívne prerozdělili ich zamestnancom prostredníctvom programov celoživotného vzdelávania.

Automatizácia v posledných rokoch napreduje vďaka pokroku umelej inteligencie nevidaným tempom a experti predpovedajú dramatickú reštrukturalizáciu nášho trhu práce, na ktorom už ľudia nebudú nenahraditeľnými pracovníkmi. Táto zvýšená efektívnosť ušetrí zamestnávateľom veľa peňazí, ale potenciálne bude mať za následok vysoký počet nezamestnaných a vytvorí nové pracovné miesta, na ktoré súčasná pracovná sila nemá potrebné zručnosti.

Pre spoločnosť aj zamestnanca by bolo prínosom, keby zamestnanec nadobudol potrebný súbor zručností, ktoré by mu umožnili manévrovať v premenlivých podmienkach na trhu práce zvýšením jeho atraktívnosti. Táto požiadavka by mala mať formu právneho záväzku, ale keďže pre malé spoločnosti by to mohlo byť príliš nákladné, táto povinnosť by sa vzťahovala len na veľké nadnárodné korporácie. To by viedlo k vytvoreniu podnikovej kultúry, v ktorej by programy celoživotného vzdelávania boli dôležitým prvkom na prilákanie zamestnancov.

23. ZÁKLADNÝ PRÍJEM, NIE VŠAK UNIVERZÁLNY

Anoosh

Musíme zmeniť súčasný sociálny systém, ktorého hlavné štruktúry pochádzajú ešte z 20. storočia.

Myšlienka základného príjmu na zníženie sociálnych nerovností by mohla fungovať, ale nemá zmysel vyplácať majetného bankového manažéra rovnako ako nedostatočne finančne ohodnotenú zdravotnú sestru.

Zavedením podmieneného základného príjmu na doplnenie nižších miezd by sa zodpovednosť za spravodlivé mzdy preniesla zo súkromných spoločností na štát a obmedzili by sa situácie, keď sa niektorí ľudia musia spoliehať na nízke mzdy, ak si podniky nemôžu dovoliť platiť im viac. Rovnako by sa tým zabezpečilo využívanie obmedzených štátnych zdrojov v súlade s cieľmi sociálneho štátu.

25. PRÍSTUP K ZDRAVOTNEJ STAROSTLIVOSTI PRE TRANSRODOVÉ OSOBY

Frederieke

Bola by som rada, keby boli transrodové osoby vítané v EÚ s otvorenou náručou. Malo by sa to rozšíriť aj na oblasť medicíny, ktorá im môže pomôcť splniť ich individuálne potreby. Liečba aj identita transrodových osôb by sa mali v rámci systému zdravotnej starostlivosti legitimizovať prostredníctvom špecializovaných školení zdravotníckeho personálu a depatologizácie transrodovej identity. V súčasnosti sa transrodovým osobám poskytuje v rámci EÚ rôzna liečba a majú rôzne práva, čo je problém, ktorý by sa mal riešiť na úrovni EÚ.

Organizácia Transgender Europe zistila, že z dôvodu predsudkov a marginalizácie transrodových osôb v našej spoločnosti trpia tieto osoby psychicky aj fyzicky, pričom je u nich zvýšené riziko nákazy HIV a samovraždy. Okrem týchto nerovností majú transrodové osoby problém s prístupom k primeranej zdravotnej starostlivosti z dôvodu ich stigmatizácie v rukách zdravotného personálu, ktorý sa sám správa tak, že napríklad oslovuje transrodové osoby menom a v takom rode, aké im boli priradené po narodení, čím sa narušuje dôvera medzi zdravotníckym personálom a pacientom.

Transrodové osoby v Európe takisto čelia ťažkostiam s prístupom k potrebnej hormonálnej liečbe a operácii na zmenu pohlavia z dôvodu finančných prekážok a stigmatizácie, a to aj napriek tomu, že Európsky súd pre ľudské práva rozhodol, že tieto liečby predstavujú „nevyhnutnú liečbu“, a uložil členským štátom, aby ju ako takú klasifikovali aj vo svojich systémoch zdravotného poistenia. Podľa štúdie organizácie Transgender Europe z roku 2008 bola tretina respondentov liečba zamietnutá, lebo ich lekár osobne namietal proti zmene pohlavia, pričom polovica tých, ktorí takúto operáciu v EÚ podstúpili, si hradila príslušné náklady sama^{18 19}.

24. JEDNOTNÁ DAŇ A PRACOVNÉ PRÁVA V RÁMCI EÚ

Anoosh a Quentin

Navrhujeme štandardizáciu právnych predpisov EÚ v oblasti daní a práce cieľom podporiť rovnosť medzi všetkými občanmi a medzi všetkými členskými štátmi.

Napriek snahe o dosiahnutie spoločných cieľov v EÚ stále existujú obrovské nerovnosti. Znamená to, že občania EÚ pociťujú čoraz väčší rozdiel v životnej úrovni, v závislosti od toho, v ktorom členskom štáte žijú.

Sme presvedčení, že všetci ľudia si v živote zaslúžia rovnaké príležitosti, ale rozdielne zdaňovanie a pracovné práva národných vlád tomu bránia. Umožnilo by sa to zavedením štandardnej minimálnej mzdy, ktorá by zvýšila kúpnu silu občanov prostredníctvom neprivatizovaných prostriedkov.

Vytvorenie jednotnej daňovej a pracovnej politiky v rámci EÚ by v podstate časom mohlo viesť k zavedeniu štandardnej minimálnej mzdy v celej Európe, keďže hospodárstva sa postupne zblížujú. To by pomohlo zastaviť geografické rozdiely z hľadiska hospodárskej sily v rámci EÚ.

¹⁸ Európsky parlament, Transgender Persons' Rights in the EU Member States (Práva transrodových osôb v členských štátoch EÚ), <http://www.lgbt-ep.eu/wp-content/uploads/2010/07/NOTE-20100601-PE425.621-Transgender-Rights-in-the-EU-Member-States.pdf> (jún 2018)

¹⁹ Transgender Europe, www.tgeu.org (jún 2018)

26. ZRUŠIŤ RUŽOVÚ DAŇ

Emily

Bola by som rada, keby sa odstránili zvýšené náklady na ženské produkty, aby tak ženy nemali vyššie životné náklady z dôvodu svojho pohlavia. Táto nerovnováha sa rozširuje aj na daňový systém, kde základné hygienické produkty, ktoré sú pre zdravie žien nevyhnutné, podliehajú dani z luxusného tovaru, zatiaľ čo napríklad žiletka pre mužov sa považujú za základnú potrebu.

RUŽOVÁ daň je jav, keď sú produkty a služby určené pre ženy automaticky drahšie než porovnateľné produkty a služby pre mužov, čo vedie k zvýšeným životným nákladom pre ženy. Jav v rámci systému zdaňovania, ktorým je klasifikácia hygienických produktov pre ženy ako „nepodstatných luxusných položiek“, sa nazýva „tampónová daň“, ktorá vedie k vyššiemu zdaneniu v rozpore s nevyhnutnosťou týchto produktov.

Od marca 2017 sa členské štáty môžu rozhodnúť, ktoré produkty by zaradili do zoznamu položiek s nižšou DPH. Hygienické produkty však nemôžu byť zdaňované nižšou sadzbou než 5 %.²⁰ Pre ženy bez domova, ženy z nízko príjmových domácností a mladé ženy, ktoré si kupujú svoje hygienické pomôcky, predstavuje „tampónová daň“ zbytočnú prekážku v ich snahe naplniť svoje základné zdravotné potreby.

27. PODPOROVAŤ ĽUDSKÉ PRÁVA V OBCHODE S TEXTILNÝMI VÝROBKAMI

Davina

Potrebujeme zabezpečiť, aby boli textilné dodávateľské reťazce spravodlivejšie, a to prostredníctvom záväzných právnych predpisov v oblasti ľudských práv. Textilný priemysel, ktorý vyrába a/alebo predáva v rámci EÚ, musí dokázať, že rešpektuje ľudské práva a zabezpečuje súlad s medzinárodnými pracovnými normami.

Nakoniec treba v rámci EÚ podporiť inštitucionalizáciu spravodlivého obchodu a vytvorenie spoločných systémov, ako aj vedenie otvorenej diskusie o spravodlivom obchode a oslovovanie širšej verejnosti.

Dalo by sa to dosiahnuť, keby poslanci EP podporili kampane a uznesenia s cieľom vytvoriť kapitolu o politikách v oblasti spravodlivého obchodu v každej obchodnej dohode.

ROZHOVOR

Aká dôležitá je integrita v oblasti ľudských práv?

Pokiaľ ide o Európu, je čoraz ľahšie spochybňovať jej integritu a záväzky v oblasti základných ľudských práv, keď sa nečinne prizierame a nechávame zraniteľné rodiny a jednotlivcov umierať na našich brehoch? Ako môžeme mladým ľuďom hovoriť, aby boli pyšní na Európu, keď nerešpektujeme základné ľudské práva? Príliš často tu vzniká dojem, že v súvislosti s migráciou ide o len prehnané veľkodušné rečičky a abstraktný pocit solidarity. Európa sa musí podrobiť istej sebareflexii a EÚ musí prehodnotiť niektoré zo svojich obchodných praktík, aby zabezpečila, že ľudské práva zostanú ústredným bodom jej obchodných dohôd.

Prečo ľudia nechodia voliť?

Podľa môjho názoru mladí ľudia nevolia preto, lebo necítia žiadne spojenie s Európskym parlamentom ani zastúpenie v tejto inštitúcii, najmä pokiaľ ide o Európanov inej ako bielej pleti, ktorí sa stále považujú za migrantov druhej alebo tretej generácie. Ako môžeme mladých žiadať, aby hlasovali vo voľbách do Európskeho parlamentu, keď tam nemajú nijaké zastúpenie? Európa musí sústredenejšie načúvať mladým ľuďom a ich potrebám a musí im poskytnúť také zastúpenie v EP, aké si zaslúžia.

Amal Hussein,
somálska študentka študujúca Španielsku

²⁰ Európska komisia, "VAT rates" (Sadzby DPH), https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/vat/eu-vat-rules-topic/vat-rates_en (júl 2018)

REVOLÚCIA

V Európe narastá nepokoj a nervozita. Začíname si uvedomovať, že súčasné sociálno-ekonomické štruktúry nie sú navrhnuté v záujme ľudí. Rozporuplnosť súčasnej hospodárskej situácie spočíva v tom, že jej úspech sa opiera o trvalý a nevyčerpatelný rast. Tento rast sa udržiava na úkor nás. K sľubovanému zlepšeniu života všetkých z nás nikdy nedošlo – namiesto toho sa bohatí stali ešte bohatšími a chudobní ešte chudobnejšími.

Je nepopierateľné, že ak to takto pôjde ďalej, bude sa to len zhoršovať, a preto je našou jedinou nádejou zmena. Ako jednotlivci fungujúci v rámci istého systému sme nútení podriaďiť sa jeho prísny a nemilosrdným požiadavkám. Ako jednotlivci konajúci osamote sme bezmocní a systém sa udržiava na náš úkor. Keďže cena za to sa stále zvyšuje, naše individuálne utrpenie sa mení na kolektívnu cenu, ktorú platíme.

Ak chceme, aby sa veci zlepšili, musíme pretaviť túto kolektívnu cenu na kolektívnu revolúciu a odstrániť represívne štruktúry, ktoré ohrozujú dobro ľudí. Poslanci Európskeho parlamentu majú privilegované postavenie na to, aby túto zmenu viedli, a my, mladí Európania, ich vyzývame, aby urobili smelé a odvážne rozhodnutia v záujme najzraniteľnejších.

Tak ako každá veľká zmena, aj táto sa stretne s polemikou a odporom, najmä zo strany tých, ktorí profitujú zo súčasného stavu. Potrebujeme bezúhonných politikov s víziou, ktorí by urobili tieto ťažké rozhodnutia pre väčšie dobro a odolali nevyhnutným tlakom z koridorov moci.

Sme mladí a idealistickí a veríme, že zmena je možná. Nesklamte nás.

28. POSKYTOVAŤ PRÍSTUPNÉ KURZY V CELEJ EURÓPE

Nápad, ktorý zaznel na workshope

EÚ by mala s pomocou univerzít podporovať zavádzanie ľahko dostupných a bezplatných vzdelávacích modulov na kanáli YouTube a iných platformách sociálnych médií. Mohlo by to zahŕňať kurzy na témy, ako je napríklad kódovanie, ako aj jazykové kurzy.

Mnohí mladí ľudia po celej EÚ študujú a prostredníctvom programu Erasmus majú možnosť študovať na rôznych univerzitách, no keď mladí ľudia začnú pracovať, strácajú možnosť stavať na rôznych zručnostiach, na ktorých pracovali počas univerzitného štúdia. Keby EÚ začala ponúkať takéto kurzy, mohla by prispieť k zásadnej zmene a pomôcť ľuďom v celej EÚ rozširovať si zručnosti. Mohlo by to mať aj ďalší prínos v podobe poskytovania príležitostí na vzdelávanie ľuďom, ktorí nechodili na univerzitu, ale chcú získať nové zručnosti.

Dalo by sa to dosiahnuť prostredníctvom partnerstva s rôznymi univerzitami v rámci celej EÚ, pričom by sa mohla využiť existujúca sieť programu Erasmus.

29. PODPORIŤ INKLUZÍVNEJŠIE EYE

Roger

Myslím si, že EYE by malo vopred poskytovať finančné prostriedky mládežníckym organizáciám zastupujúcim rôznorodých účastníkov, pre ktorých by finančné náklady na účasť na EYE mohli byť prekážkou. Mnohí z tohtoročných účastníkov mali vyššie vzdelanie a boli finančne zabezpečení, čo nie je presnou reprezentatívnou vzorkou európskej mládeže. Bol by som rád, keby budúce podujatia EYE kládli do centra všetkých politických rozhodnutí širšiu sociálnu inklúziu, aby sa zabezpečila účasť jednotlivcov z rôznych prostredí.

EYE poskytuje mladým Európanom neoceniteľnú príležitosť vyjadriť svoj názor. Je však nevyhnutné, aby tieto názory reprezentovali celú populáciu európskej mládeže, nielen pár privilegovaných jednotlivcov. Náklady na dopravu, ubytovanie a stravu sa hromadia a pre tých, ktorí cestujú zďaleka, sa ceny môžu vyšplhať ešte vyššie. Hoci EYE poskytuje sponzorstvo niektorým mládežníckym organizáciám na úhradu týchto nákladov, keďže sa tieto prostriedky vyplácajú späť, je potrebné, aby účastníci mali už vopred k dispozícii nejakú hotovosť.

Na EYE 2018 chýbal jedinečný pohľad tých, ktorí čelia finančným ťažkostiam a ktorých cenné nápady ostali tým pádom nevypočuté. Dalo by sa to dosiahnuť nasmerovaním finančných prostriedkov priamo jednotlivcom, ako aj zviditeľňovaním tohto podujatia medzi inštitúciami. Ďalším návrhom by mohla byť spolupráca s partnermi, ktorí by sponzorovali príležitosti a propagovali toto podujatie vopred, v regiónoch, z ktorých pochádzalo len málo účastníkov.

31. PREDCHÁDZAŤ DAŇOVÝM ÚNIKOM

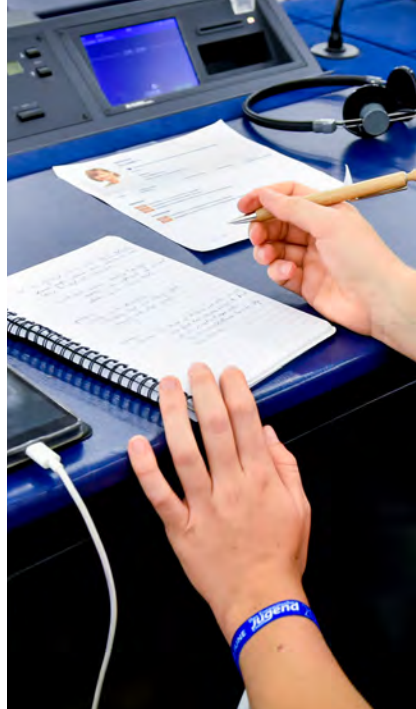
Jonathon

Chcel by som, aby EÚ zabránila bohatým využívať ich privilégium spojené s bohatstvom, a to zavedením registra skutočných konečných užívateľov výhod plynúcich zo všetkých európskych aktív.

Všetky čísla poukazujú na nevyvrátiteľnú skutočnosť, že nerovnosť sa stále zväčšuje, a čím sú bohatí bohatší, tým prešibanejšie skrývajú svoje peniaze. Takéto konanie nielenže pripravuje verejné služby o životne dôležité finančné prostriedky a podnecuje znižovanie životnej úrovne nižšej sociálnej vrstvy, ale neschopnosť vlád rázne zakročiť proti nezákonným praktikám superboháčov podkopáva dôveru ľudí v demokratický proces.

Zavedením transparentnosti by bolo možné identifikovať skutočného konečného užívateľa výhod. To by zabránilo bohatým podnikom a jednotlivcom skrývať sa za schránkové spoločnosti, čo sa podľa panamských dokumentov ukázalo ako rozšírená praktika.

Európsky parlament by sa mohol snažiť spolupracovať s inými európskymi inštitúciami, aby sa takýto zoznam konečných užívateľov stal skutočnosťou.

30. ZDAŇOVAŤ ROBOTY!

Nápad, ktorý zaznel na workshope

Chcel by som, aby EÚ zaviedla daň z robotov, prostredníctvom ktorej by sa zdaňovali roboty podobne ako pri daniach vyberaných v prípade ľudských pracovníkov. To by mohlo pomôcť nahradiť straty z vyberanej dane z príjmov a poskytnúť by to vláde dodatočný príjem na riešenie reštrukturalizácie trhu práce.

Predpokladá sa, že roboty prevezmú stredne kvalifikované a stredne platené pracovné miesta, keďže umelá inteligencia im umožňuje pracovať tvrdsie, rýchlejšie a bezchybnejšie, než ako by ľudia kedy dokázali. Aby sa zabránilo zániku strednej triedy, čo by ešte viac prehĺbilo nerovnosť, musia sa podniknúť kroky na zabezpečenie toho, aby sa zvýšenie bohatstva generovaného robotmi prerozdělilo medzi širšiu spoločnosť. Európsky parlament už predtým zamietol návrh na zavedenie dane z robotov, ale myslím si, že je to nevyhnutný krok, ak majú vlády riešiť problémy spôsobené reštrukturalizovaným trhom práce.²¹

Daň z automatizácie by umožnila prerozdelenie bohatstva prostredníctvom sociálneho zabezpečenia, vzdelávacích programov a verejných služieb a umožnila by investície do iných sektorov hospodárstva. Najdôležitejšie je, že prerozdelenie vo forme dane zabezpečuje presun moci a zodpovednosti zo súkromných spoločností na vhodnejšiu a demokraticky zvolenú vládu.

²¹ Európsky parlament, Roboty a umelá inteligencia: EP žiada celouiniové pravidlá upravujúce zodpovednosť za škodu, <http://www.europarl.europa.eu/news/sk/press-room/20170210IPR61808/roboty-a-umela-inteligencia-ep-ziada-celouinovie-pravidla-zodpovednosti-za-skodu> (júl 2018)

32. ROVNAKÉ ZASTÚPENIE V EURÓPSKOM PARLAMENTE

Fatima a Amal

Európske obyvateľstvo je rozmanitejšie a pluralistickejšie než kedykoľvek predtým, ale tieto zmeny sa neprejavujú v Európskom parlamente, kde je prototypom priemerného europoslancu heterosexuálny beloch. V súčasnosti len 37,4 % poslancov EP tvoria ženy²², pričom len 17 zo 751 poslancov EP sú osoby inej ako bielej pleti²³ a menej než 4 % majú v súčasnosti menej ako 35 rokov.²⁴ My, mladí Európania, máme rôznu farbu pleti, sexuálnu orientáciu a rodovú identitu, sme telesne zdatní a máme aj zdravotné postihnutia a sme rozmanití.

Chceli by sme, aby sa naša dynamickosť a pluralita odrážali aj medzi poslancami Európskeho parlamentu. Je dôležité, aby poslanci EP rozumeli našim skúsenostiam, aby sa mohli venovať jedinečnému súboru problémov, ktorým čelíme, a aby boli ochotní bojovať na našej strane. Na vytvorenie postoja sociálneho začlenenia treba urobiť viac. Ak sa máme cítiť zastúpení a mať pocit príslušnosti k EÚ, je dôležité, aby sme medzi rozhodujúcimi činiteľmi videli svoj odraz.

ROZHOVOR

Európa trpí nerovnosťou v pocite šťastia: vedomie ľudí, že sú menej šťastní a že sú si menej rovní, spôsobuje, že sa cítia horšie, a znamená, že priepasť nerovnosti sa stále zväčšuje. Je preto dôležité zamerať sa na rovnosť v pocite šťastia pre každého a napokon hlavným motorom šťastia nie je príjem, v skutočnosti je ním zdravie! Európski politici by mali zväziť meranie úspechu politik skôr na základe miery šťastia než na základe prístupu sústredeného na HDP, ktorý je zavedený v súčasnosti. Napríklad problémy duševného zdravia sú významnejším znakom nešťastia než zamestnanosť, no politici sa naďalej neúnavne zameriavajú na čísla týkajúce sa zamestnanosti ako na znak úspechu.

Ďalšou politickou pascou je nesprávna interpretácia vedeckých zistení a presvedčenie, že čo robí ľudí šťastnými v priemere, bude fungovať pre celú spoločnosť. Len čo obmedzíte osobnú slobodu človeka pri prijímaní životných rozhodnutí, napríklad keď ho budete nútiť žiť zdravo, čo by malo zvýšiť jeho pocit šťastia, bude to mať práve opačný účinok. Keď napríklad budeme nútiť do vzdelávania občanov, ktorí to nechcú (hoci vzdelávanie v priemere je znakom šťastia), ich pocit šťastia sa v skutočnosti zníži. Lepším prístupom je vysvetľovať ľuďom, prečo je určité rozhodnutie múdre, a potom im umožniť, aby sa slobodne rozhodli sami za seba.

Isabelle Arendt,

Happiness Research Institute

²² Európsky parlament, Ženy v Európskom parlamente, http://www.europarl.europa.eu/RegData/publications/2017/0001/P8_PUB%282017%290001_SK.pdf (júl 2018)

²³ Politico, „When Britain exits the EU, its diversity departs too“ (Po vystúpení Británie z EÚ odíde aj jej rozmanitosť), <https://www.politico.eu/article/brexit-diversity-exits-the-eu-brussels/> (jún 2018)

²⁴ Údaje z administratívy Európskeho parlamentu

33. SPRAVIŤ NÁS ŠTASTNEJŠÍMI A PRESTAŤ POUŽÍVAŤ HDP AKO JEDINÉ MERADLO POKROKU

Joshua

Chcel by som, aby poslanci EP uprednostňovali šťastie občanov a aby pri formovaní verejnej politiky a meraní jej úspechu začali používať vedecké ukazovatele šťastia. To znamená, že pri stanovovaní vzorcov by sme sa mali pozeráť za hranice národného šťastia a že zdroje šťastia by sme mali identifikovať nad rámec tradičných materiálnych kvantifikátorov, ako je príjem.

Tak ako vo všetkých oblastiach v živote, nerovnosť v spoločnosti sa rozširuje aj na úroveň šťastia. Šťastie nie je len nejaký abstraktný vzletný pojem, ale exaktná veda, a pri meraní šťastia sa v rámci indexu zlepšenia života OECD (Better Life Index) používa desať rôznych kategórií vrátane zdravia, účasti na verejnom živote, životného prostredia a komunity. V súčasnosti sa priepasť v pocitovaní šťastia prehľbuje, a ak chcú európski politici tento trend zvrátiť, musia začať spolupracovať so svojimi občanmi, aby zistili, prečo je to tak.

Hoci príjem je dôležitý, zdravie je v skutočnosti jedným z hlavných motorov šťastia, ale tieto dve veci sa často zamieňajú, keďže bohatší ľudia majú lepší prístup k zdravotnej starostlivosti. Ak chcú európski politici naozaj zlepšiť úroveň šťastia, mali by ho dať do centra všetkých svojich politických rozhodnutí. Ako spomenul jeden účastník z Bulharska: „Šťastie nie je jediná politika“.

34. ZVÝŠIŤ ATRAKTÍVNOSŤ VIDIECKYCH OBLASTÍ PRE MLÁDEŽ

Jannes

Chcel by som, aby EÚ oživila svoje vidiecke oblasti, s cieľom udržať v nich komunitu mladých ľudí, ktorá sa v súčasnosti zmenšuje, ale aj predstaviť možnosť alternatívneho života pre mladých ľudí v mestách, ktorí bojujú s financovaním rastúcich životných nákladov.

Vo vidieckych oblastiach žije 28 % európskeho obyvateľstva, ale nerobí sa dosť na riešenie nerovností, s ktorými sa stretávajú v oblasti politického zastúpenia, mobility a prístupu k vedomostiam²⁵. Chýbajú im možnosti a príležitosti skúmať, experimentovať a objavovať rovnakým spôsobom, ako to môže robiť mestské obyvateľstvo. Výsledkom je, že mladí ľudia sú nútení presťahovať sa inam, pričom za sebou zanechávajú starnúcu komunitu, ktorá sa zmenšuje.

Ak sa má zvýšiť atraktivnosť vidieckych oblastí pre mladých ľudí, je nanajvýš dôležité, aby sa tu mohli naplňať všetky ich základné potreby. Musí sa zabezpečiť dostatočná infraštruktúra, ktorá im umožní dosahovať osobnú, politickú aj vzdelávaciu sebarealizáciu. Prvoradé je rozšírenie dostupnosti vzdelávacích služieb pre odľahlé oblasti, napríklad kurzov, ktoré si nevyžadujú fyzickú účasť, a to najmä tých, ktoré sú zamerané na poľnohospodárske podnikanie. Chcel by som, aby bola verejná politika navrhnutá takým spôsobom, aby umožňovala každému regiónu naplňať jeho vlastný program rozvoja vidieka a poskytovala mu slobodu začať individuálne potreby jeho mladých demografických skupín.

²⁵ Európska komisia, „Statistics on rural areas in the EU“ (Štatistika o vidieckych oblastiach v EÚ), http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Statistics_on_rural_areas_in_the_EU (jún 2018)

POSILNENIE POSTAVENIA

V minulom storočí sme podnikli veľké kroky na zníženie nerovnosti, ale je dôležité, aby sme sa v tomto poslaní neuspokojili a aby sme sa mali vždy na pozore pred pokusmi o podkopanie tohto úsilia.

Rovnosť nie je automaticky trvalá, možno ju získať a rovnako ľahko aj stratiť. Dokonca aj súčasné formy rovnosti, ktoré sme dosiahli, sú výsledkom neustáleho vyvažovania.

Rovnosť je hlboko osobná a kontextová. Skutočné chápanie rovnosti je všeobjímajúce, takže je nevyhnutné, aby bolo naše poslanie dosiahnuť rovnaké zaobchádzanie so všetkými neobmedzené, pluralistické a bohaté. Zo všetkých týchto dôvodov je dôležité, aby všetci členovia spoločnosti cítili, že sú v postavení, aby sa mohli ozvať, vyjadriť, čo pre nich znamená rovnosť a ako chcú, aby sa s nimi zaobchádzalo.

Posilnenie postavenia je prepojené s pocitom, že na mne záleží: záleží na mne, som dôležitý, a keď hovorím, vypočujú si ma. Keď poslanci EP poskytnú mladým ľuďom nástroje na to, aby sa mohli vyjadriť, a najmä keď budú počúvať, čo majú na srdci, môžu posilniť ich postavenie v boji za spravodlivejšiu Európu.

35. POSILNIŤ POSTAVENIE UTEČENCOV A ZAČLENÍŤ ICH ZARADENÍM DO NÁRODNÉHO SYSTÉMU VZDELÁVANIA

Nápad, ktorý zaznel na workshope

Chcel by som, aby EÚ viedla svoje členské štáty k začleneniu vzdelávania ako nevyhnutnej reakcie na núdzové situácie utečencov.

Podľa správy UNHCR 3,5 milióna utečeneckých detí vo veku 5 – 17 rokov nechodilo v akademickom roku 2016 do školy, čo poukazuje na krízu týkajúcu sa vzdelávania, ktorej v súčasnosti čelia vysídlení mladí ľudia.²⁶ Vzdelávací systém predstavuje pre mladých utečencov nevyhnutnú príležitosť na začlenenie do miestnych komunít, čo im umožní vytvárať si kontakty, oboznamovať sa s miestnou kultúrou a učiť sa materinský jazyk. Navyše im to poskytuje potrebné zručnosti na to, aby zohrávali pomocnú úlohu, ktorá prospieva spoločnosti.

Členské štáty by sa mali snažiť o zaradenie utečencov do svojich národných vzdelávacích systémov s cieľom poskytnúť im vedomosti a zručnosti na to, aby viedli nezávislý život a aby lepšie chápali nový svet, v ktorom sa ocitli.

Chcel by som, aby EÚ poskytla potrebnú podporu pri dohľade nad týmto procesom a aby tam, kde je to potrebné, poskytla vedomosti, údaje a finančnú pomoc, s cieľom zabezpečiť čo najjednoduchší prechod. Mal by sa využiť aj potenciál, ktorý majú mládežnícke organizácie pri uľahčovaní integračného procesu, s podnecovaním a finančnou podporou na úrovni EÚ.

36. KOMPLEXNÁ SEXUÁLNA VÝCHOVA

Jiale

Vyzývam EÚ, aby primäla svoje členské štáty, aby zabezpečili svojim občanom komplexnú sexuálnu výchovu ako súčasť ich akademického vzdelávania. Tá by mala vychádzať z tradičných kurzov sexuálnej výchovy, ktoré sa zaoberajú témami, ako je sexuálny vývoj a sexuálne zdravie, ale mala by sa rozšíriť o nezaujaty úvod do tém, ako je rodová identita, sexuálna orientácia, sexuálne správanie a rodová rozmanitosť.

Vďaka statočnému úsiliu hnutia LGBTQI+ sa rodová klasifikácia a sexuálna orientácia posunuli od predchádzajúcich normatívnych obmedzení k tolerantnejšiemu a individualistickejšiemu chápaniu. Dnešní mladí ľudia sú uvedomelejší, lepšie informovaní a čoraz odolnejší voči sociálnym obmedzeniam, ktoré sú im vnucované, ale súčasné normy v oblasti sexuálnej výchovy to neodrážajú.

Komplexná sexuálna výchova podporí spoločnosť pozitívnejšie prístupujúcu k sexu, zmenší predsudky a naučí mladých ľudí, ako sa o seba starať v prostredí bez predsudkov.

²⁶ UNHCR, „UNHCR report highlights education crisis for refugee children“ (Správa UNHCR poukazuje na krízu týkajúcu sa vzdelávania utečeneckých detí) <http://www.unhcr.org/news/press/2017/9/59b6a3ec4/unhcr-report-highlights-education-crisis-refugee-children.html> (jún 2018)

37. PODPORIŤ SOCIÁLNE PODNIKANIE A HOSPODÁRSTVO SPOLOČNÉHO VYUŽÍVANIA ZDROJOV

Ellie

Bola by som rada, keby sa EÚ viac snažila pomáhať sociálnemu podnikaniu a podporovať hospodárstvo spoločného využívania zdrojov, a to najmä medzi mladými ľuďmi. Okrem toho by som chcela, aby EÚ posilnila vplyv sociálnych podnikov tým, že by sa s nimi prepájala priamo na mieste, s cieľom pochopiť legislatívne prekážky, ktoré podkopávajú ich úsilie, a následne spoločne pracovať na ich odstránení v prípadoch, keď je to potrebné.

Každý technologický skok vpred bol sprevádzaný rôznymi varovaniami, a hoci sú moderné zariadenia určené na zlepšovanie prepojenia, občas sa tým dosiahne presný opak. V týchto časoch stojí za to, aby sme si pripomenuli postreh Billa Gatesa, že „technológia je len nástroj“.

Hospodárstvo spoločného využívania zdrojov je spojením sociálno-ekonomickej solidarity a technologickej komunikácie, ktoré spája ľudí, čo dávajú, ľudí, čo prijímajú, a ľudí, čo zdieľajú, na celosvetovej webovej sieti (www). Presun generácie nového tisícročia od vlastníctva k prístupu a od prestíže k spoločnému využívaniu vysvetľuje ohromný úspech aplikácií na báze zdieľania, ako sú Uber, AirBnB a Crowdfunding. Okrem komerčného využitia je hospodárstvo spoločného využívania zdrojov aj prostriedkom na dosahovanie sociálnej spravodlivosti, čo podporuje obehové hospodárstvo, v ktorom sa vedomosti, zdroje a služby prerozdeľujú s cieľom vytvoriť sociálny vplyv namiesto vyhadzovania.

Jedným z takýchto sociálnych podnikov je aplikácia Too Good To Go (Príliš dobré na vyhodenie), ktorá prepája výrobcov potravín, ktorí majú prebytok produktov, so spotrebiteľmi, ktorí sa snažia nakupovať za zníženú cenu. Zástupkyňa spoločnosti Rose Boursier-Wyler tvrdí, že podnik stále čelí právnym prekážkam, ako je napríklad dátum minimálnej trvanlivosti vytlačený na produktoch, čo spomaľuje ich pokrok. Dúfa, že bude môcť spolupracovať s EÚ na prekonaní týchto prekážok a na ešte väčšom zmenšení potravinového odpadu.

38. VNÚTROŠTÁTNE MECHANIZMY NA OCHRANU NOVINÁROV V EURÓPE

Miranda

Chcem, aby sa EÚ presadila ako ochrana novinárov, v rámci čoho by spolupracovala s členskými štátmi na vytvorení vnútroštátnych opatrení na ochranu novinárov pracujúcich v Európe a ukončila súčasnú kultúru beztristnosti tých, ktorí sú pri moci. Dalo by sa to dosiahnuť vytvorením celoeurópskej pracovnej skupiny alebo organizácie, ktorá by zastrešovala stav novinárskej slobody v celej Európe a podávala správy o tejto otázke poslancom EP a členským štátom.

Demokratické hodnoty neznamenajú takmer nič bez zaručenej ochrany slobody tlače. V posledných mesiacoch a rokoch sme boli svedkami porušovania slobody tlače vo svete, kde v priemere raz za päť dní zabijú jedného novinára takmer úplne beztristne²⁷.

Ani Európa neostala voči znevažovaniu novinárskej slobody odolná. V posledných mesiacoch došlo k úmrtiu maltskej novinárky Daphne Caruanovej Galiziovej, slovenského novinára Jána Kuciaka a švédskej novinárky Kim Wallovej. Vládne zasahovanie a nepriateľstvo k novinárom sa podľa regionálneho ukazovateľa Reportérov bez hraníc v roku 2018 zhoršilo vo väčšine Európy, pričom k najväčšiemu poklesu došlo na Malte, v Českej republike, Srbsku (kandidát na členstvo v EÚ) a na Slovensku.²⁸

²⁷ Free Press Unlimited, „Media organisations urge EU to take action on killing of journalists“ (Mediálne organizácie naliehavo vyzývajú EÚ, aby podnikla kroky proti zabíjaniu novinárov), <https://www.freepressunlimited.org/en/news/media-organisations-urge-eu-to-take-action-on-killing-of-journalists> (jún 2018)

²⁸ Free Press Unlimited, „Media organisations urge EU to take action on killing of journalists“ (Mediálne organizácie naliehavo vyzývajú EÚ, aby podnikla kroky proti zabíjaniu novinárov), <https://www.freepressunlimited.org/en/news/media-organisations-urge-eu-to-take-action-on-killing-of-journalists> (jún 2018)

39. PODPOROVAŤ POSUNKOVÝ JAZYK

Ferre

Chcel by som, aby sa zaviedlo vzájomné vzdelávanie ľudí so zdravotným postihnutím a zdravých ľudí takým spôsobom, aby výzva spolunažívania predstavovala sama osebe pridanú hodnotu vzdelávacej skúsenosti. Zdraví ľudia by sa mali nabádať k tomu, aby sa učili posunkový jazyk, čo by sa malo podporovať zabezpečením dostupnosti kurzov na školách.

Súčasný prístup k ľuďom so zdravotným postihnutím v rámci vzdelávacieho systému, ktorý ich niekedy oddeľuje od zdravých ľudí, vedie k sociálnemu vylúčeniu a imobilite komunity ľudí so zdravotným postihnutím. Napríklad podiel študentov so zdravotným postihnutím, ktorí sa zúčastňujú na programe Erasmus, je oveľa nižší v porovnaní so zastúpením tohto segmentu obyvateľstva.

Problematika prístupu a prekážok v prístupe ľudí so zdravotným postihnutím k vzdelávaniu je rozsiahla. 14 % ľudí v EÚ vo veku 15 – 64 rokov uvádza, že má problémy vykonávať základné činnosti²⁹. Pritom miera osôb, ktoré predčasne ukončili školskú dochádzku, je v prípade osôb so zdravotným postihnutím oveľa vyššia než v prípade osôb bez zdravotného postihnutia, a to 31,5 % v porovnaní s 12,3 %³⁰. Tieto vylučujúce tendencie sa rozširujú aj do sféry zamestnania, keďže zamestnaná je menej ako polovica ľudí, ktorí majú problémy vykonávať základné činnosti³¹.

Je dôležité zviditeľniť komunitu ľudí so zdravotným postihnutím, pričom vzdelávací systém by sa mal používať ako prostriedok na ich sociálne začlenenie.

Na začiatok by sa mohla zaviesť kampaň na podporu lepšieho postoja k ľuďom so zdravotným postihnutím, ako je napríklad vyučovanie posunkového jazyka na školách a na pracoviskách ako mimoriadnej a významnej zručnosti. EÚ by takisto mohla poskytovať v rámci programu Erasmus zaručené miesta pre študentov so zdravotným postihnutím.

²⁹ Eurostat, „Disabilities among the working age population“ (Zdravotné postihnutie medzi obyvateľstvom v produktívnom veku), http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/images/8/8c/Infographic_Disability_statistics_final.png (jún 2018)

³⁰ Európska komisia, „Disability statistics - access to education and training“ (Štatistika o zdravotnom postihnutí – prístup ku vzdelaniu a k odbornej príprave), http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Disability_statistics_-_access_to_education_and_training (jún 2018)

³¹ Eurostat, „Disabilities among the working age population“ (Zdravotné postihnutie medzi obyvateľstvom v produktívnom veku), http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/images/8/8c/Infographic_Disability_statistics_final.png (jún 2018)

ROZHOVOR

O tom, ako pristupovať k rozdielu medzi mestskými a vidieckymi oblasťami, musíme uvažovať inak. Tieto rozdiely nie sú sami osebe nevyhnutne polarizované, ale vyznačujú sa skôr istým kontinuumom, keďže každá vidiecka oblasť je iná a čelí jedinečnému súboru výziev, ktoré si vyžadujú skôr vlastné jedinečné riešenia než to, aby sme im prisudzovali ich tradičnú poľnohospodársku úlohu. Vidiecke oblasti sú často presvedčené, že sú vylúčené z pokroku globalizácie.

Vidiecke oblasti by si mali nájsť svoj vlastný priestor, v ktorom by mali konkurenčnú výhodu, a mali by sa podporovať v jej rozvíjaní. Samozrejme, politiky by na to mali vytvárať stimuly vo forme potrebnej infraštruktúry, ako aj podporovať inovácie a vzdelávanie. To by zahŕňalo posun od prístupu založeného na „dotáciách“ k umožňujúcemu prístupu. Nezávislé obce by takisto mali byť schopné budovať partnerstvá, aby mohli reagovať na príslušné politiky spoločne.

Guillaume Lecaros de Cossio,
OECD

40. VYTVORIŲ PRECHODNÉ BÝVANIE

Nápad, ktorý zaznel na workshope

Chcel by som, aby EÚ pomohla mladým ľuďom počas prechodnej fázy, keď vstupujú na trh s nájomným bývaním. Vyžaduje si to iný prístup v závislosti od mestských alebo vidieckych lokalít. V mestských oblastiach sú často problémom ceny prenájmu oproti dostupnosti bývania, a preto by riešenie mohlo zahŕňať istú formu sociálneho bývania, v ktorom by ceny prenájmu boli v počiatočnom období obmedzené.

Nezamestnanosť mládeže zostáva v niektorých častiach Európy vysoká, pričom tí, ktorí vstupujú do sveta práce, zarábajú podstatne menej než ich nadriadení a bojujú s vysokými nájmami. Odstahovanie z rodičovského domu je pre mladých ľudí formujúcim krokom, keďže sa snažia byť nezávislí a samostatní, ale trh s bývaním a nájomným bývaním je neskutočne predražený.

Vo vidieckych oblastiach je zase problémom, ktorému mladí ľudia čelia, nedostatok cenovo dostupných malých bytových jednotiek vhodných pre potreby mladých ľudí. Bol by som rád, keby sa vo vidieckych oblastiach postavili prechodné byty, ktoré by mladým ľuďom ponúkali na prenájom efektívne, menšie priestory na bývanie ako alternatívu k rodinným domom.

Bolo by to skutočnou zmenou pre mnohých mladých ľudí a riešilo by to jeden z dlhodobjších problémov spojených s nezamestnanosťou mládeže.

KOMENTÁR FÓRA MLÁDEŽE BOHATÍ A CHUDOBNÍ

Hospodárska a finančná kríza je za nami a zamestnanosť opäť stúpa, aspoň tak sa vraví. Mladým ľuďom však hrozí, že na tom budú horšie než ich rodičia. Nezamestnanosť mládeže je stále dvojnásobne vyššia než priemer EÚ. Ako môžeme zabezpečiť, aby sociálna Európa nebola len frázou, ale realitou pre všetkých mladých ľudí vrátane tých najzraniteľnejších? Európske fórum mládeže bojuje za kvalitné pracovné miesta, za zákaz neplatených stáží a zabezpečenie toho, aby boli systémy sociálneho zabezpečenia pre všetkých.

Keď mladí ľudia sa stali skupinou, ktorá je najviac ohrozená chudobou a sociálnym vylúčením, je jasné, že práve oni znášajú hlavný nápor čoraz väčšej nerovnosti v Európskej únii (EÚ). Hoci sa problémy mládeže dostávajú v rámci európskej politickej agendy čoraz viac do centra pozornosti, zásahy sa príliš často zameriavajú len na znižovanie vysokej miery nezamestnanosti mladých ľudí. Na podujatí YO!Fest a Európskom podujatí pre mládež (EYE) 2018 však hospodárske práva boli len jedným rozmerom konverzácie. Mladí ľudia sa stretávajú, aby diskutovali o oblastiach sociálneho začlenenia, ktoré okrem zamestnanosti zahŕňa aj prístup k zdravotnej starostlivosti, bývanie a inkluzívnosť. Uznalo sa, že mladí ľudia nie sú jednoliatou skupinou. Majú rôzne potreby, zázemie a skúsenosti, ktoré majú vplyv na ich schopnosť plne si uplatňovať svoje sociálne a hospodárske práva.

V diskusiách, ktoré mladí ľudia viedli na podujatiach YO!Fest a EYE, sa odrážalo to, že po rokoch sústreďovania sa na posilňovanie hospodárskej a menovej únie je potrebné investovať do sociálnejšej Európy. Dňa 17. novembra 2017 EÚ vyhlásila Európsky pilier sociálnych práv, súbor 20 základných zásad a práv pre spravodlivý pracovný trh a systémy sociálneho zabezpečenia v dnešnej Európe. Piliér obsahuje mnoho zásad, ktoré majú vplyv na mládež, ako je napríklad prístup k sociálnej ochrane, právo na kvalitné a inkluzívne vzdelávanie a primerané minimálne mzdy.

Piliér je krok správnym smerom, ale EÚ sa musí zamerať na nasledovné kroky s cieľom zabezpečiť, aby sa mladí ľudia mohli vyhnúť chudobe a sociálnemu vylúčeniu:

Potrebuje inkluzívnejšie systémy vzdelávania. Školské systémy v Európe pravidelne zlyhávajú v začleňovaní mladých ľudí so zraniteľného prostredia (napríklad rómskej mládeže, mladých ľudí so zdravotným postihnutím, mladých utečencov atď.). Sociálna Európa sa nemôže stať skutočnosťou, ak nezabezpečíme, aby mal každý bez ohľadu na svoj pôvod prístup k bezplatnému vzdelávaniu zameranému na študentov, ktoré posilňuje postavenie mladých ľudí ako aktívnych občanov a ako držiteľov práv. To tiež znamená väčšie investície a lepšie uznávanie neformálneho vzdelávania a poskytovateľov neformálneho vzdelávania, ako sú mládežnícke organizácie, ktoré majú preukázateľný dosah na tých, na ktorých nemá dosah formálne vzdelávanie.

Potrebuje viac príležitostí na kvalitnú odbornú prípravu. Na vnútroštátnej úrovni sa treba viac snažiť prijímať a zavádzať právne predpisy na lepšiu reguláciu stáží a učňovskej prípravy, v súlade so zásadami Európskej charty kvality stáží a učňovskej prípravy, ktorú vypracovalo Európske fórum pre mládež. Tým by sa zabezpečil rovnaký prístup k príležitostiam odbornej prípravy, ktoré by boli v súlade s normami kvality, a teda s potenciálom stať sa zmysluplnými cestami k zamestnaniu.

Musíme investovať do schopnosti mladých ľudí stať sa nezávislými a samostatnými. To znamená, že kľúčovými politickými prioritami by malo byť dostupné bývanie a včasná intervencia na boj proti bezdomovstvu, ako aj všeobecný bezplatný prístup ku kvalitnej zdravotnej starostlivosti bez ohľadu na sexuálnu orientáciu, pôvod, vzdelanie, zamestnanie alebo pobyť.

Musíme sa lepšie prispôsobiť meniacej sa povahe práce. Mladých ľudí čoraz častejšie tlačia do neštandardného zamestnania, ako sú napríklad pracovné zmluvy na nula hodín, nedobrovoľná dočasná práca alebo práca na čiastočný úväzok a nepravá samostatná zárobková činnosť. To má vplyv na ich schopnosť získať prístup k základným právam pracovníkov, ako je pracovná neschopnosť alebo platená dovolenka. Právne predpisy v oblasti práce sa musia aktualizovať, aby reagovali na nové výzvy, ktoré prinášajú nové formy práce.

Musíme zlepšiť prístup k sociálnej ochrane. Toto je kľúčové pre znižovanie chudoby mládeže, keďže systémy sociálneho zabezpečenia často neodrážajú realitu trhu práce pre mladých ľudí a prístup naň je často spojený s praxou alebo pracovným statusom. Sociálna ochrana musí byť pre mladých ľudí prístupná s ohľadom na prácu, ktorú vykonávajú, ako sú stáže, učňovská príprava a neplatená práca.

Musíme zrušiť politiky minimálnych miezd pre mládež. Minimálne mzdy pre mládež sú diskriminačné a sú v rozpore so zásadou rovnakej odmeny za rovnakú prácu. EÚ by mala prijať odporúčanie EÚ o primeraných minimálnych mzdách a nabádať členské štáty, aby zrušili minimálne mzdy pre mladých.

Musíme zapojiť mladých ľudí do boja proti hospodárskemu a sociálnemu vylúčeniu. Mládežnícke organizácie a štruktúry pod vedením mládeže majú dobré predpoklady na pochopenie potrieb mladých ľudí a majú skúsenosti s oslovovaním zraniteľných skupín. Investície do mládežníckych organizácií a ich aktívne zapojenie do vytvárania, vykonávania, monitorovania a hodnotenia politík a programov, ktoré majú vplyv na mládež, sú nevyhnutné na dosiahnutie čo najefektívnejších politík.

Nič z toho sa však nedá dosiahnuť bez pridelenia primeraných finančných prostriedkov súbežne s návrhmi politiky na vnútroštátnej úrovni a na úrovni EÚ. Budúci rozpočet EÚ je významnou príležitosťou dokázať, že mladí ľudia sú prioritou politického programu, a primerane investovať do politík a programov zameraných na vymanenie mladých ľudí z chudoby a sociálneho vylúčenia. Finančné prostriedky musia byť podporené jasnou stratégiou na podporu vykonávania piliera sociálnych práv, pričom je nevyhnutné, aby sa mládež začlenila do všetkých tematických priorit.

Po rokoch úsporných opatrení má rastúca nerovnosť pre EÚ významné dôsledky. Ovplyvnila našu sociálnu súdržnosť, oslabilu dôveru v politické inštitúcie a spôsobila, že rozčarovaní ľudia sa obracajú k populizmu a extrémizmu. Európska mládež žiada svoj spravodlivý podiel. Je načas, aby sme začali naplňať podstatu sociálnej Európy a investovali do mladých ľudí.

3. SAMOSTATNE A SPOLU: Ako pracovať na posilnení Európy

Našu generáciu formovala Európska únia, ako aj všetky jej prínosy a výzvy. Väčšina európskej mládeže si sotva pamätá život pred EÚ.

Napriek tomu je tu však vysoký počet mladých Európanov, ktorí podporujú strany a hnutia, ktoré chcú zvrátiť európsku integráciu. To, čo EÚ v posledných desaťročiach dosiahla, berieme príliš často ako samozrejmosť. To platí pre všetky generácie.

Mnohí mladí ľudia však nepoznajú rozdiel medzi európskou a neeurópskou spoločnosťou, keďže nemali možnosť zažiť obe. Navyše EÚ často používajú ako štít rôzne európske národné vlády, ktoré sa snažia pretlačiť kontroverzné a rozdelujúce otázky a hodiť ich na plecia EÚ. Táto neustála hra na obviňovanie vytvára negatívny pohľad na EÚ, ktorý čiastočne vytvárajú jej vlastné členské štáty.

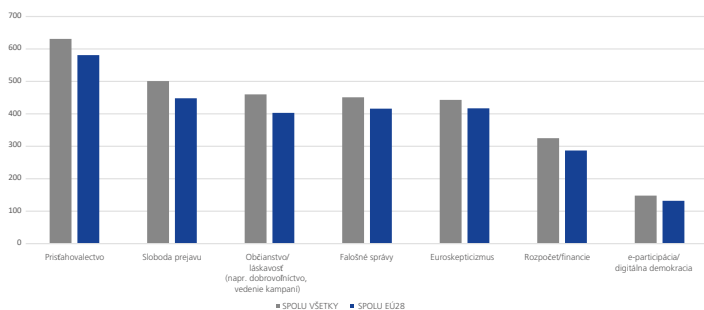
Nedostatočná vlastná propagácia a obrana zo strany EÚ a jej členských štátov, dokazuje, že toto zoskupenie má ťažkosti s aktívnym riešením problémov a situácií, ktoré v posledných rokoch vplyvajú na európsky projekt.

Musíme vziať do úvahy, že EÚ má určité chyby. Chýba jej únia sociálneho zabezpečenia pre všetkých európskych občanov a má ťažkosti s presadzovaním rovnosti medzi občanmi bez ohľadu na ich národnosť. Napriek tomu však nemôžeme poprieť výhody, ktoré priniesla: mier, vzájomné porozumenie, bohatstvo a príležitosť objavovať európsky kontinent a jeho rozmanité kultúry.

V konečnom dôsledku EÚ dala Európanom tak veľa, že je bolestné predstaviť si, aká škoda by to bola, keby zanikla. Musíme spojiť ľudí naprieč hranicami a vekovými skupinami a podporovať väčší pocit súdržnosti, a nie rozdelenie.

SAMOSTATNE A SPOLU – NAJVÝZNAMNEJŠIE PROBLÉMY, KTORÝM ČELIA MLADÍ EURÓPANIA

BUDÚCNOSŤ EURÓPY

Brexit sa stal jednou z najkontroverznejších otázok, a to nielen na EYE, ale v celej Európskej únii. Názory na túto otázku sa rôznia: kým jedni veria, že EÚ to posilní, druhí sa obávajú, že ju to zničí.

Brexit ukázal ostatným členským štátom, že nebezpečenstvo víťazstva populizmu vo voľbách je reálne. Táto realita by mala ľuďom otvoriť oči, pričom by ich mala prinútiť k tomu, aby si uvedomili hrozby, ktoré predstavuje populizmus, a povzbudiť ich k tomu, aby proti nemu bojovali. Opačným záverom by bolo, že brexit môže povzbudiť iné hnutia, ktoré chcú dosiahnuť „exit“. Potenciálny úspech Spojeného kráľovstva a jeho politiky týkajúcej sa utečencov by mohol viesť k zvýšeniu podpory tohto názoru, čo by malo závažný negatívny vplyv na EÚ a potenciálne viedlo k štrukturálnemu rozkladu.

Budúcnosť Európy však nie je len o odchádzajúcich členoch. Dôležité otázky prináša aj vzťah s Tureckom, ako aj iné nové pristúpenia k EÚ. Prebiehajúce rokovania s krajinami, ktoré nedodržiavajú základné zásady ľudských práv, vedú k nedostatočnej dôveryhodnosti a nedôvere.

V posledných rokoch EÚ v dôsledku rôznych vonkajších problémov, ktoré zasiahli Európu, cítila potrebu spojiť sa a budovať väzby s rôznymi krajinami, ktoré nie vždy rešpektujú rovnaké zásady.

Mali by sa vypracovať nové a spravodlivejšie zmluvy. Vzťah so Spojeným kráľovstvom po brexite musí byť čo najviac výhodný pre obe strany a vzťah s Tureckom treba posilniť, aby sa zabezpečili nové silné putá mimo Európy.

Budúcnosť Európy naozaj treba vziať do svojich rúk a mladí ľudia objasnili, ako si predstavujú silnejšiu, zásadovejšiu a spravodlivejšiu Úniu.

41. ZABEZPEČIŤ VZDELÁVACIE PRÍLEŽITOSTI V SPOJENOM KRÁĽOVSTVE PO BREXITE

Sorana a Ian

EÚ a Spojené kráľovstvo by sa mali dohodnúť na pokračujúcej spolupráci v rámci vzdelávacieho systému a umožniť pokračovanie programu Erasmus. To by britským študentom umožnilo pokračovať v štúdiu v Európe a naopak. Navyše akademickí pracovníci v Spojenom kráľovstve by mali dostať možnosť nájsť si prácu a spolupracovať s kolegami v EÚ.

Jednou z veľkých obáv mladých ľudí je, že po brexite by študenti mohli prísť o možnosť študovať v Spojenom kráľovstve v dôsledku vyššieho školného a víz. Mladí ľudia si myslia, že táto záležitosť by sa mala brať vážne, pretože riskujeme, že vytvoríme systém, ktorý nie je prospešný ani pre jednu stranu.

Spojené kráľovstvo sa už zaviazalo, že zostane v programe Erasmus až do roku 2020, aj po vystúpení z EÚ, ale treba urobiť viac, aby sa zabezpečilo, že pôjde o dlhodobú dohodu. Mladí ľudia sú znepokojení dôsledkami brexitu a takýto krok by ich mohol uistiť.

42. ZAVIESŤ EURÓPSKY DEŇ UTEČENCOV

Sérgio

Zavedenie Európskeho dňa utečencov by bolo dôležitým signálom, ktorý by pomohol zabezpečiť otvorenejšiu a úprimnejšiu diskusiu o tom, čo sa deje v súvislosti so žiadateľmi o azyl v Európe a s migráciou vo všeobecnosti. Musíme zmeniť uhol pohľadu: mohlo by to byť silné gesto vzhľadom na to, čo sa dialo pred vytvorením Únie, keď to boli práve Európania, kto utekal z vojnových oblastí.

Nedávny vývoj ukazuje, že v niektorých prípadoch získavajú xenofóbne a rasistické argumenty čoraz väčšiu pozornosť médií a voličov. EÚ preto musí urobiť niečo pozitívne, aby bojovala proti tejto prevládajúcej rétorike.

Mohlo by to fungovať ako Deň Európy, keď inštitúcie EÚ propagujú toto podujatie vo všetkých členských štátoch a zvyšujú informovanosť prostredníctvom podujatí a diskusií v spolupráci s miestnymi médiami. So sieťou zástupcov v členských štátoch, ako aj s kontaktmi v neziskovom sektore by EÚ mohla urobiť skutočný krok smerom k zblíženiu s utečeneckou komunitou, podnietiť celoeurópsku diskusiu a porozumenie tomu, aké je to byť utečencom a ako my ako spoločnosť môžeme zvládať migračné toky.

43. INVESTOVAŤ DO ZAHRAŇIČNEJ POMOCI A POUŽIŤ DIPLOMACIU NA ZASTAVENIE MIGRAČNÝCH TOKOV

Ruben

Mladí ľudia nie sú slepí voči tlakom, ktoré spôsobuje migrácia Európskej únie. Ľudské práva a rešpekt k utečencom sú na pomoc pri riešení tejto prebiehajúcej krízy kľúčové. Navrhujem dvojaké riešenie, v rámci ktorého by sme ponúkli humanitárnu pomoc pre tábory v EÚ a v jej okolí a zároveň nasmerovali zahraničnú pomoc na podporu organizácií v krajinách pôvodu.

V súčasnosti sme v situácii, keď utečenci musia utekať pred občianskymi vojnami a inými formami nepokojov alebo pred suchom a chorobami a prichádzajú do EÚ hľadať útočisko. Ani v utečeneckých táboroch však nie sú vždy v bezpečí. Preto musíme nasmerovať finančné prostriedky na zabezpečenie toho, aby mali utečenci počas pobytu v EÚ bezpečné a obývateľné ubytovanie.

Spoliehanie sa len na to však problém nevyrieši. Mali by sme tiež zvážiť nasmerovanie finančných prostriedkov na pomoc so zabezpečením utečeneckých táborov na okraji Európy a predovšetkým hľadať riešenia založené na diplomacii a zahraničnej pomoci s cieľom riešiť tlakové faktory, ktoré spôsobujú túto neregulárnu migráciu.

45. ZRIADIŤ DOBROVOLNÍCKY SYSTÉM NA PREPOJENIE MIGRANTOV S EURÓPANMI

Joao

Môj návrh je, aby sa zriadil systém, v rámci ktorého by Európania mohli pôsobiť ako dobrovoľníci a boli pridelení k migrantom, ktorým by pomáhali začleniť sa do života v EÚ. Prísť na nové miesto môže byť náročné a priateľská tvár by prisťahovalcom pomohla zvládnuť byrokratické prekážky namiesto toho, aby museli navštevovať preplnené sociálne úrady.

Vzhľadom na trend v našej vlastnej demografii budúcnosť Európy závisí od nových prisťahovalcov: naše obyvateľstvo je čoraz staršie a miera pôrodnosti je nízka. Kľúčovou časťou tohto procesu je pomôcť ľuďom, aby sa tu cítili vítaní a ako súčasť našej spoločnosti.

Mohlo by sa pouvažovať o rôznych stimuloch na podporu tohto systému, ktorý by sa však zároveň mohol stať hlavným programom Európskeho zboru solidarity s cieľom zviditeľniť tento program a zintenzívniť jeho využívanie.

44. PODPOROVAŤ VIAC VÝMEN MEDZI EURÓPOU A TURECKOM

Malgorzata a Timon

Skúsenosti, aké ponúka napríklad Európska dobrovoľnícka služba (EDS) a Európsky zbor solidarity, môžu človeku otvoriť oči. Mladí ľudia z Turecka sa zaujímajú o Európu, a keby na to EÚ reagovala tým, že by im ponúkala príležitosti, ako sú napríklad tieto programy, z dlhodobého hľadiska by to mohlo byť prínosom pre všetkých. Navrhujem, aby sa podporovalo viac výmen medzi Európu a Tureckom.

V súčasnosti sú politické vzťahy medzi Európskou úniou a Tureckom v náročnej fáze. Ale každodenný život občanov nie je taký rozdielny. Mladí Európania potrebujú dostať príležitosť nadväzovať vzťahy s našimi blízkymi susedmi, aby sme si navzájom rozumeli a bojovali proti negatívnym pocitom a nedostatku informácií o kultúre toho druhého, čo by časom mohlo pomôcť zvrátiť súčasný stav.

Programy Erasmus už v Turecku existujú, ale naše vzťahy by sa mohli ešte viac posilniť, keby sa študentom ponúkali osobitné programy výmen, podobné výmennému programu turecko-nemeckej mládeže.³²

46. POSILNIŤ VONKAJŠIE HRANICE A VÝMENU ÚDAJOV

Anssi

Hoci máme povinnosť podporovať migrantov, ktorí sa snažia dostať do Európy a ktorí potrebujú našu pomoc, musíme tiež uvažovať o zavedení fungujúceho systému koordinácie tejto pomoci a o silných vonkajších hraniciach s cieľom zabezpečiť poriadok.

Jednou z hlavných zásad EÚ je solidarita medzi jej členmi. To by umožnilo, aby sa migranti usadili tam, kde už majú svojich príbuzných, a zároveň by to ukončilo nespravodlivú situáciu, keď niektoré krajiny prijímajú vyšší počet utečencov ako iné. Takýto prístup by zároveň umožnil migrantom lepšie sa začleniť do spoločnosti, pričom by sa im potenciálne poskytovalo príslušné vzdelanie a pomohlo by sa im nájsť si prácu.

Súčasný systém dobrovoľného prijímania migrantov len niektorými členskými štátmi očividne nefunguje. Na vyriešenie migračných otázok spôsobom, ktorý je v súlade s ľudskými právami, je potrebná väčšia európska solidarita a súdržnosť.

ROZHOVOR

Myslíte si, že Európa sa postupne viac rozdeľuje alebo spája?

Túto otázku je veľmi ťažké zodpovedať jednoznačne. Brexit zboril mýtus o tom, že Európa je čoraz jednotnejšia, a prinútil EÚ, aby sa zamyslela nad skutočnosťou, že pokrok môže ísť smerom vpred, ako aj vzad. Hoci je brexit fragmentáciou, istým spôsobom by mohol byť pre európske projekty aj zjednocujúcou silou a mohol by nás prinútiť zamyslieť sa nad tým, ako teraz môžeme pracovať na tom, aby sme ľudí spájali. Hrozba rozpadu Únie je reálna a myslím si, že toto možno v skutočnosti pomôže vnieť do vecí viac svetla.

Pred referendum veľa ľudí bralo ako samozrejmosť, že Británia je súčasťou EÚ, dokonca aj ľudia, ktorí boli voči EÚ skeptickí. Hoci brexit nie je dobrá vec, zaujímavým a možno aj pozitívnym výsledkom bolo, že prinútil proeurópanov, aby sa v Británii zmobilizovali, pričom ich spojil a donútil ich jasne vysvetliť, čo znamená byť Európanom.

Olivia Elder,
doktorandka, University of Cambridge

EURÓPSKE VOĽBY 2019: ÚČASŤ A HLASOVANIE MLÁDEŽE

Európske voľby v roku 2019 budú rozhodujúcou chvíľou v najnovšej histórii EÚ. Keď sa pozrieme na čísla, v účasti voličov došlo k prudkému poklesu³³.

Tento trend treba zvrátiť. Neúčastou vo voľbách ľudia prejavujú nedostatok záujmu o európsku politiku, čo podkopáva demokratickú autoritu celého projektu. Najmä mladí ľudia sú čoraz viac presvedčení o tom, že na ich hlase nezáleží.

Zvýšenie volebnej účasti medzi mladými nie je ľahké: mladí ľudia potrebujú cítiť, že ich hlas je dôležitý a má cenu. Musíme presvedčiť ľudí, aby sa v deň volieb rozhodli ísť voliť, a preto musíme volebný proces zjednodušiť a sprístupniť. EÚ musí čeliť svojej nedostatocnej propagácii a bojovať proti nej.

47. NABÁDAŤ MLADÝCH ĽUDÍ, ABY KANDIDOVALI VO VOĽBÁCH

Tristan

Ak chceme, aby bola EÚ mladšia a živšia, prečo nenabádame mladých ľudí, aby kandidovali vo voľbách?

Nízka volebná účasť je často skôr symptómom než príčinou. Niektorí poslanci EP dúfajú, že sa vrátia na svoje šieste funkčné obdobie, čo vysiela signál o zastaranej a vzdialenej EÚ, ktorá celkom nezastupuje spoločnosť, ktorá ju volí, najmä nie mladých ľudí.

Proti tomu by sa dalo bojovať nabádaním politických skupín, aby vytvorili kvóty pre mladých kandidátov. Navyše by Európsky parlament mohol vytvoriť osobitný výbor, ktorý by sa zameriaval na mladých občanov a budúcnosť EÚ. Mladí ľudia chcú vidieť EÚ, ktorá dáva najavo, že jej na nich záleží.

Tento nápad zaznel aj počas EYE v roku 2016, čo dokazuje, že mladí ľudia to stále považujú za riešenie, ktoré by sa malo náležite zvážiť.

49. ZAVIESŤ KAŽDOROČNÉ ZASADNUTIE VENOVANÉ OTÁZKAM A ODPOVEDIAM MEDZI LÍDRAMI EÚ A MLADÝMI ĽUĎMI

Valerie

Mojím nápadom, ako podporiť väčšie prepojenie medzi mladými ľuďmi a politikou, by bolo zaviesť každoročné zasadnutie venované otázkam a odpovediam s vedúcimi predstaviteľmi Európskeho parlamentu, Komisie a Rady, ktoré by sa mohlo vysielať naživo v rôznych sociálnych médiách, ako je napríklad Facebook Live. Otázky by mohli pochádzať od mladých ľudí z celej Európy a vybraná skupina mladých ľudí by ich kládla lídrom EÚ.

Nedávne vypočutie Marka Zuckerberga pritiahlo na Európsky parlament ako na inštitúciu veľkú pozornosť. Keby boli tieto podujatia dobre propagované na sociálnych médiách, bolo by možné osloviť nové publikum. Mladí ľudia nie sú neangažovaní len tak, skrátka musíme mať príležitosti vyjadriť svoj názor!

To by pomohlo podporiť inštitúcie EÚ a zabezpečilo väčšiu dostupnosť a zároveň preukázalo, že EÚ záleží na tom, čo majú mladí ľudia na srdci. Táto udalosť by sa dokonca mohla organizovať v spolupráci s mládežníckymi organizáciami, aby sa zabezpečilo, že toto podujatie sa bude zameriavať na mladých ľudí zhora nadol.

48. POUŽÍVAŤ SOCIÁLNE MÉDIÁ NA INFORMOVANIE MLADÝCH ĽUDÍ O HLASOVANÍ VO VOĽBÁCH

Giulia

Môj nápad je, aby sa platformy sociálnych médií používali na informovanie mladých ľudí o tom, prečo je dôležité voliť, ako sa môžu registrovať a kde môžu voliť.

Tradičné formy, ako je propagácia na bilbordoch, v televízii a v rádiu už mladých ľudí neoslovujú. Z výskumu Inštitútu Reuters pre štúdium žurnalistiky vyplýva, že 51 % ľudí s prístupom na internet používa sociálne médiá ako spravodajský zdroj³⁴, ktorý zase kontroluje istá konkrétna „komora ozvien“ (echo chamber). Nieкто, kto sa angažuje v politike, bude na svojich sociálnych médiách pravdepodobne skôr vidieť politické výzvy do akcie³⁵.

Jedným zo spôsobov, ako túto výzvu uchopiť, je vytvoriť ad hoc kampane na sociálnych médiách prostredníctvom Facebooku, Twitteru, Instagramu a Snapchatu. Mohlo by sa to dosiahnuť nabádaním rôznych politických skupín, aby využívali svoje siete a zdieľali spoločný odkaz, ktorý by zdôrazňoval význam hlasovania medzi mladšími generáciami.

³³ Statista, „Voter turnout in the European Parliament Elections in the European Union (EU) from 1979 to 2014“ (Účasť voličov na voľbách do Európskeho parlamentu v Európskej únii (EÚ) od roku 1979 do roku 2014),

<https://www.statista.com/statistics/300427/eu-parliament-turnout-for-the-european-elections/> (jún 2018)

³⁴ Reuters Institute Oxford University, „Digital News Report 2017“ (Správa o digitálnom spravodajstve za rok 2017), https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/sites/default/files/Digital%20News%20Report%202017%20web_0.pdf s. 10 (júl 2018)

³⁵ BBC, „Social media ‘outstrips TV’ as news source for young people“ (Sociálne médiá „predbehajú televíziu“ ako spravodajský zdroj pre mladých ľudí), <https://www.bbc.com/news/uk-36528256> (jún 2018)

50. ZAVIEŠŤ JEDNOTNÝ VEK PRE MLADÝCH KANDIDÁTOV VO VOĽBÁCH

Sam

EÚ by mala zaviesť jednotný vek pre mladých ľudí v celej Európe, ktorí môžu kandidovať vo voľbách do Európskeho parlamentu. To by mohlo mať vplyv aj na národné voľby, kde môžu tieto zmeny tiež napokon začať prenikať.

Mladí ľudia sa nezapájajú do politiky, čiastočne preto, lebo zriedkavo vidia, že by boli ako zástupcovia zvolení ich rovesníci alebo politici v podobnom veku. Jedným z problémov je, že v rámci EÚ nie je zavedený jednotný vek na kandidovanie. Kým v niektorých krajinách je možné kandidovať do Parlamentu v 18 rokoch, v iných je to možné až od 24 rokov.

Poslanci EP a inštitúcie EÚ by mali nabádať členské štáty k tomu, aby urobili nevyhnutné zmeny na posilnenie postavenia mladých ľudí.

³⁶ Rada Európy, „Report for the Council of Europe E-Voting in the 2005 local elections in Estonia“ (Správa pre Radu Európy o elektronickom hlasovaní v komunálnych voľbách v Estónsku v roku 2005), https://www.coe.int/t/dgap/goodgovernance/Activities/E-voting/CoE_Studies/FinalReportCOE_EvotingEstonia2005_en.asp (júl 2018)

³⁷ What Scotland Thinks, „So how many 16 and 17 year olds voted?“ (Čo si myslí Škótsko, „Koľko šestnásťročných a sedemnástočročných ľudí teda bolo voliť?“), <http://blog.whatscotlandthinks.org/2014/12/many-16-17-year-olds-voted/> (júl 2018)

51. ROZŠÍRIŤ ELEKTRONICKÉ HLASOVANIE S CIEĽOM PODPORIŤ VOLEBNÚ ÚČASŤ

Richard

Mali by sme zaviesť elektronické hlasovanie v rámci celej EÚ, aby sme zabezpečili, že hlasovanie v európskych voľbách bude čo najjednoduchšie a čo najdostupnejšie.

Vysoká miera neúčasti vo voľbách často predstavuje rastúce rozčarovanie voličov z politiky. Preplnené alebo ťažko dostupné volebné miestnosti môžu odrádzať voličov, ktorí sa rozhodnú radšej nejst' voliť, než by mali čakať v dlhých radoch alebo cestovať na dlhé vzdialenosti, aby odovzdali svoj hlas.

Môžeme si vziať cenné poučenie z Estónska, ktoré je lídrom, pokiaľ ide o využívanie IT technológií a internetu v súkromnom a verejnom sektore. Estónsko je jedinou krajinou v Európe, kde je prístup k internetu uzákonený ako sociálne právo. Viac ako 54 % obyvateľstva používa internet, 34 % domácností má počítač doma a 82 % domácich počítačov je pripojených na internet³⁶.

Elektronické hlasovanie v Estónsku sa používa v mnohých voľbách a volebná účasť sa mierne zvýšila. Napriek akýmkoľvek právnym prekážkam by sa tento prístup mohol prijať s cieľom riešiť problémy týkajúce sa volebnej účasti v celoeurópskom meradle.

Podobne ako umožnenie väčších príležitostí pre mladých ľudí, aby kandidovali vo voľbách, aj otázka elektronického hlasovania bola horúcou témou v roku 2016, čo naznačuje, že mladí ľudia to považujú za dôležité riešenie, ktoré stojí za väčšie zváženie.

52. ZAVIEŠŤ PRÁVO VOLIŤ V EURÓPSKÝCH VOĽBÁCH OD 16 ROKOV

Ella

Mali by sme zvážiť zníženie vekovej hranice na hlasovanie vo voľbách do Európskeho parlamentu na 16 rokov. Mohlo by sa to zároveň spojiť s rozsiahlejšou politickou náukou na školách. Keby sa mladí ľudia učili o dôležitosti hlasovania vo voľbách a čoskoro na to mali príležitosť uplatniť toto právo, mohlo by to viesť k vyššej volebnej účasti.

Pre tento prístup existuje niekoľko precedensov. V referende o nezávislosti Škótska v roku 2014 bolo volebné právo jednorazovo rozšírené na ľudí od 16 rokov, keďže hlasovanie by pravdepodobne malo vplyv na zvyšok ich života.

Mladí voliči nesklamali, keďže podľa štúdií sa na voľbách zúčastnilo 75 % ľudí vo veku 16 a 17 rokov, čo bolo viac ako v prípade skupín vo veku 18 – 24 rokov a 25 – 34 rokov.³⁷

53. POUŽÍVAŤ SPOLOČNOSŤ A APLIKÁCIE NA ŠÍRENIE INFORMÁCIÍ O HLASOVANÍ

Kenny

EÚ by mala koordinovať kampane so súkromnými spoločnosťami, aby sa zvýšila atraktivnosť politiky. Napríklad počas volieb v Spojenom kráľovstve v roku 2017 Uber rozosiela správu v znení „Nenechajte sa len viezť tým, čo sa deje vo vašom živote. Podte voliť.“³⁸

Mnoho ľudí buď nepozná volebné postupy, alebo sa rozhodlo úplne sa dišancovať od politiky. Ak od obľúbenej aplikácie dostanú v konkrétny deň jednoduchú pripomienku, mohlo by to priniesť zmenu vo volebnej účasti.

Európsky parlament má jedinečnú pozíciu na to, aby využil svoju povest a začal s organizáciami diskutovať o propagácii volieb. Podporovaním prístupu k voľbám založeného na spolupráci sa akt hlasovania vo voľbách stáva skôr skutočnou spoločenskou aktivitou než len aktivitou vykonávanou izolovane.

ROZHOVOR

Čo môžu politickí lídri urobiť pre to, aby podnietili mladých ľudí, aby sa zúčastnili na voľbách a angažovali sa v nich?

Pokiaľ ide o voľby do EP, konkrétne preto, lebo pri nich existuje sklon k nižšej volebnej účasti mládeže, myslím si, že to musí prísť od samotných mladých ľudí. V súčasnosti panuje medzi mladými ľuďmi taký postoj voči establišmentu, že nebudú prijímať rozkazy z Bruselu. Videla som to v mojej krajine [Írsko] po výsledkoch jedného referenda, keď začali vznikať úžasné siete, ktoré spolupracovali, vzájomne sa podporovali a prispievali k zmene. Obrovské počty Írov sú dnes zaregistrované, aby mohli voliť, vo vyššom počte než predtým nie preto, lebo im to povedali rodičia, ale preto, lebo im to povedali ich rovesníci.

Mám päť detí a jedna z mojich dcér pomáhala s registráciou mojej mladšej dcéry a dokonca ju zaviedla na miestnu policajnú stanicu, aby dostala pečiatku, takže som to nerobila ja. Bol to mladý človek, ktorý pomohol inému mladému človeku. Vlády však, samozrejme, môžu zvyšovať povedomie o voľbách do EP a zdôrazňovať, ako veľmi na nich záleží. Pred rokmi to nerobili a ľudia chodili do volebných miestností, len aby dali facu svojej vlastnej vláde; bolo im to jedno. V posledných rokoch sa však EP stal oveľa silnejším: prijíma právne predpisy spolu s členskými štátmi a vyberá predsedu Európskej komisie. Zloženie Parlamentu je ľavicové, pravicové, stredo-ľavé a stredo-pravé a presne o tom je aj budúcnosť Európy. Musí ísť naprieč spektrom, či už zo strany samotných vlád, alebo aktérov z občianskej spoločnosti, ale myslím si, že to má väčšiu silu, keď to robia samotní mladí ľudia a keď spolupracujú..

Emily O'Reilly,
európska ombudsmanka

³⁸ Birmingham Live, „Local elections 2018: Uber offering free rides to ensure wheelchair users can vote“ (Komunálne voľby 2018: Uber ponúka bezplatné jazdy, aby vodičari mohli ísť voliť)
<https://www.birminghammail.co.uk/news/midlands-news/local-elections-2018-uber-offering-14604401>
<https://en.annahar.com/article/799240-elections-2018-uber-announces-election-day-promo-code> (jún 2018)

ANGAŽOVANOSŤ A OBČIANSTVO

Hodnoty sú jedným z hlavných pilierov Európskej únie a sú tmelom, ktorý spája všetkých európskych občanov na celom kontinente. Je dôležité brať do úvahy, že mnohí členovia EÚ majú odlišné kultúry, hovoria rôznymi jazykmi a prežili historické udalosti, ako je napríklad druhá svetová vojna, inak. Teraz ako jeden celok tvoria európsku spoločnosť. EÚ zdôrazňuje šesť bodov z Charty základných práv, ktoré musia dodržiavať a uplatňovať všetky členské štáty: rešpektovanie ľudskej dôstojnosti, základných slobôd, rovnosti ľudí, solidarity, občianstva a spravodlivosti.

Tieto hodnoty sú súčasťou európskeho charakteru a toho, čo znamená byť Európanom. Keby sme ich ignorovali, bolo by to, akoby sme sa odvrátili od základných európskych zásad.

S príchodom utečeneckej krízy sa hlavnou výzvou pre našu spoločnosť stala integrácia. Táto téma sa stala veľmi kontroverznou a rozdelila občanov v celej Európe. Mnohí podporili integráciu utečencov, zatiaľ čo iní podporujú uzavreté hranice.

Byť európskym občanom si vyžaduje angažovanosť. Opísať, čo znamená byť Európanom, môže byť ťažké – prvým zásadným krokom je však dodržiavať európske hodnoty.

54. PREPOJIŤ EURÓPU S NÁRODNÝMI PLATFORMAMI S CIEĽOM PODPORIŤ ANGAŽOVANOSŤ

Jan

Politické skupiny v Európskom parlamente by mali užiť spolupracovať so svojimi národnými partnermi a synchronizovať svoje nápady, čo by malo zahŕňať aj ľudí z rôznych komunít, aby vytvorili prístup k európskej politike blízky občanom. Politici musia vo svojich volebných obvodoch organizovať podujatia a posilňovať vzťah medzi EÚ a európskymi občanmi.

Európska únia potrebuje, aby ľudia chápali, že je dôležitá pre každého. Len keď sa ľuďom ukáže, aká je Únia spolu s jej inštitúciami dôležitá, budú ju brať vážne a budú sa angažovať. V súčasnosti sa EÚ zdá byť občanom vzdialená, a preto majú mnohí ľudia pocit, že sa nevenuje ich záujmom.

Potrebujeme decentralizované miestne stranické skupiny, ktoré posúvajú národné záujmy politickým skupinám na európskej úrovni, aby tak mohli vytvoriť skutočne celoeurópsku politiku, v ktorej sa rešpektuje táto názorová rozmanitosť.

55. ROZVINÚŤ EURÓPSKU INICIATÍVU OBČANOV

Andreas

Ľudia majú často pocit, že na ich hlase v skutočnosti nezáleží. To je tiež jeden z hlavných dôvodov, prečo sa mladí ľudia otáčajú európskym voľbám chrbtom.

Na boj proti tomuto demokratickému deficitu preto musíme vytvoriť mechanizmy priamej demokracie. Konkrétne by sme mali začať od existujúceho mechanizmu, ako je napríklad európska iniciatíva občanov, a zlepšiť ho tak, že sa stane právne záväzným v celej EÚ. Dobrý vzorom by bol mechanizmus referenda vo Švajčiarsku, ktorý sa riadi podobným procesom. Súdnu právomoc by mal mať Súdny dvor Európskej únie, aby sa zabezpečila zákonnosť konania. V základných otázkach týkajúcich sa EÚ musí existovať spôsob, ako zvoliť európske referendum, a to prostredníctvom procesu európskej iniciatívy občanov.

Skutočný význam demokracie spočíva vo vóli ľudu (Demos). Preto si myslím, že ak budeme rešpektovať vôľu ľudí, ľudia budú rešpektovať politickú úniu. Len za týchto podmienok sa budú občania Európskej únie skutočne angažovať v spoločných európskych záležitostiach.

56. PROPAGOVAŤ KLASICKÉ JAZYKY A EURÓPSKE DEJINY

Andrea

Mojím nápadom je, aby sa propagovalo učenie klasických jazykov a histórie, napríklad gréčtiny a latinčiny, ako spôsob väčšieho prepojenia s príbehom Európy.

Počúvame veľa o tom, čo nás ako Európanov spája, ako aj o tom, ako si potrebujeme vytvárať európsku identitu, ale tieto klasické jazyky, ktoré pomáhali formovať významnú časť hodnôt, ktoré dnes v Európe vyznávame, sa často opisujú ako „mŕtve jazyky“.

EÚ by sa mohla snažiť podporovať výučbu takýchto jazykov a histórie prostredníctvom mimoškolských mládežníckych skupín a prípadne sponzorovať verejné podujatia týkajúce sa týchto tém, ktoré môžu pritiahnúť záujem mladých ľudí v celej Európe.

57. VYTVORIŤ PLATFORMU PRE KVALIFIKOVANÝCH UTEČENCOV NA OBSADENIE VZDELÁVACÍCH POSTOV

Laura a Jakob

EÚ by sa mala snažiť o prepojenie utečencov, ktorí majú odbornú kvalifikáciu, so sektorom vzdelávania s cieľom dosadiť kvalifikovaných jednotlivcov do „organizácií prijímajúcich utečencov“.

V súčasnosti existuje organizácia Science4refugees ako príležitosť na spojenie utečencov z vedeckých kruhov s organizáciami, ktoré potrebujú nových zamestnancov. Uskutočňuje sa to prostredníctvom portálu EURAXEES, ktorý poskytuje informácie a podporné služby výskumným pracovníkom, ktorí chcú pokračovať vo svojej kariére v Európe.

Tento prístup by sa mohol rozšíriť v celom sektore vzdelávania a vyplniť medzery na rôznych vzdelávacích a výskumných postoch vrátane škôl, univerzít a dokonca aj podnikov.

ROZHOVOR

Aký ste mali zážitok z účasti na EYE?

CHRISTIANA: Účasť na EYE a vystúpenie v Parlamente dodali viac sebadôvery študentom, ktorí získali veľa tým, že sa otvorili a stretli sa s novými ľuďmi z celej Európy. Pracovali ako tím, ktorý odprezentoval to, čo si pripravovali niekoľko mesiacov. Študenti sa chceli podeliť o odkaz jednoty, keďže prekonať svoje problémy môžeme len vtedy, keď budeme jednotní. Priemerný vek študentov bol 16 – 17 rokov. O svoju energiu sa podelili s ľuďmi, ktorí pozorovali ich vystúpenie na EYE.

SIMONA: Boli sme súčasťou niečoho, čo robí Európa, a to je veľmi dôležité. Mojou obľúbenou časťou bol vstup do rokovacej sály, stretnutie s ľuďmi z rôznych krajín a pohľad na rôzne kultúry. Táto skúsenosť ma hlboko zasiahla a zvýšila moje povedomie o Európe.

MARY: Každý na EYE mal úžasnú energiu. O túto skúsenosť sa podelím so svojimi priateľmi doma a povzbudím ich, aby prišli a zapojili sa do budúceho EYE. Naučila som sa tu, že keď sa zjednotíme, môžeme dosiahnuť niečo veľmi krásne.

MARINOS: Účasť na EYE bola mojou prvou cestou za hranice Cypru a užil som si každú chvíľu. Štrasburg je nádherné miesto a celý tento zážitok som si naozaj užil od prvého okamihu, ako som nasadol do lietadla. Odovzdám svojim priateľom odkaz, že je pekné byť súčasťou Európy, pretože je tu toľko rôznych kultúr s rôznymi kuchyňami, jazykmi a rôznymi spôsobmi života. Táto rozmanitosť nám ukazuje, že Európa má stále nádej.

Christiana Petraki,

učiteľka na Lýceu a technickej škole v Polis Chrysochous, Cyprus
a jej študenti (Simona Bortea, Mary Fournidou a Marinou)

58. ZAVIESŤ POLITIKU DO NÁUKY O SPOLOČNOSTI

Nápad, ktorý zaznel na workshope

Mojím nápadom je, aby sa politická náuka zaviedla na všetkých školách v celej EÚ. Hoci vzdelávanie nepatrí do právomoci Európskej únie, EÚ by mala vyvinúť tlak na členské štáty, aby zlepšili politickú náuku. Do učebných plánov by sa mohol zaviesť nový predmet, ktorý by sa zakladal na politike, ako aj na dejinách a úsilí Európskej únie.

Na školách výrazne chýba politická náuka. Mladí ľudia majú len obmedzené poznatky o politike a vzdelávací systém by to mal napraviť, aby študenti chápali zložitosť Európskej únie a to, ako zlepšuje ich životy.

To by sa mohlo dosiahnuť v partnerstve s novinami alebo inými novinárskymi zdrojmi. Napríklad poskytnutím bezplatného prístupu k online novinám na školách, ktoré ponúkajú vyučovacie hodiny zamerané na politiku.

60. VYTVORIŤ INICIATÍVU MOBILNÝCH RIADITEĽOV ŠKÔL

John

EÚ by mohla zvážiť propagáciu a koordináciu iniciatívy mobilných riaditeľov škôl, v rámci ktorej by riaditelia škôl spolupracovali s vládami, školami a miestnymi zainteresovanými stranami v celej EÚ. Táto iniciatíva by prinášala nové nápady pochádzajúce od nových ľudí, pretože workshopy a diskusie za okrúhlym stolom by organizovali riaditelia škôl. Workshopy by sa venovali hĺbkovej reflexii medzi mladými lídrami, študentmi, manažérmi a podnikateľmi, ktorá by sa zameriavala na budúcnosť Európy. Tieto diskusie by mohli usmerňovať poslanci EP, experti alebo vedúci predstavitelia z Európy alebo zo zahraničia.

Mobilní vedúci predstavitelia škôl by mohli využiť projekty, ktoré vybrali účastníci iniciatívy na zlepšenie politickej angažovanosti, čo by mohlo zahŕňať formuláciu dvadsiatich konkrétnych projektov. Mladí ľudia, ktorí sa zúčastnia na týchto workshopoch, by potom mohli rok dobrovoľne pracovať na určených projektoch. To by mohlo pomôcť propagovať aktívne občianstvo a angažovanosť v európskych záležitostiach.

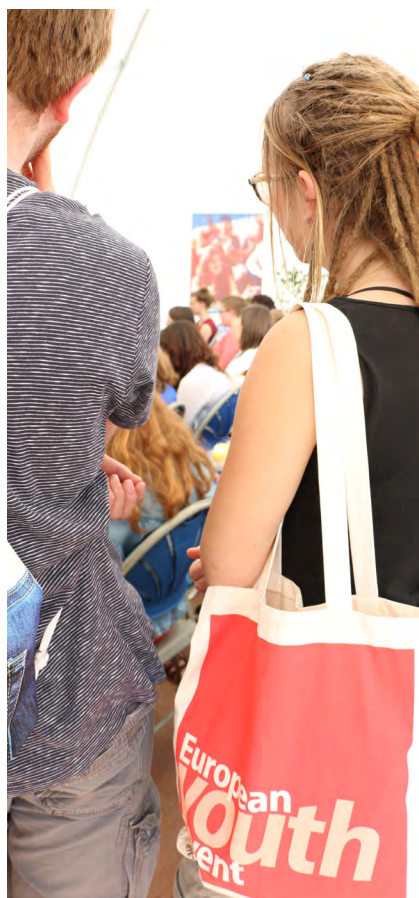
59. FINANCOVAŤ MLÁDEŽNÍCKE PREUKAZY NA POSKYTOVANIE ZLIAV V KULTÚRNYCH INŠTITÚCIÁCH

Nápad, ktorý zaznel na workshope

EÚ by mala podporiť systém, v rámci ktorého by mladí ľudia do 25 rokov dostávali preukaz, s ktorým by získali zľavnené vstupy v určitých kultúrnych inštitúciách, ako sú múzeá, knižnice a divadlá.

Nedávne rozhodnutie vytvoriť bezplatný preukaz Interrail pre mnohých mladých Európanov bolo prijaté pozitívne, ale takéto iniciatívy by sa mali rozvíjať. Keď mladí ľudia cestujú, často chcú vidieť rôzne pamiatky v mestách, ktoré navštevujú, no privysoké ceny môžu byť prekážkou.

Financovaním preukazu, ktorý ponúka zľavy, by EÚ mohla poskytnúť hmatateľný prínos mladým ľuďom, ktorí chcú cestovať a zažiť viac toho, čo Európa ponúka.

KOMENTÁR FÓRA MLÁDEŽE SAMOSTATNE A SPOLU

Debata o budúcnosti Európy je súčasťou každej diskusie a väčšinou vyzýva sa v nej vyzýva, aby sa mladí ľudia stali stredobodom záujmu našich lídrov. Sú to len prázdne reči alebo skutočný záväzok nadviazať vzťah s mládežou a tvoriť budúcnosť našej Únie? Na vybudovanie jednotnejšej, prosperujúcejšej, demokratickejšej a udržateľnejšej Európy s ľudskými právami a právnym štátom ako základom musia byť mladí ľudia a ich organizácie súčasťou dialógu a rozhodnutí. Európske fórum mládeže sa snaží zabezpečiť, aby bolo počuť hlas miliónov mladých ľudí s cieľom formovať dnešnú a budúcu Európu.

V súčasnosti formujú budúcnosť Európskej únie dva procesy, a to odchod Spojeného kráľovstva z EÚ a diskusia o budúcnosti Európy. Hoci sú mnohé z účinkov týchto procesov stále neznáme, oba procesy a ich časti sa na podujatí YO!Fest a Európskom podujatí pre mládež 2018 hlbkovo skúmali.

To, čo majú oba procesy spoločné, je základná úloha, ktorú musia zohrávať mladí ľudia, a priestor na účasť, ktorý im treba poskytnúť. Dlhodobá kampaň Európskeho fóra mládeže #YouthUp Europe, v ktorej sa vyzýva na politiku viac zahŕňajúcu mládež, zdôrazňuje význam názoru mladých ľudí v oboch týchto rokovaníach.

V rámci diskusií o brexite mladí ľudia boli a stále sú generáciou, ktorá najviac podporuje EÚ. V prejavovaní svojho názoru majú ďaleko od apatie, keďže sa angažujú v priamej politickej akcii, sú na čele diania a venujú sa tejto konkrétnej otázke veľmi intenzívne. Je preto jasné, že mladí ľudia zo Spojeného kráľovstva musia byť počas rokovaní vypočutí. Mladí ľudia sa zaujímajú o politiku – len odmietajú štruktúry, ktoré považujú za nefunkčné. Preto sa pri posudzovaní účasti mládeže musíme pozrieť ďalej než len na obyčajnú volebnú účasť: problém politickej účasti mládeže existuje, ale súvisí striktnie s inštitucionálnou politikou.

Mladí ľudia majú jasno v tom, že ich hlas musí byť počas rokovaní vypočutý, ako to načrtli aj Britská rada mládeže a Európske fórum mládeže. Dôsledky brexitu, či už politické, sociálne, hospodárske alebo environmentálne, pravdepodobne uškodia mladým ľuďom zásadnejšie než starším generáciám. Ako sa uvádza v uznesení Európskeho fóra mládeže o mladých ľuďoch a brexite a ako tiež uviedli účastníci YO!Fest a EYE 2018, musí sa pokračovať v prioritách, ako sú napríklad ochrana práv a prístup mladých ľudí k príležitostiam, ktoré im EÚ ponúka, ako je napríklad program Erasmus. Úloha mladých ľudí v rámci rokovaní je kľúčová preto, aby sa to stalo skutočnosťou.

Účastníci podujatia YO!Fest a EYE 2018 takisto vyzdvihli ochranu ľudských práv a pokrok v tomto smere ako hlavnú oblasť záujmu v rámci rokovaní o brexite. V závislosti od toho, akým spôsobom Spojené kráľovstvo vystúpi z EÚ, už táto krajina nemusí zostať signatárom Charty základných práv Európskej únie. Spojené kráľovstvo však zostane signatárom Európskeho dohovoru o ľudských právach a účasť na tomto dohovore treba chrániť a potenciálne ju aj rozšíriť s cieľom ešte viac posilniť ochranu práv mladých ľudí, ako sa

uvádza v politickom dokumente Európskeho fóra mládeže o rovnosti a nediskriminácii a ako jasne zdôraznili účastníci na podujatí YO!Fest a EYE 2018. Toto je druhá kľúčová oblasť, ktorá je pre mladých ľudí prioritou v rámci rokovaní o brexite.

Druhým procesom je, samozrejme, diskusia o budúcnosti Európy. Hoci je hlas mládeže v diskusiách o brexite zásadný, samotná podstata toho, čo je to demokratická účasť a akým spôsobom by mala Európska únia začleniť do svojej štruktúry nové formy, je intenzívne prepojená s diskusiou o budúcnosti Európy.

Ústrednou témou tejto diskusie je demokracia. Demokracia, samozrejme, nemôže existovať bez významnej účasti všetkých sektorov spoločnosti. Najmä v dnešných časoch mladí ľudia vnímajú politickú účasť ako niečo, čo presahuje hlasovanie vo voľbách a zahŕňa mnohé alternatívne formy účasti, ako sú protesty a prieskumy: meniace sa formy demokracie. Platí to najmä pre súčasnú generáciu mladých ľudí: ak nerozpoznáme ich meniace sa metódy a presvedčenia a neprispôbíme sa im, európske politické inštitúcie riskujú, že budú čoraz vzdialenejšie a anachronistickejšie. Diskusia o budúcnosti Európy sa preto musí zaoberať tým, ako preklenúť priepasť medzi mladými ľuďmi a politickými inštitúciami, aby sa zabezpečilo, aby ich kreativita a potenciál mohli prispieť k procesom rozhodovania.

Odráža sa to aj v mnohých nápadoch, ktoré zazneli na podujatí YO!Fest a EYE 2018. Účastníci navrhli zníženie veku oprávňujúceho voliť na 16 rokov, čo Európske fórum mládeže navrhovalo už v roku 2006. Dokázalo sa, že zníženie veku oprávňujúceho voliť na 16 rokov

malo jasný pozitívny vplyv na angažovanosť mládeže a politické vedomosti mladých ľudí. Mnohé krajiny ako Rakúsko, Malta alebo Estónsko sa už touto cestou vydali. Európsky parlament potvrdil túto požiadavku v roku 2015, keď požadoval, aby sa vo volebných zákonoch členských štátov znížil vek oprávňujúci voliť na 16 rokov.

Zo štúdií vyplýva, že keď sa mladí ľudia zapoja prostredníctvom volieb do demokratického a politického života skôr, sú viac angažovaní aj po zvyšok života. Na doplnenie tejto myšlienky účastníci Európskeho fóra mládeže aj účastníci podujatia YO!Fest a EYE 2018 obhajujú občiansku náuku na všetkých školách, aby mali mladí voliči potrebné znalosti, keď budú odovzdávať svoje hlasy. V spojení s komplexnou občianskou náukou bude vďaka zníženiu veku oprávňujúceho voliť oveľa ľahšie vstúpiť mladým ľuďom zvyk chodiť voliť, kým sú ešte na škole a často žijú doma, čím sa zvýši aj miera celoživotnej účasti. Bez tejto náuky by boli šestnásťroční a sedemnásťroční ľudia hodení do ďalších komunálnych, národných alebo európskych volieb bez toho, aby mali predchádzajúce poznatky o systéme a o tom, ako funguje. Preto na podporu demokracie musia ísť zníženie veku oprávňujúceho voliť na 16 rokov a občianska náuka ruka v ruke.

Tieto návrhy, ako riešiť demokratické medzery a ich vplyv na mladých ľudí prostredníctvom procesov brexitu a budúcnosti Európy, nie sú vyčerpávajúce, ale v diskusiách na podujatí YO! Fest a EYE 2018, ako aj v širšej kampani #YouthUp sa navrhujú konkrétne a vplyvné zmeny, ktoré môžu pomôcť prinavrátiť mladých ľudí k volebnej politike, pričom musia byť v centre diskusií počas budúcoročnej kampane týkajúcej sa európskych volieb. Je na rozhodujúcich činiteľoch a politických lídroch, aby počúvali, zapájali a vítali väčšie a rozsiahlejšie zmeny s cieľom zvrátiť tendenciu, že politické inštitúcie sa vzdávajú mladším občanom.

4. BEZPEČNÉ A NEBEZPEČNÉ: Ako prežiť nepokojný čas

V Európe sa mier a bezpečnosť z historického hľadiska významovo spájajú s pretekmi v zbrojení a ozbrojenými konfliktmi, s dosahovaním mieru cez šírenie strachu či so zabezpečovaním stability s použitím sily. V súčasnosti sa mier a bezpečnosť dosahujú prostredníctvom diplomacie, rešpektovania medzinárodného práva a dodržiavania charty ľudských práv. Prispôsobuje sa však súčasné spoločné chápanie bezpečnosti novým nebezpečenstvám, ktoré sa vynárajú na obzore? Sú naše prístupy k bezpečnosti dostatočné na zvládanie súčasných nebezpečenstiev?

Na zaistenie toho, aby bezpečnostná politika účinne reagovala na technologický a spoločenský pokrok, musia dostať všetky vrstvy spoločnosti a odborná verejnosť priestor na to, aby sa mohli zmysluplne zapájať do diskusie. Ako najväčšie zainteresované strany v budúcnosti a ako demografickú skupinu, ktorá čelí prekážkam v prístupe k politickému procesu, treba mladých ľudí podporovať v získavaní prístupu k platforme, na ktorej prebiehajú tieto dôležité diskusie. EYE 2018 je dobrým východiskovým bodom. Mladí ľudia túžia po mieri a bezpečnosti.

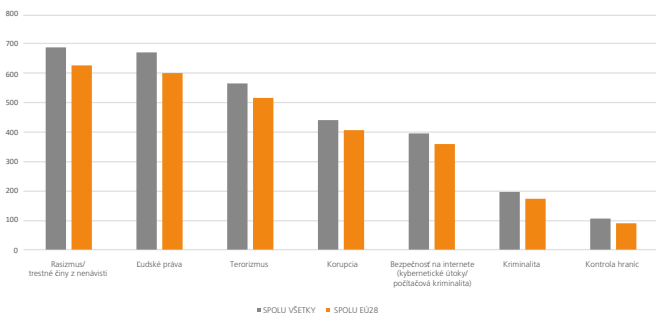
Hoci tieto hlasy neboli celkom jednomyselné, boli zjavné určité spoločné témy: účastníci boli frustrovaní obmedzeným prístupom mladých ľudí k politickému procesu a vyzývali na reformy, zaistenie mieru a bezpečnosti. Táto frustrácia je spôsobená zraniteľnosťou a častým vykorisťovaním mladých ľudí, pričom viac ako 600 000 000 ľudí na celom svete žije v oblastiach zasiahnutých ozbrojeným konfliktom a na nestabilných územiach.

V týchto hlasoch rezonovala rázna výzva, aby sa posilnilo postavenie mladých ľudí ako demokratických aktérov v rámci dosahovania mieru a predchádzania marginalizácii, extrémizmu a konfliktom.

Keďže účastníci pochádzali z rôznych prostredí, na podujatí sa objavili rôzne pohľady na bezpečnosť a nebezpečenstvo. Napriek protichodným názorom existujú isté spoločné obavy a diskusie často viedli k spoločným návrhom praktických riešení. Tieto pohľady a nápady predstavujú základ pre naše ďalšie kroky v týchto turbulentných časoch.

V rámci tejto témy je však mimoriadne dôležité zohľadniť aj hlasy, ktoré sa na EYE nemohli vyjadriť, a uznať privilégium relatívnej bezpečnosti, vďaka ktorej sa účastníci mohli zísť na tomto podujatí a prispieť do tejto správy. Bohužiaľ, regionálne a globálne pohľady mimo EÚ neboli dostatočne zastúpené. Cesta k dosiahnutiu mieru a bezpečnosti však musí zahŕňať aktérov zo všetkých kontinentov a s rôznymi skúsenosťami, keďže bezpečnosť je celosvetový problém. Preto sa táto téma dôrazne zameriava na úsilie nadnárodných a medzinárodných organizácií o medzinárodnú spoluprácu v oblasti mieru a bezpečnosti a konkrétne na úlohu EÚ v týchto procesoch.

BEZPEČNÉ A NEBEZPEČNÉ – NAJVÝZNAMNEJŠIE PROBLÉMY, KTORÝM ČELIA MLADÍ EURÓPANIA

Instagram: @AndyHendrata

ĽUDSKÉ PRÁVA A PRÁVNÝ ŠTÁT

Zmluvy a právne predpisy o ľudských právach ako záruky mierumilovnej a bezpečnej spoločnosti podporujú bezpečnosť a rozvoj ľudí všade na svete. V rámci úsilia o dosiahnutie mieru a bezpečnosti sa musí za prioritu uznať neustále dodržiavania týchto práv prostredníctvom súčasných chárt, ktoré ich ochraňujú.

Prostriedkom na dosiahnutie tohto cieľa je pozrieť sa na hrozby pre ochranu a bezpečnosť cez optiku práv, ktoré porušujú. Tým sa zabezpečí, aby sa poukázalo na zlyhania štátu, a zároveň sa rozhodujúci činitelia podnietia k tomu, aby prisúdili právam v oblasti bezpečnosti najvyššiu prioritu. Bezpečnosť a ochrana sa nesmú chápať oddelene od konceptu ľudských práv. Prístupom založeným na právach sa zaisťuje uplatňovanie bezpečnosti a zakladá sa na ľudských právach.

Tieto diskusie sú zamerané v právnych povinnostiach k tým, ktorých bezpečnosť a ochrana sú ohrozené. Táto podtéma sa preto bude venovať kritike právneho štátu a skúmať súčasné bezpečnostné politiky. Uvedené nápady obsahujú aj riešenia toho, ako sa právny štát môže stať nástrojom na dosiahnutie mierumilovnej a bezpečnej spoločnosti.

61. VIEŠť PROSTREDNÍCTVOM VYKONÁVANIA REZOLÚCIE BR OSN Č. 2250 PRE MLÁDEŽ

Nápad, ktorý zaznel na workshope

Rezolúcia Bezpečnostnej rady Organizácie Spojených národov č. 2250 (rezolúcia BR OSN č. 2250) je prvou rezolúciou, ktorá sa zaoberá úlohou mladých ľudí v spoločnosti a podporuje mladých ľudí a mládežnícke organizácie ako dôležitých partnerov v boji proti konfliktom a násilnému extrémizmu. V prvom rade je potrebné uznať spojitosť medzi mládežou, mierom a bezpečnosťou a podnietiť úsilie o riešenie konfliktov a budovanie mieru pod vedením mládeže. Musíme zabezpečiť, aby táto rezolúcia nestroskotala v štádiu vykonávania. Mladí ľudia preto vyzývajú Európsku úniu, aby zohrávala významnú vedúcu úlohu pri vykonávaní rezolúcie BR OSN č. 2250.

Treba vytvoriť národné plány vykonávania s cieľom účinne začleniť tento rámec, ktorý by mal byť následne zakotvený v spolupráci so zainteresovanými stranami, na všetkých úrovniach. Krajiny EÚ by mali okrem vnútorných mechanizmov monitorovania vytvoriť spoločný rámec pre monitorovanie a hodnotenie vykonávania tejto rezolúcie spolu s internými ukazovateľmi EÚ v oblasti podávania správ. Tejtó rezolúcií by sa navyše mala venovať rovnaká úroveň spolupráce, akéj sú štáty Rady Európy preukázateľne schopné.

Treba zabezpečiť prierezový prístup k vykonávaniu tejto rezolúcie, ktorý by zahŕňal viaceré ministerstvá, pričom treba podporiť spoluprácu na regionálnej a vnútroštátnej úrovni. Tento prístup musí uľahčovať spoločné úsilie medzi organizáciami občianskej spoločnosti a štátom a zabezpečovať zmysluplné zapájanie občianskej spoločnosti. Na to, aby boli mládežnícke organizácie rovnocennými partnermi a prispievali do tohto procesu svojimi osobitnými kompetenciami, potrebujú od Európskej únie finančné prostriedky a podporu, aby mohli uplatňovať svoju schopnosť pracovať v tomto rámci.

62. UPREDNOSTŇOVAŤ ĽUDSKÉ PRÁVA V OBCHODNÝCH DOHODÁCH

Joanna

Pri zapájaní sa do medzinárodných investícií a do obchodných dohôd musí EÚ začať klást dôraz na ľudské práva.

Podľa medzinárodného práva je štát prvotným aktérom zodpovedným za ochranu ľudských práv. V demokratických spoločnostiach sa celé vykonávanie verejných právomocí viaže na základné práva občanov. Reakcie na porušovanie ľudských práv však nie sú také účinné, ako by mohli byť. Úplne jasne to vidieť v prípade právnych mechanizmov, ktoré sa vytvárajú pre štátnych investorov.

Európa reaguje na tlaky občianskej spoločnosti a prechádza na multilaterálny systém investičných súdov. Sú tu však otázky, ktoré ešte treba v rámci tohto nového systému zodpovedať: Umožní tento systém vznášať nároky voči štátom len investorom a bude zároveň brániť tretím stranám vznášať nároky voči investorom? Bude ukladať záväzky v oblasti ľudských práv a životného prostredia aj podnikom?

Chceme zabezpečiť, aby multilaterálny systém investičných súdov neodrádzal investorov od prístupu k EÚ. V tomto zmysle by EÚ mala nestranná a spravodlivá, ale pri rokovaniach o takýchto dohodách by zároveň mala podporovať ľudské práva.

Pri zapájaní sa do medzinárodných investícií a do obchodných dohôd musí EÚ začať klást dôraz na ľudské práva.

Podľa medzinárodného práva je štát prvotným aktérom zodpovedným za ochranu ľudských práv. V demokratických spoločnostiach sa celé vykonávanie verejných právomocí viaže na základné práva občanov. Pokiaľ však ide o reakciu na porušovanie ľudských práv, vnútroštátne súdy bývajú z rôznych dôvodov občas neúčinné, nepredvídateľné a nestále. Úplne jasne to vidieť v prípade právnych mechanizmov, ktoré formujú štátni investori, a to vo svoj prospech. Európa zareagovala na tlak občianskej spoločnosti a prechádza na multilaterálny systém investičných súdov. EÚ musí zabezpečiť, aby tento nový súd chránil vlastnícke práva investorov efektívnym a nezaujateľným spôsobom. Existujú však tieto otázky: Umožní tento systém vznášať nároky voči štátom len investorom a bude zároveň brániť tretím stranám vznášať nároky voči investorom? Bude ukladať záväzky v oblasti ľudských práv a životného prostredia aj podnikom?

Chceme zabezpečiť, aby tento súd neodrádzal investorov od prístupu k EÚ. V tomto zmysle by EÚ mala byť nestranná a spravodlivá, ale zároveň by sa mala riadiť právnymi predpismi, ktoré sa snažia chrániť investorov aj verejné záujmy.

63. PRESUNÚŤ SPRAVODLIVOSŤ DO EURÓPSKEHO ROZMERU

Nikolaus

Treba považovať o novej zmluve o rozšírení právomoci EÚ s cieľom zabezpečiť, aby štátne hranice neboli prekážkou pri boji proti trestnej činnosti. Prvým krokom by bola integrácia súdnych systémov všetkých členských štátov s cieľom dosiahnuť všeobecnú právomoc na úrovni EÚ. Nedávna reforma úlohy európskeho prokurátora je začiatok, ale dá sa urobiť viac.

Na základe tejto zmluvy by sa tiež mohlo prideliť viac právomocí Európskej službe pre vonkajšiu činnosť (ESVČ), aby trvala na vykonávaní svojich rozhodnutí. V súčasnosti je ESVČ diplomatickou službou EÚ, ako aj ministerstvom zahraničných vecí a obrany EÚ. Ak bude mať ESVČ väčšiu právomoc a bude sa viac zapájať do spolupráce medzi zahraničnými službami všetkých krajín, EÚ by sa mohla stať legitímnejším aktérom na medzinárodnej scéne.

65. SPRAVIŤ ZO SOCIÁLNYCH MÉDIÍ VEREJNOPROSPEŠNÚ SLUŽBU

Nápad, ktorý zaznel na workshope

Účinným riešením v boji proti porušovaniu súkromia, zneužívaniu údajov a podkopávaniu demokratického procesu by bolo prevziať služby, ako sú sociálne médiá, z rúk súkromných organizácií, ktoré sú orientované na zisk, a vložiť ich do objektívnych a zodpovedných rúk komunitného vlastníctva.

Pre mladých ľudí je v súčasnosti ťažké žiť bez používania nejakého druhu sociálneho média, keďže to prináša spoločenské, profesionálne a praktické výhody. Iné dôležité služby, napríklad elektrická energia, plyn alebo internet, sú regulované vzhľadom na dôležitú úlohu, ktorú zohrávajú v spoločnosti. Preto by sa stránky sociálnych médií mali revidovať a regulovať ako verejnoprospešné služby, rovnako ako elektronický tovar a telefóny.

Ukázalo sa, že korporácie stojace za platformami sociálnych médií nie sú ochotné prispôbiť sa ani prístupit' k samoregulácii. Hoci sociálne médiá nie sú na prežitie nevyhnutné tak ako tradičné verejnoprospešné služby, ako je elektrická energia, voda a zemný plyn, žijeme v čoraz prepojenejšom svete a životy mladých ľudí od týchto platforiem často výrazne závisia.

64. BOJOVAŤ PROTI VYLÚČENIU S CIEĽOM ZASTAVIŤ EXTRÉMIZMUS

Nápad, ktorý zaznel na workshope

EÚ by mala prijať opatrenia, ktoré by predchádzali vylúčeniu a podporovali integráciu s cieľom zabráňovať jednotlivcom, aby sa utiekali k extrémistickým ideálom. Extrémizmus postihuje rôzne komunity, pričom prisťahovalci sú len jednou z nich, a často nachádza živnú pôdu v akejkolvek forme vylúčenia, čo extrémistické skupiny zneužívajú.

Vďaka poskytovaniu finančnej podpory sociálnym skupinám, ktoré spájajú členov v rôznych komunitách a ponúkajú im bezplatné vzdelávanie, napríklad jazykové kurzy, môžu jednotlivci, ktorí by inak mali tendenciu cítiť sa vylúčení zo zvyšku spoločnosti, namiesto toho začať komunikovať s ostatnými. To pomáha budovať porozumenie a rešpektovanie rôznych názorov, ako aj väčší pocit spolupatričnosti.

Myslíme si, že je nevyhnutné zabezpečiť, aby integrácia prisťahovalcov ostala naďalej prioritou aj v čase, keď sú rozpočty napäté, pretože dlhodobé prínosy sú príliš významné na to, aby sme ich ignorovali.

66. PODPORIŤ VÄČŠIU VOJENSKÚ SPOLUPRÁCU

Michel

EÚ by mala zvážiť zriadenie „Európskej bezpečnostnej rady“, ktorá by bola zložená z európskych ministrov obrany a mohla by schvaľovať nasadzovanie celoeurópskych vojenských síl.

V Európskej službe pre vonkajšiu činnosť (ESVČ) má EÚ inštitúciu pre diplomatické služby, ktorá jej umožňuje pomáhať vysokému predstaviteľovi Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku. Neexistuje však spoločná zahraničná bezpečnostná politika.

Bezpečnostná rada by nielen koordinovala zahraničné politiky EÚ, ale zároveň by zlepšovala dialóg medzi EÚ a ostatnými svetovými mocnosťami, keďže to zjednodušuje interakciu. To by posilnilo EÚ ako jednotného aktéra v tejto oblasti, čo sa doteraz zanedbávalo, pretože EÚ potrebuje lepšiu formálnu koordináciu.

67. VYTVORIŤ HUMANITÁRNE KORIDORY PRE UTEČENCOV

Hannah

Začlenenie a integrácia sú kľúčové pre vytváranie občianskej spoločnosti. Dôležitosť týchto pojmov v posledných rokoch ešte stúpila vzhľadom na veľký počet žiadateľov o azyl, ktorí prichádzajú do európskych krajín. Kľúčovou súčasťou tejto diskusie je otázka, ako financovať programy a podporovať prichádzajúcich utečencov.

Humanitárne koridory by mohla koordinovať občianska spoločnosť a štátom podporovaná komunita na základe siete na podporu integrácie migrantov vstupujúcich do EÚ. Tá by mohla zahŕňať mimovládne organizácie, ktoré pracujú s miestnymi charitami a komunitnými skupinami, ktoré by preverovali zraniteľných utečencov. Tieto skupiny by následne pomáhali žiadateľom o azyl a zraniteľným utečencom začleniť sa do miestnych komunít.

Tento projekt by sa mohol prispôbiť aj iným európskym krajinám, keďže ide o partnerstvo medzi súkromnými organizáciami občianskej spoločnosti a vládami členských štátov. EÚ by mohla zohrávať úlohu pri určovaní organizácií občianskej spoločnosti v celej Európe, ktoré majú záujem zapojiť sa, a podnecovať členské štáty, aby kopirovali tieto koridory a vymieňali si najlepšie postupy.

ROZHOVOR

Mladí ľudia žijúci v Európskej únii nezažili extrémne konflikty a porušovanie ľudských práv. Aký je váš odkaz mladým ľuďom v Európe, ktorí majú silnú demokraciu a považujú ju za samozrejmosť?

Majú šťastie, že nemusia prechádzať tým, čo musia zažívať ľudia v mojej krajine. Ľudské práva a demokracia sú životne dôležité a mladí ľudia musia urobiť všetko pre to, aby ich zlepšovali. Nejde pritom len o európsku problematiku. Platí to pre celý svet. Mladí ľudia sa môžu dať ľahko pohláznúť extrémizmom a to je najväčšie nebezpečenstvo pre našu budúcnosť. Namiesto toho, aby sa zúčastňovali na násilí, mali by sa zaujímať o ľudské práva a aktivizmus. Prostredníctvom vzdelávania treba zvyšovať povedomie mladých ľudí o ľudských právach a demokracii. Niekedy rodinné zázemie nestačí na to, aby odovzdalo mladým ľuďom posolstvo o dôležitosti slobodných volieb a individuálnych a kolektívnych ľudských práv. Preto je potrebné posilniť vzdelávanie. Demokracia musí zvíťaziť a práve mladí ľudia si jej musia byť vedomí a chrániť ju, aby o ňu neprišli.

Lamiya Aji Bashar,
laureátkou Sacharovovej ceny

VYTVORIŤ PRIESTOR PRE OBČIANSKU SPOLOČNOSŤ

Nezávislá občianska spoločnosť je pre európsku bezpečnosť rozhodujúca, keďže je to priestor, kde môžu komunity formovať politiku bez vplyvu komerčného zisku alebo štátnej moci. Na to, aby mohla vzdorovať nespravodlivosti súvisiacej s neistotou, musí sa zlepšiť postavenie občianskej spoločnosti, aby sa mohla zapájať do diskusií s orgánmi a tvorcami politik na miestnej, vnútroštátnej a celosvetovej úrovni.

Bez toho, aby sa občianskej spoločnosti darilo na všetkých úrovniach, bude demokracia podkopávaná a hlasy tých, ktorí čelia najväčším prekážkam v prístupe k rozhodovaniu, môžu ostať nevypočuté a menšiny sa dostanú do zraniteľných pozícií. Mladí ľudia na EYE preto vyzvali na ochranu rozmanitej, silnej a nezávislej občianskej spoločnosti, pretože je nevyhnutná pre bezpečnosť a budovanie mieru.

Bohužiaľ, rozširuje sa jav zmenšujúcich sa priestorov občianskej spoločnosti. Po ráznych zásahoch proti občianskej spoločnosti, ku ktorým došlo v posledných rokoch, viac ako stovka krajín na celom svete prijala právne predpisy na obmedzenie organizácií občianskej spoločnosti.

Tieto obmedzenia sú autoritárskou reakciou na demokratické ideály a v záujme demokracie sa proti tomuto globálnemu trendu treba postaviť a zvrátiť ho, aby sa zaistilo bezpečné prostredie pre všetkých občanov.

Režimy sú vo svojich útokoch proti občianskej spoločnosti čoraz otvorenejšie a drzejšie, čo je výsledok slabej medzinárodnej odozvy na počiatočné obmedzenia. EÚ teraz musí konať ako líder v podpore rastu a angažovanosti občianskej spoločnosti.

68. VYTVORIŤ CELOEURÓPSKU DATABÁZU NA PODPORU TRANSPARENTNOSTI

Florin

Európska únia sa musí snažiť podporovať transparentnosť a zvyšovať zodpovednosť štátu a nadnárodných aktérov voči jednotlivcom. Jedným zo spôsobov, ako to urobiť, by bolo vytvoriť celoeurópsku databázu na podporu transparentnosti, ktorá by podporovala kvalitnú žurnalistiku a silný občiansky dohľad. Mohlo by to zahŕňať aj právny predpis, ktorý by sa vzťahoval na všetky členské štáty a v ktorom by sa vyžadovalo, aby boli údaje o vlastníctve pôdy a spoločností prístupné bezplatne. To by pomohlo v boji proti korupcii a populizmu.

Transparentnosť by mala byť v centre politik EÚ. V niektorých krajinách, napríklad v Rumunsku, niečo také základné ako získanie zoznamu spoločností registrovaných v štáte znamená, že človek čelí značnej finančnej prekážke. Je to obrovskou prekážkou pre mnohých vrátane investigatívnych novinárov, ktorí sa snažia odhaľovať korupciu, pretože môžu pracovať len na prípadových štúdiách. Bez transparentnosti zodpovednosť trpí a korupcia prekvitá. Vzorom pre takúto celoeurópsku databázu by mohla byť databáza s názvom ProZorro, ktorá monitoruje verejné obstarávanie na Ukrajine a ktorá získala ocenenie Partnerstva za otvorenú verejnú správu.

69. CHRÁNIŤ OZNAMOVATEĽOV PROTISPOLOČENSKEJ ČINNOSTI

Coralie

EÚ by mala nabádať členské štáty, aby na vnútroštátnej úrovni zaviedli právne predpisy na ochranu oznamovateľov pred neoprávnenými sankciami. Ak majú ľudia vystúpiť proti korupcii, potrebujú mať dôveru v predkladanie informácií, ktorá by mala byť zabezpečená právnymi zárukami. Európsky parlament by mal prijať kroky na posilnenie ich postavenia.

Index vnímania korupcie, teda každoročné poradie krajín, ktoré zostavuje Transparency International, ukazuje, že len právne predpisy na boj proti korupcii nestačia. Na to, aby sme spoločnostiam umožnili prekonať korupciu, musíme vytvoriť priaznivé prostredie, ktoré zahŕňa slobodu tlače a priestor pre občiansku spoločnosť.

EÚ musí zjednodušiť proces, v rámci ktorého ľudia nahlasujú podozrenia z korupcie, chrániť oznamovateľov pred odvetnými opatreniami a podporovať konkrétne opatrenia prostredníctvom orgánov činných v trestnom konaní v prípade, že sa poskytnú dôveryhodné informácie. Tým by EÚ uznala dôležitú úlohu, ktorú zohrávajú nezávislé médiá a občianska spoločnosť pri účinnom monitorovaní a vyšetrovaní.

70. VYŠKOLIŤ POLÍCIU NA BOJ PROTI TRESTNÝM ČINOM Z NENÁVISTI NA INTERNETE

Kelly-Ann

Polícia by mala byť školená na to, aby mala väčšiu digitálnu gramotnosť a dokázala rozpoznať zneužívanie na internete už v ranom štádiu. Na to by nadviazovalo zavedenie preventívnych stratégií, ako je zahrnutie zneužívania a trestnej činnosti na internete do právnych dokumentov v celej EÚ.

Zneužívanie a nenávisťné prejavy na internete voči ženám, najmä na sociálnych médiách a iných online platformách, sú problémom, ktorý prichádza s našim svetom rastúcej digitalizácie.

U žien je vyššia pravdepodobnosť, že sa stanú obeťami zneužívania na internete, než u mužov. EÚ musí zasiahnuť, ujať sa iniciatívy a podporiť diskusiu o tom, ako proti tomuto problému bojovať. Digitálna gramotnosť musí byť zahrnutá aj do učebných plánov, pretože vzdelávacie platformy zohrávajú významnú úlohu pri zvyšovaní informovanosti a šírení spôsobov prevencie.

Právne predpisy by museli pochádzať z jednotlivých členských štátov, ale mohol by sa vypracovať návrh, ktorý by členské štáty EÚ mohli podpísať, podobne ako Istanbulský dohovor: Dohovor Rady Európy o predchádzaní násiliu na ženách a domácejmu násiliu a o boji proti nemu.

72. DEKLARÁCIA ONLINE PRÁV

Nápad, ktorý zaznel počas workshopu

Podobne ako Deklarácia ľudských práv, aj deklarácia online práv by sa mohla stať usmernením pre bezpečnejší a inkluzívnejší internet.

V súčasnosti internet predstavuje pre úrady šedú zónu s bežnými pravidlami, ktorými sa riadia tradičnejšie formy médií, ktoré majú menší vplyv. EÚ by mala využiť svoju pozíciu svetovej bašty liberálnych a demokratických práv na presadzovanie spoľahlivého a bezpečného internetu. Vypracovaním deklarácie online práv by EÚ mohla podniknúť kroky, aby zmobilizovala svojich spojencov a začala bojovať proti kybernetickej vojne, čo by rozšírila aj na občanov, ktorým by poskytla práva pri používaní internetu.

Prakticky by to mohlo zahŕňať vytvorenie „semaforového“ systému, ktorý by mohli používať nezávislí analytici na hodnotenie spoľahlivosti zdrojov, takže by bolo ľahšie určiť nepresné alebo skutočne nepravdivé správy.

Internet je silný nástroj, ktorý však má potenciál priniesť spoločnosti pozitívne aj negatívne dôsledky. EÚ by sa mala zasadzovať za dodržiavanie individuálnych práv.

71. VYTVORIŤ FOND PRE MLADÝCH KANDIDÁTOV

Hannah

EÚ by mala odstrániť finančné prekážky vo formálnej demokratickej účasti, ktorým čelia mnohí mladí ľudia na začiatku svojej politickej kariéry. Mal by sa zriadiť fond na podporu mladých kandidátov.

V komunálnych a parlamentných voľbách kandiduje len veľmi málo mladých ľudí. Potrebujeme viac vzorov, ktoré by zastávali pozície na všetkých úrovniach riadenia, pochádzali z rôznych prostredí a mali rôzne záujmy, schopnosti a identity. V opačnom prípade to pôsobí tak, že politika je pre širšiu spoločnosť nedostupná.

V Európe je niekoľko strán, ktoré majú predstaviteľov vo veku okolo tridsiatky a ktoré vidia potenciál mladých ľudí. Napriek tomu však existuje veľa členských štátov, v ktorých to tak nie je a politické prostredie formujú starší ľudia. Politické strany a EÚ musia priznať mladým ľuďom podporu v každej európskej strane a poskytnúť finančnú podporu tým mladým predstaviteľom, ktorí chcú kandidovať vo voľbách do Európskeho parlamentu.

73. POVINNÉ ŠKOLENIE V OBLASTI PRVEJ POMOCI

Christian

Myslím si, že EÚ by mala zaviesť povinný štandardizovaný kurz prvej pomoci EÚ, ako je napríklad druhá fáza školenia na získanie vodičského preukazu.

Pracujem ako vodič sanitky a vídavam veľa prípadov, keď ľudia len tak postávajú okolo niekoho, kto potrebuje prvú pomoc, a nie sú schopní pomôcť. Dôvodom je mnoho, ale uplatnenie vedomostí o prvej pomoci do príchodu profesionálov môže znížiť závažnosť prípadu alebo dokonca zachrániť životy. Keby všetci vedeli poskytnúť prvú pomoc v prípade nehody, bolo by na cestách aj v každodenných životných situáciách menej obetí.

Dalo by sa to dosiahnuť vytvorením celoeurópskeho hnutia na podporu výučby prvej pomoci na školách. Európsky parlament by mohol vyzvať európskych lídrov, aby do svojich učebných plánov začlenili takéto kurzy, a navrhli európsku normu prvej pomoci.

74. ZABEZPEČIŤ TRANSPARENTNOSŤ V ŠPORTE

Nápad, ktorý zaznel na workshope

EÚ by sa mala snažiť zvýšiť transparentnosť v športe, aby sa predchádzalo škandálom. Mohla by to urobiť prostredníctvom organizácie diskusií o tejto problematike a podpory prísnejších predpisov o testovaní športovcov, najmä ak sa zúčastňujú na európskych súťažiach.

Šport nám v zásade zlepšuje náladu, podnecuje kamarátstvo, súťaživosť a súdržnosť a takisto nás učí istým hodnotám a etike. Mala by sa tiež začať otvorená diskusia, ktorá by odhalila spoločenské dôsledky korupcie v športe, ako aj to, ako na ňu reagovať.

Mohol by sa vytvoriť súbor európskych pravidiel pre všetky športové kluby a platforma, ktorá by umožňovala fanúšikom nahlasovať korupciu, aby ju oficiálne orgány alebo novinári mohli ďalej vyšetriť. EÚ by mala zväziť vytvorenie úplne nezávislej organizácie, ktorú by tvorili právnici, policajní dôstojníci a civilní experti, ktorí by sa špecializovali na boj proti korupcii v športe a prinavrátili športu dôstojnosť a väčšiu transparentnosť.

ROZHOVOR

Aká dôležitá je EÚ, ktorá uplatňuje hodnoty demokracie a ľudských práv, a aké dôležité je to v širšom svete? Cítite to vo svojej práci?

Myslím si, že pokiaľ ide o moju súčasnú každodennú prácu, môžem povedať, že máme v rámci Európskej únie veľmi dôležité projekty. Môžem vám uviesť dva príklady. Spolupracujeme s EÚ na vyslobodzovaní detí a žien z baní, kde žijú ako sexuálni otroci alebo otroci vo všeobecnosti. Týmto spôsobom spolupracujeme s EÚ na ochrane detí a žien. Môžeme dať ženám nové postavenie, ktoré im umožní opäť sa začleniť do spoločnosti, a deti môžu chodiť do školy alebo majú možnosť vychutnať si normálne jedlo. Dnes som veľmi šťastný, pretože tieto deti teraz patria medzi najlepších žiakov vo svojom regióne. Videli sme, že tieto deti nemali žiadny život, a EÚ im pomohla vybudovať si nový.

Druhým projektom, na ktorom pracujeme v spolupráci s EÚ, je projekt týkajúci sa obetí sexuálneho zneužívania. Cieľom tohto projektu je zdôrazniť, že sexuálne zneužívanie by sa nemalo považovať len za fyzické utrpenie, ale za porušovanie ľudských práv. Zároveň chceme, aby sa ženy, ktoré sú obeťami sexuálneho zneužívania, opätovne začlenili do spoločnosti, aby boli produktívne a nezávislé. Chceme, aby sa tento nový projekt rozbehol nielen v našom zdravotnom stredisku, ale aj v iných zdravotníckych centrách, kde by bol potrebný.

Toto sú dva veľmi silné príklady, ktoré dokazujú, že EÚ môže prakticky vytvoriť základ na ochranu ľudských práv a práv zraniteľných osôb.

Európa v súčasnosti stojí pred rozhodnutiami o svojej budúcnosti. Aký by bol váš odkaz mladým ľuďom, ktorí majú výsadu silnej demokracie, no napriek tomu nechodia voliť?

Ak necháme iných riešiť naše problémy bez našej účasti, potom sa zväčší problém populizmu, pretože časť obyvateľstva sa nemôže vyjadriť.

Dnes sa musíme mať na pozore! Demokracia musí žiť každý jeden deň. Dennodenne ju musíme chrániť a uplatňovať. Inak zahynie.

Denis Mukwege,

laureát Sacharovovej ceny za rok 2014 a zakladateľ nadácie Panzi Foundation, Konžská demokratická republika

ZVLÁDANIE TECHNOLOGICKÉHO POKROKU

Internet je hnacou silou rastu a digitálna revolúcia je pre EÚ obrovským hospodárskym prínosom z hľadiska zvýšenej produktivity, inovácií a poskytovania elektronických služieb a elektronického obchodu. Spolu so všetkými týmito výhodami hospodárskej príležitosti však internet prináša aj čoraz väčšie hrozby pre náš spôsob života.

Nebezpečenstvá, ktoré boli kedysi považované len za sci-fi fantázie, sú teraz desivo reálne, no napriek tomu mnohé z týchto nebezpečenstiev stále zápasia o svoj priestor v rámci občianskeho dialógu. Tvorcovia politik nereagujú na kybernetické hrozby dostatočným spôsobom, čím stavajú našu spoločnosť do zraniteľnej pozície. Počas EYE sa ukázalo, že mnohí mladí ľudia požadujú rozsiahlejšie vzdelávanie v tejto oblasti, vďaka čomu by sme umožnili spoločnosti prijímať informované rozhodnutia o riešeníach nebezpečenstiev, ktoré prináša technologický pokrok.

Pochopenie nových hrozieb na internete, ktorým čelíme, je nevyhnutné na to, aby sme na hrozby dokázali reagovať. EÚ sa musí dôrazne zamerať na gramotnosť v oblasti IT a zároveň mapovať závislosť a zraniteľnosť internetovej infraštruktúry v celej EÚ a upozorňovať na hrozby na internete. Kybernetická bezpečnosť by sa mala stať bežnou záležitosťou, aby sme chápali širšie a systémové kybernetické riziká a mohli identifikovať najdôležitejšie služby, aktíva a infraštruktúry EÚ, ktoré treba chrániť. Naším cieľom by malo byť vytvorenie účinnej stratégie riadenia kybernetických rizík a urýchlenie spolupráce medzi krajinami EÚ s cieľom využívať spoločné spôsobilosti a stanoviť normy v oblasti technologického rozvoja.

75. ZAČLENENIE A ZOSÚLADENIE KYBERNETICKEJ BEZPEČNOSTI

Francesca

EÚ by mala zosúladiť politiky v oblasti kybernetickej bezpečnosti so svojou stratégiou vývozu a zahraničnou, bezpečnostnou a obrannou politikou (PESCO) na podobnej úrovni ako obchodné a rozvojové ciele. Kybernetická bezpečnosť teda nie je len technický problém, ale EÚ uznáva aj jej širšie, systémové riziká pre bezpečnosť. Jedným z prístupov k riešeniu tejto otázky je identifikácia najdôležitejších služieb a aktív, ktoré treba chrániť. Ďalší krok si vyžaduje, aby krajiny EÚ úzko spolupracovali a vytvorili sieť spoločných spôsobilostí. V tejto súvislosti možno ľahko a efektívne zaviesť normy pre produkty IT.

Preto musíme zosúladiť hospodársku agendu (stratégiu jednotného trhu EÚ) s agendou kybernetickej bezpečnosti. Kybernetickú bezpečnosť nemôžeme považovať za izolovanú záležitosť. Namiesto toho musí široká verejnosť pochopiť, že ochrana internetu je nevyhnutná z hľadiska hospodárskej aj národnej bezpečnosti. Treba mať na pamäti, že kybernetické riziká majú vplyv na všetky odvetvia a sektory: od spoločností zaradených do zoznamu Fortune 500 a menších organizácií s obmedzenými zdrojmi až po vlády EÚ, medzinárodné inštitúcie a napokon občanov EÚ.

76. ZAVIESŤ VZDELÁVANIE V OBLASTI KYBERNETICKEJ BEZPEČNOSTI AKO ŠTANDARDNÚ PRAX

Nápad, ktorý zaznel na workshope

Členské štáty EÚ sa musia nabádať k tomu, aby zavádzali vzdelávacie programy o kybernetickej bezpečnosti od základných škôl až po univerzity a investovali do výskumu a vývoja v oblasti kybernetickej bezpečnosti (nad rámec programu Horizont 2020). Je dôležité zaviesť spoločnú terminológiu, spôsoby kariérneho rastu a podporu pre mladých ľudí, ktorí vstupujú do tohto odboru. Okrem toho by sa mohla zaviesť rozsiahlejšia kampaň na zvýšenie informovanosti verejnosti o kybernetickej bezpečnosti nad rámec „Mesiacu EÚ venovaného kybernetickej bezpečnosti“, vďaka ktorej by sa z nej stal atraktívny a dostupný program pre európskych občanov, do ktorého by sa mohli zapojiť.

Medzi dopytom po talentovaných ľuďoch v oblasti kybernetickej bezpečnosti a ponukou profesionálnej pracovnej sily je čoraz väčšia priepasť. Odhaduje sa, že do roku 2020 budú na celom svete potrebné ďalšie dva milióny pracovných miest v oblasti kybernetickej bezpečnosti. Vzhľadom na tento predpoklad musí EÚ propagovať vzdelávanie a odbornú prípravu v oblasti kybernetickej bezpečnosti.

Navyše treba povzbudzovať viac žien a menších, aby pracovali v oblasti kybernetickej bezpečnosti, čo je rovnako dôležité z hľadiska prístupnosti.

77. PODPOROVAŤ SPRAVODAJSKÚ SPOLUPRÁCU EÚ

Nápad, ktorý zaznel na workshope

EÚ by mala zvážiť vytvorenie svojej vlastnej verzie FBI s cieľom zdokonaľiť existujúcu organizáciu EUROPOL, ktorá by využívala existujúcu štruktúru s vylepšenými kapacitami na výmenu informácií. To by zahŕňalo aj koncepciu dodržiavania predpisov.

V súčasnosti veľká časť bezpečnostnej spolupráce závisí od informácií, ktoré si vymieňajú členské štáty, a ako sa ukázalo za tragických okolností, tieto informácie nemusia viesť k praktickým opatreniam. Vytvorením väčšej spravodajskej spolupráce a súdržného európskeho orgánu by EÚ mohla podniknúť konkrétne kroky na zhromažďovanie a zabezpečovanie spravodajských informácií. To by prinieslo výhody pre občanov a vytvorilo prostredie väčšej bezpečnosti.

79. INVESTOVAŤ DO TECHNOLOGIE NA ÚPRAVU GÉNOV

Nápad, ktorý zaznel na workshope

Ak ste v nejakej oblasti lídrom, môžete formovať vývoj. Európska únia by mala výrazne investovať do technológií na úpravu génov, aby zabránila úniku mozgov do iných krajín, ako sú USA alebo Čína.

Európa je mimoriadne dobrá vo vytváraní kruhov excelentného výskumu, zvyčajne prostredníctvom verejných inštitúcií, ktoré sú platené členskými štátmi. Okrem toho sú potrebné riadne finančné investície do výskumu a priemyslu s cieľom udržať si vedúce postavenie v tejto rýchlo sa vyvíjajúcej oblasti a umožniť EÚ, aby si udržala svoju vyjednávaciu silu pri rozhodovaní o tom, ako sa bude táto technológia využívať a poskytovať občanom.

EÚ by sa mala snažiť financovať a podporovať univerzity, ktoré skúmajú túto technológiu, a podporovať tento typ inovácií v rámci EÚ.

78. PODPOROVAŤ VZDELÁVANIE O MOLEKULÁRNEJ A BUNKOVEJ BIOLÓGIÍ

Nápad, ktorý zaznel na workshope

Na to, aby sa obyvateľstvo čo najlepšie pripravilo na revolúciu v oblasti DNA a viedlo rozumnú etickú diskusiu, musí byť skutočne pripravené. Keďže táto téma je veľmi citlivá a šíri sa veľa predpojatých informácií, občania by mali počas stredoškolského štúdia dostávať náležité vzdelanie v oblasti molekulárnej a bunkovej biológie, ako aj genetiky. Všetky tieto vedecké odbory sú pomerne nové a rýchlo sa vyvíjajú, a preto by sa mali vyučovať podľa aktualizovaných učebných plánov.

Úprava génov ponúka neuveriteľné možnosti pre medicínu, poľnohospodárstvo a životné prostredie, ale zároveň vzbudzuje obavy z potenciálnych nebezpečenstiev. Túto novú technológiu treba vyzdvihnúť v rámci formálnej diskusie a etického hodnotenia. V Európe je úprava génov veľmi citlivá téma a ľudia si často pletú viacero pojmov, čo by mohlo byť z dlhodobého hľadiska škodlivé.

V súlade s predchádzajúcim nápadom by výskumníci alebo výskumné inštitúcie mali mať povinnosť komunikovať s hlavnými médiami, aby vysvetľovali, čo robia a aký bude mať ich práca vplyv na modernú vedu, aby sa predišlo odporu zo strany obyvateľstva. EÚ môže propagovať význam tejto témy v učebných plánoch a vytvoriť iniciatívy na šírenie poznatkov.

80. VYTVORIŤ BEZPLATNÝ ANTIVÍRUSOVÝ SOFTVÉR PRE OBČANOV EÚ

Nikolaos

EÚ by mala financovať verejný podnik, ktorý by zamestnával vedcov, programátorov a softvérových vývojárov s cieľom vytvoriť bezplatný antivírusový softvér a bezplatne ho poskytnúť občanom Európy. Prínosom produktov s otvoreným zdrojom je, že spolupracujú a zabezpečujú, aby boli systémy spoľahlivé a dokázali sa prispôbiť novým hrozbám. Zamestnaním tých najlepších z najlepších by Európa mohla svojim občanom poskytnúť významnú verejnú službu. Navyše zakúpenie antivírusového programu byť nákladné, čo znamená, že niektoré podniky a jednotlivci sa môžu rozhodnúť pracovať a žiť bez dôležitého antivírusového softvéru a ponechať svoje systémy a pracovníkov vystavených novým hrozbám.

Jedným zo základných krokov pre väčšinu užívateľov internetu je stiahnuť si antivírusový softvér do svojho zariadenia. V dôsledku online podvodov a nedostatku informácií sa mnohí občania pri výbere dôveryhodného a kvalitného softvéru, ktorý ich ochráni, cítia zmätene.

Podporou a vytvorením verejnej organizácie by sa zabezpečil dostupný antivírusový systém, ktorý by bol demokraticky zodpovedný a zameraný na občanov, čo by prinieslo okamžité a hmatateľné výhody pre bezpečnosť európskych občanov.

ROZHOVOR

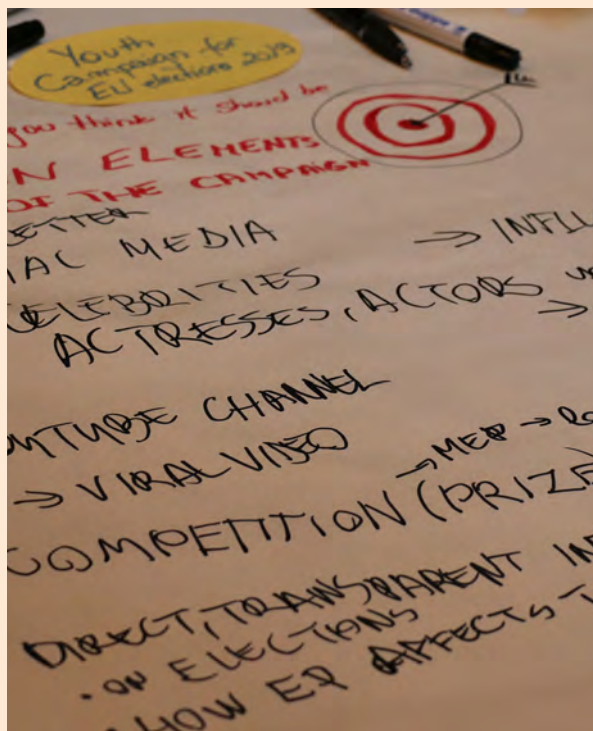

Čo konkrétne môže EÚ urobiť na boj proti zneužívaniu žien na internete?

Môj nápad je, aby sa zneužívanie na internete oficiálne uznalo za formu násillia, ktorému ženy a dievčatá čelia. Máme podujatia ako Medzinárodný deň za odstránenie násillia páchaného na ženách a Deň ľudských práv, ktorý si pripomíname v decembri. Samozrejme, všetko násillie páchané na ženách je nesprávne, ale myslím si, že by bolo skvelé, keby všetky politické strany, všetky členské štáty a inštitúcie EÚ uznali, že zneužívanie na internete je formou násillia páchaného na ženách a dievčatách.

„Myslím si, že druhá vec, ktorú môže EÚ urobiť, sa jednoznačne týka nadnárodného partnerstva. V súvislosti s mojou osobnou skúsenosťou so zneužívaním na internete sa zistilo, že mnoho internetových násillnikov sa nachádza v Amerike alebo v Rakúsku, ale v Interpole neboli žiadne zdroje na to, aby sa na tom mohlo pracovať, pričom som si istá, že príslušné členské štáty majú informácie o trolloch v Spojenom kráľovstve alebo inde, tak ako si potom vymieňame informácie o internetovej trestnej činnosti?‘‘

Seyi Akiworo,
Glitch!UK

KOMENTÁR FÓRA MLÁDEŽE BEZPEČNÉ A NEBEZPEČNÉ

Bezpečnosť vzbudzuje u mnohých občanov veľké obavy. Ako môžeme viesť do týchto diskusií pozitívne zmysľanie? Na celom svete sa uznáva, že mladí ľudia a mládežnícke organizácie prispievajú k pokojnejším a odolnejším spoločnostiam. Európa ako kontinent, na ktorom už niekoľko desaťročí vládne mier, môže mladých ľudí posunúť do centra riešenia. Európske fórum mládeže zastupuje mládež, mier a bezpečnosť v Európe a vo svete.

Diskusie na podujatí YOIFest a Európskom podujatí pre mládež 2018 zamerané na otázky týkajúce sa mieru a bezpečnosti prebiehali v kontexte politickej krízy obklopujúcej vonkajšie politiky Európskej únie (EÚ).

Súčasný politický rámec, ako je napríklad Globálna stratégia pre zahraničnú a bezpečnostnú politiku Európskej únie, podporuje myšlienku spoločenskej odolnosti prostredníctvom prehľadovania práce v oblasti vzdelávania, kultúry a mládeže s cieľom podporovať pluralizmus, spolunažívanie a rešpekt, ale bez toho, aby sa mládež považovala za aktérov, nielen príjemcov.

Európsky konsenzus o rozvoji poskytuje rámec, v ktorom sú mladí ľudia aktérmi zmien a rozvoja a ako takí prispievajú k Agende 2030, ktorá sa zďaluje od prejavov zobrazujúcich mladých ľudí len ako obeť okolností.

Zatiaľ čo politická agitácia okolo azylu a riadenia vonkajších hraníc naďalej vnáša do verejnej mienky strach, nedávny návrh Európskej komisie týkajúci sa nasledujúceho viacročného finančného rámca v súvislosti s vonkajšími otázkami sa venuje mládeži len v obmedzenom rozsahu a hlavne prostredníctvom programu Erasmus. Najnovší politický vývoj v oblasti mládeže, mieru a bezpečnosti je však pozitívny vzhľadom na závery Rady, v ktorých sa uvádza usmernenie pre členské štáty k vykonávaniu rezolúcie Bezpečnostnej rady OSN o mládeži, mieri a bezpečnosti, ktorá bola prijatá v roku 2015 a poskytuje mládeži priestor na to, aby mohla prispievať k predchádzaniu a riešeniu konfliktov. Je dôležité, aby členské štáty vykonali tieto závery s cieľom vybudovať bezpečnú, súdržnú a harmonickú spoločnosť a postaviť mládež do centra mierovej Európy.

Diskusie na podujatí YOIFest a EYE 2018 poskytli mladým ľuďom bezpečný priestor na to, aby sa mohli organizovať a stavať na svojich skúsenostiach z oblasti budovania mieru a predchádzania konfliktom. Mladí ľudia položili otázky týkajúce sa súčasnej krízy, tzv. migračnej krízy, pričom poukázali na prekážky, ktoré bránia plnému začleneniu mládeže do spoločnosti, ako sú napríklad neisté pracovné podmienky, sociálno-ekonomické nerovnosti, vzdelávacie štruktúry a prístup k právam. Na vybudovanie inkluzívnejších spoločností, v ktorých je každý vítaný, je veľmi dôležité, aby sme oddelili diskusiu o migrácii od obáv o bezpečnosť.

Aktivity na podujatí YOIFest a EYE 2018 spochybnili stereotypy a podporili medzikultúrny dialóg s cieľom vyzdvihnúť potrebu budovania odolných spoločností, v ktorých môžu všetci mladí ľudia naplňať svoj potenciál a využívať svoje základné práva v čo najväčšom rozsahu, a potrebu zvýšiť rodovú rovnosť a posilniť postavenie mládeže a mladých žien s cieľom dosiahnuť rozmanitosť týchto spoločností.

Na základe myšlienok, ktoré odzneli na podujatí YOIFest a EYE 2018 by európske inštitúcie a členské štáty mali spolupracovať na vytvorení národných stratégií na vykonanie rezolúcie Bezpečnostnej rady OSN o mládeži, mieri a bezpečnosti, a to participatívnym spôsobom, v rámci ktorého by mladí ľudia a mládežnícke organizácie boli zapojené do ich návrhu, vykonávania a hodnotenia.

Pre európske inštitúcie je kľúčové, aby zabezpečili uznanie mladých ľudí z rôznych prostredí a primerane ich podporili v práci na činnostiach, ktoré predchádzajú násilnému správaniu a prejavom. Toto všetko by malo byť súčasťou financovania z programu Erasmus+ a jeho nástupníckeho programu.

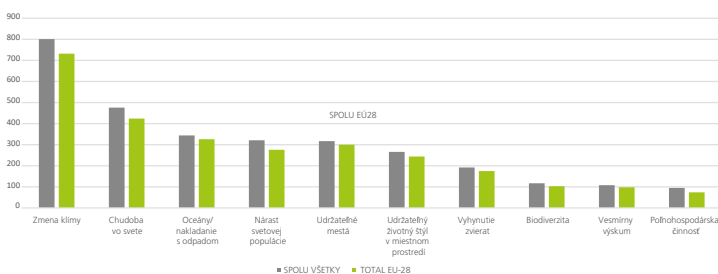
5. LOKÁLNE A GLOBÁLNE: Ochrana našej planéty

Čo môže EÚ urobiť na ochranu našej planéty? Riešenie otázky zmeny klímy je veľmi naliehavé, ale mnohí ľudia ju stále nepovažujú za prioritu. Z posledného prieskumu Eurobarometra vyplynulo, že podľa názoru občanov EÚ je zmena klímy len siedmou najdôležitejšou otázkou, ktorej EÚ v súčasnosti čelí, pričom životné prostredie a zásobovanie energiou sa ocitli až na desiatom a jedenástom mieste³⁹. Nebezpečenstvo je však reálne a ak sa chceme vyhnúť zničeniu nášho ekosystému a ohrozeniu samotnej ľudskej existencie, musíme konať teraz. Zahŕňa to nielen boj proti zmene klímy, ale aj cestu k udržateľnejšiemu, zdravšiemu a spravodlivejšiemu životnému štýlu pre všetkých, v súlade s cieľmi OSN v oblasti trvalo udržateľného rozvoja do roku 2030.

V programe EYE 2018 bola stanovená vízia pre tieto ciele, od Zeme po vesmír a všade medzi tým. V programe sa zdôraznilo, že na vyriešenie týchto problémov je potrebné začlenenie a účasť všetkých aktérov: globálnych organizácií, európskych inštitúcií, národných štátov, regiónov a obcí, podnikov, fariem, výskumných ústavov, škôl, mimovládnych organizácií a súkromných osôb. Mladí účastníci berú zmenu klímy a životné prostredie vážne. Mnohí si už osvojili udržateľnejší životný štýl než ich rodičia alebo sú ochotní urobiť zásadnú zmenu pre seba a budúce generácie.

LOKÁLNE A GLOBÁLNE – NAJVÝZNAMNEJŠIE PROBLÉMY, KTORÝM ČELIA MLADÍ EURÓPANIA

Instagram: @Mikeclaggphoto

ZMENA KLÍMY A POĽNOHOSPODÁRI

Riešenia zmeny klímy sú také rozmanité ako výzvy samotné. Zvyšovanie informovanosti o tomto probléme je len prvým krokom, ale potom by mali nasledovať konkrétne opatrenia. Zdá sa, že zásadným míľnikom bolo, keď na COP21 v Paríži 12. decembra 2015 prijalo 195 krajín Parížsku dohodu. Dohoda nadobudla platnosť o necelý rok neskôr. Krajiny, ktoré sú zmluvnými stranami dohody, sa zaviazali, že obmedzia nárast globálnej teploty výrazne pod dva stupne Celzia a že vzhľadom na závažné riziká sa v blízkej budúcnosti budú snažiť o dosiahnutie úrovne 1,5 stupňa Celzia. Boj proti zmene klímy sa stáva ešte naliehavším v časoch, keď ju mnohí otvorene popierajú. EYE preukázalo, že mladí ľudia chcú, aby ich bolo počuť: zmena klímy je celosvetový problém, ktorý neberie ohľad na štátne hranice. Emisie a iné dôsledky majú vplyv na ľudí všade na svete.

Tlak na politické inštitúcie sa zvyšuje s každým centimetrom, ktorý odbúda z polárnej ľadovej pokrývky. V tejto časti sa predstaví 20 nápadov, ktoré zahŕňajú získané poznatky vo vesmíre, nové diplomatické opatrenia a vplyv žien v tomto boji. Zaoberá sa poľnohospodárstvom v 21. storočí a novými právnymi predpismi, ktoré by mohli pomôcť zabrániť výrubu dažďového pralesa v krajinách mimo EÚ. Od roku 1990 sa EÚ podarilo znížiť emisie skleníkových plynov o takmer štvrtinu⁴⁰. Vďaka nedávnym technologickým inováciám sa spotrebúva menej energie a znížilo sa používanie palív s vysokými emisiami CO₂. Treba však toho urobiť ešte viac. Mladí ľudia sa musia ozvať, požadovať konkrétne kroky a prísť s kreatívnymi prístupmi, aby ukázali, že musíme konať teraz, skôr než bude príliš neskoro.

81. VYTVORIŤ EURÓPSKY PROGRAM NA PODPORU ZELENÝCH STRIECH

Nápad, ktorý zaznel v paneli

Môj nápad je, aby EÚ začala kampaň na podporu výsadby zelene na strechách miest. Mohlo by to zahŕňať pretváranie súčasných striech na verejné záhrady, poskytovanie striech pre potreby mestského poľnohospodárstva alebo povzbudzovanie developerov, aby vytvárali priestor na nových budovách s cieľom maximalizovať strešnú plochu.

V Európe sú mestá rôznej veľkosti a väčšina strešného priestoru je nevyužitá. Mohla by však byť užitočná – podľa jednej štúdie realizovanej v Bologni sa zistilo, že keby sa všetky vhodné ploché strechy využili na účely mestského poľnohospodárstva, strešné záhrady by mohli vyprodukovať tri štvrtiny zeleniny, ktorá sa v meste skonzumuje⁴¹.

Okrem poľnohospodárskeho využitia by strechy mohli slúžiť aj ako komunitné záhrady pre obyvateľov a úradníkov na zlepšenie kvality života. Dalo by sa to dosiahnuť podporou kampane a nariadenia zameraných na to, aby sa viac strešného priestoru na budovách využívalo na výsadbu zelene.

82. VYUŽÍVANIE ZELENEJ DIPLOMACIE NA ROKOVANIA ZOHĽADŇUJÚCE KLÍMU

Nápad, ktorý zaznel v paneli

Ďalším nápadom je, aby sa podporovala diplomacia v oblasti klímy. Ide o formu cielenej zahraničnej politiky v snahe zapojiť vlády tretích krajín a mimovládnych aktérov na celom svete do spoločnej vôle produkovať menej emisií a podporovať rozvoj odolný proti zmene klímy, a tým posilňovať boj proti zmene klímy. Cieľom tohto prístupu je zosúladiť záujmy štátov a zároveň zdôrazniť význam dobrých životných podmienok ľudí a stavu životného prostredia a chrániť planétu Zem. Diplomacia v oblasti klímy by mala byť zahrnutá do Agendy pre udržateľný rozvoj s cieľom zvýšiť informovanosť na politickej úrovni a zdôrazniť potrebu reagovať na zmenu klímy na každej možnej platforme⁴².

Keď premýšľame o riešeniach zmeny klímy, máme tendenciu obmedzovať ich rozsah len na prácu mimovládnych organizácií a aktivistov. Parížska dohoda je však jasným príkladom toho, že politici môžu podniknúť dôležité kroky smerom k politickému priestoru, v ktorom sa berie ohľad na životné prostredie. Napriek tomu si mladí ľudia stále myslia, že treba urobiť viac. Na jednej strane žiadame viac od našich rozhodujúcich činiteľov a na druhej strane žiadame viac mladých ľudí, aby sa viac zapájali a začali zvyšovať povedomie v rámci komunít a skupín aktivistov.

Ako povedala Jayathma Vickramanayake, vyslankyňa generálneho tajomníka OSN pre mládež: „Keby mali všetky diplomatické rokovania cieľ brať väčší ohľad na životné prostredie, predstavte si, aký vplyv by to malo na zmenu klímy.“

⁴⁰ Európska environmentálna agentúra, „EU reports lowest greenhouse gas emissions on record“ (EÚ hlási najnižšie zaznamenané emisie skleníkových plynov), <https://www.eea.europa.eu/media/newsreleases/greenhouse-gas-inventory-report-press-release> (jún 2018)

⁴¹ Európska komisia, „Rooftop gardens could grow three quarters of city's vegetables“ (V strešných záhradách by sa mohli vypěstovať tri štvrtiny zeleniny, ktorá sa v mestách skonzumuje), http://ec.europa.eu/environment/integration/research/newsalert/pdf/rooftop_gardens_could_grow_three_quarters_of_city_vegetables_409na2_en.pdf (júl 2018)

⁴² Spoločná schôdza výborov AFET/ENVI – Diplomacia v oblasti klímy <http://www.europarl.europa.eu/committees/it/envi/home.html> (jún 2018)

83. FEMINIZMUS V BOJI PROTI ZMENE KLÍMY

Kristy

EÚ by mala na vonkajšej aj vnútornej úrovni podporovať opatrenia, ktoré v prípade vzniku environmentálnej krízy zlepšujú postavenie žien, napríklad pomáhať rozvojovým krajinám, v ktorých prevláda poľnohospodárstvo, aby sa menej spoliehali na ženskú pracovnú silu⁴³. Na vnútornej úrovni môže EÚ takisto zabezpečiť, aby boli ženy v tejto oblasti primerane zastúpené a aby sa im venovala rovnaká pozornosť – napríklad zabezpečením toho, aby 50 % vedúcich kandidátov európskych politických strán predstavovali ženy.

Podľa správy OSN vieme, že zmena klímy nie je len krízou životného prostredia, ale že ešte viac zvyrazňuje nerovnosti. Mladí ľudia vnímajú boj proti zmene klímy ako boj, ktorý zahŕňa aj feminizmus, a to nie bezdôvodne: existujú dôkazy, ktoré naznačujú, že ženy sú častejšie postihnuté zmenou klímy. Zo štúdií OSN vyplýva, že približne 80 % osôb vysídlených v dôsledku zmeny klímy tvoria ženy⁴⁴. K tomuto javu dochádza po celom svete a vzhľadom na jeho následky je pre ženy v konečnom dôsledku ťažšie zotaviť sa z katastrof, ktoré ničia infraštruktúru a životný aj pracovný priestor.

Vidíme tiež medzigeneračný prístup: ženy sa starajú o svoje deti, rodičov a starších ľudí, čo sa odráža v ich výdavkoch. Ak sa zameriame na súvislosti medzi klimatickou spravodlivosťou a rodovou spravodlivosťou, mohol by to byť jeden z prvých účinných prístupov k nájdeniu udržateľného a dlhodobého riešenia, ktoré by poskytovalo ženám rovnakú ekonomickú silu, ako majú muži. EÚ ako globálna politická inštitúcia je dostatočne silná na to, aby v tomto smere konała a dosiahla celosvetovú spravodlivosť.

Feminizmus je nepochybne dôležitým nástrojom na riešenie globálnej nerovnosti a mal by sa využívať na zmierňovanie následkov zmeny klímy.

84. PODPORA MLADÝCH POĽNOHOSPODÁROV A NOVÝCH TECHNOLOGIÍ

Nápad, ktorý zaznel v paneli

Na riešenie problému s nedostatkom potravín môže EÚ prijať opatrenia v troch krokoch.

Po prvé, poľnohospodárske podniky by mali mať k dispozícii infraštruktúru na využívanie nových technológií, aby boli schopné produkovať dostatok potravín pre Európu. Vo vidieckych oblastiach by sa mali zaviesť základné zariadenia, napríklad širokopásmové pripojenie a GPS na výsadbu, pestovanie a zber plodín.

Po druhé, Európska únia by mohla poskytovať stimuly pre občanov, aby sa stalí poľnohospodármi, napríklad pomocou finančných prostriedkov na rozbeh alebo platieb poskytovaných mladým poľnohospodárom, ktorí si chcú založiť vlastný poľnohospodársky podnik. Vďaka tomu by mohli byť nové technológie finančne dostupné pre veľké aj malé poľnohospodárske podniky.

Po tretie, nové technológie by sa mali zaradiť do učebných plánov inštitúcií pôsobiacich v oblasti poľnohospodárskeho vzdelávania. To by pomohlo zvýšiť informovanosť o účinných alternatívach a poskytlo by mladým poľnohospodárom potrebné znalosti, ako použiť tú najvhodnejšiu technológiu.

Európsky model poľnohospodárstva je celkovo veľmi účinný a rozmanitý. Európa dokáže produkovať veľké množstvo potravín na pomerne malej ploche. Preto môže byť Európa príkladom pre iné regióny na svete. Navyše mladí ľudia majú tendenciu uvažovať o poľnohospodárskom podniku budúcnosti ako o technologickom, ale aj veľmi rozmanitom, pričom majú na zreteli ekologickú výrobu, udržateľnosť a dobré životné podmienky zvierat.

⁴³ World Farmers Organisation, „The Role of Rural Women in Agriculture“ (Svetová organizácia poľnohospodárov: Úloha vidieckych žien v poľnohospodárstve), <http://www.wfo-oma.org/women-in-agriculture/articles/the-role-of-rural-women-in-agriculture.html> (júl 2018)

⁴⁴ BBC, „Climate change impacts women more than men“ (Zmena klímy má na ženy väčší vplyv než na mužov), <https://www.bbc.com/news/science-environment-43294221> (júl 2018); OSN, „Women, Gender Equality and Climate Change“ (Ženy, rodová rovnosť a zmena klímy), http://www.un.org/womenwatch/feature/climate_change/downloads/Women_and_Climate_Change_Factsheet.pdf (jún 2018)

85. MENEJ DOTÁCIÍ NA MÄSO

Noémie a Emily

Európa by sa mala ujať vedenia v rámci propagácie rastlinnej stravy, a to presunutím poľnohospodárskych dotácií z intenzívneho chovu hospodárskych zvierat na produkciu ovocia a/alebo zeleniny. Tento krok by sa mohol podporiť zvýšením finančných prostriedkov EÚ na výskum ekologickej produkcie potravín bohatých na rastliny a zavedením prísnejších hraničných hodnôt týkajúcich sa znečistenia ovzdušia, pôdy a vody, dobrých životných podmienok zvierat a používania antibiotík.

Veľkým problémom je nadmerná konzumácia mäsa, ktorá je v mnohých ohľadoch neudržateľná. Poľnohospodárstvo je pôvodcom 10 % celkového množstva emisií skleníkových plynov v EÚ a do produkcie mäsa smeruje veľká časť nášho úsilia⁴⁵. Pôda sa čoraz viac využíva skôr na produkciu krmovín pre zvieratá než na pestovanie zeleniny pre ľudí. Vďaka priamej konzumácii plodín namiesto toho, aby sme ich používali na kŕmenie zvierat, by sa znížilo množstvo emisií skleníkových plynov v atmosfére a pôda by sa uvoľnila na iné účely. Okrem plynov, ktoré sa vypúšťajú do ovzdušia z priemyselných chovov, je pre pôdu čoraz ťažšie absorbovať živočíšny odpad, pretože je ho veľmi veľa a spôsobuje nezvratné poškodenie pôdy. Zníženie konzumácie mäsa je jedným z riešení na minimalizáciu vplyvu chovu zvierat na naše životné prostredie a na produkovanie väčšieho množstva potravín a zároveň zabezpečenie diverzifikovanejšieho ekosystému.

Tento trend sa neprejavuje len v Európe, ale aj za jej hranicami. Dažďové pralesy a iné ekosystémy bohaté na biodiverzitu sú ohrozované dôsledkami stravovania bohatého na mäso, mliečne výrobky a sóju, keďže sa na nich pasú naše hospodárske zvieratá. K najväčšiemu odlesňovaniu v záujme chovu hospodárskych zvierat dochádza v tropických oblastiach. Napríklad v Amazónii sa 80 % odlesnenej pôdy zmenilo na pasienky pre pasúce sa zvieratá⁴⁶. Netreba dodávať, že sa tým ničia dažďové pralesy, jeden z najdôležitejších ekosystémov na tejto planéte, naše zelené pľúca, ktoré musíme chrániť.

86. PODPOROVAŤ BIODIVERZITU A PRÍSNEJŠIE NORMY PRE HOSPODÁRSKE ZVIERATÁ

Marlene

EÚ by mala stanoviť predpisy na podporu vyššej biodiverzity, čím by odrádzala poľnohospodárov od vytvárania monokultúr.

Súčasná štruktúra našej krajiny predstavuje vážny problém. Obrovské monokultúry ponúkajú málo biotopov pre voľne žijúce druhy a ohrozujú biodiverzitu. Diverzifikácia krajiny má mnoho výhod: napríklad chráni našu pôdu pred eróziou, navracia biodiverzitu a zabezpečuje jej udržateľnosť.

EÚ by mala podporovať intenzívnejšiu spoluprácu s miestnymi ochranármi a ekologickejšie poľnohospodárstvo s cieľom vytvoriť udržateľnejšie prostredie a spôsob života. Takéto poľnohospodárske podniky by tiež mali zaručiť prísnejšie normy v oblasti životných podmienok zvierat, napríklad pokiaľ ide o vonkajšie výbehy pre zvieratá.

Bolo by to významným krokom k udržateľnému poľnohospodárstvu, ako aj k ochrane dobrých životných podmienok zvierat, biodiverzity a voľne žijúcich druhov.

ROZHOVOR

S akými environmentálnymi problémami ste sa stretli počas svojich návštev zameraných na projekty EÚ?

Stretla som sa s mnohými poľnohospodármi. Napríklad v Zimbabwe je hospodárstvo založené na poľnohospodárstve a zmena klímy má na plodiny ničivý vplyv. Poľnohospodárov tu učia nové poľnohospodárske metódy, pretože sa radia tradičnými postupmi a nevedia, ako siať, robia to náhodne. Zmena klímy má na poľnohospodárov nepriaznivý vplyv, pretože si nemôžu dovoliť predávať plodiny. Ich úroda vystačí akurát tak pre nich a ich rodiny. Ak sa plodiny v dôsledku klimatických podmienok úplne zničia, neostane im žiadne jedlo. V rámci mnohých projektov EÚ sa ich snažia naučiť, ako takýmto prípadom predchádzať alebo ako sa prispôbiť počasiu. Na Mauríciu som videla aj projekt s názvom „Eco-school“ (Ekologická škola), v rámci ktorého sa deti podnecujú k tomu, aby sa vyhýbali plastom a zaujímali sa o životné prostredie. Ak sa oň deti nezačnú zaujímať teraz, o desať rokov budeme všetci až po uši zahrananí v plastoch!

Ellie Tomassi,
blogerka z Faces2Hearts vo východnej
a v južnej Afrike

⁴⁵ Eurostat, „Agriculture - greenhouse gas emission statistics“ (Poľnohospodárstvo – štatistika o emisiách skleníkových plynov), http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Agriculture_-_greenhouse_gas_emission_statistics&oldid=367927 (júl 2018)

⁴⁶ Yale, „Cattle Ranching in the Amazon Region“ (Chov dobytku v Amazónii) <https://globallforestatlas.yale.edu/amazon/land-use/cattle-ranching> (júl 2018)

ENERGIA Z OBNOVITELNÝCH ZDROJOV, INTELIGENTNÉ MESTÁ A UDRŽATEĽNÉ PODNIKANIE

Mala by sa Európska únia stať supervelmocou v oblasti ekologickej energie? Náklady na energiu stoja európsky priemysel a domácnosti nemalé peniaze. Ako teda môžeme vytvoriť udržateľnú transformáciu odvetvia energetiky? Musíme prestať používať znečisťujúce fosílna palivá a vypúšťať skleníkové plyny a snažiť sa o rozvoj čistej energie z obnoviteľných zdrojov.

EÚ chce, aby do roku 2030 pochádzalo z obnoviteľných zdrojov 32 % jej spotreby energie, čo je nový cieľ zahrnutý v smernici o energii z obnoviteľných zdrojov, ktorá je súčasťou balíka opatrení v oblasti čistej energie⁴⁷. Náležitou transformáciou by sa mali vytvoriť aj nové pracovné miesta, aby sa nahradili tie, ktoré zanikli v rámci upadajúcich odvetví. Problém je v tom, že obnoviteľné zdroje energie sú stále nákladné a súčasné technológie zatiaľ nezaručujú úplné pokrytie celosvetových energetických potrieb. Niektoré inteligentné mestá a mestské oblasti, ktoré používajú dáta na zlepšenie efektívnosti a riadenia zdrojov, však už idú príkladom a pomáhajú nám predstaviť si iný život. Európska komisia preto od roku 2010 udeľuje niektorým mestám titul „Európske hlavné zelené mestá“.

Na EYE 2018 sa však prišlo na to, že kľúčom k úspechu je dosiahnuť, aby „zelené“ technológie boli pre priemyselné odvetvia ziskové. Musíme sa vyhnúť konfliktu medzi životným prostredím a priemyslom. Nájsť ekologicky udržateľné riešenia neznamená zničiť priemysel, ale skôr budovať trvalo udržateľný priemysel. Mladí ľudia sú schopní a chcú byť na čele tejto zmeny, ale na to, aby to mohli urobiť, sa musí zlepšiť ich postavenie.

87. PODPOROVAŤ UDRŽATEĽNÉ DOMÁCNOSTI V TOM, ABY PREDÁVALI ENERGIU SPÄŤ DO SIETE

Claire a nápad, ktorý zaznel v paneli

EÚ by mala podporovať čistú energiu, ako sú veterné a solárne zdroje alebo používanie elektrických vozidiel. Napríklad solárne panely by sa mali bežnejšie využívať v európskych domácnostiach. Každý by si mohol vyrábať energiu pre svoj vlastný dom a v prípade prebytku by sa táto energia mohla predávať späť energetickým spoločnostiam. Táto prax už funguje v niekoľkých členských štátoch EÚ, ako sú Nemecko, Francúzsko a Taliansko.

EÚ by mohla v nasledujúcom viacročnom finančnom rámci vyčleniť dotácie na podobné postupy alebo prípadne znížiť zdaňovanie s cieľom odmeňovať používanie solárnych panelov. Mohli by existovať dotácie na elektrické vozidlá, ktoré musia byť na trhu rozšírenejšie a cenovo dostupnejšie, než sú teraz.

89. PODPOROVAŤ EURÓPSKE ENERGETICKÉ SPOLOČENSTVO A TRH

Nápad, ktorý zaznel na workshope

Keď sa čistá energia vyrobí v dostatočnom množstve, mala by byť schopná cirkulovať medzi členskými štátmi. EÚ by mala podporovať väčšie prepojenia medzi členskými štátmi vo forme siete pre čistú energiu. Prebytok čistej energie vyrobenej v jednom členskom štáte, napríklad veternej alebo slnečnej energie, by sa mohol vyviezť do iného členského štátu, v rámci skutočného európskeho trhu s energiou.

To by si vyžadovalo väčšiu súdržnosť a užšiu úniu s cieľom zahrnúť odvetvie energetiky. Medzi výhody by patrilo vytvorenie efektívnejšieho trhu s energiou na európskej úrovni a zníženie nákladov podnikov a domácností občanov EÚ na energiu. Malo to byť zahŕňať aj schopnosť efektívne skladovať energiu.

Siete predstavujú významný spôsob poskytovania bezpečnej energie ľuďom a zároveň ponúkajú rámec pre úsilie o udržateľnejšiu energiu a znižovanie závislosti od fosílnych palív.

88. STANOVÍŤ HARMONOGRAM UKONČENIA POUŽÍVANIA FOSÍLYCH PALÍV A OBMEDZIŤ STRATU PRACOVNÝCH MIEST

Nápad, ktorý zaznel na workshope

EÚ by mala pripraviť plán s pevne stanovenými dátumami ukončenia používania fosílnych palív a ťažby uhlia. Niektoré opatrenia by napríklad zahŕňali postupné ukončenie používania fosílnych palív, sankcie voči spoločnostiam, ktoré nerespektujú pravidlá, daň z CO₂ (ktorá je už v niektorých krajinách zavedená) a daň z nákupu dieselových áut.

Musíme zmeniť naše návyky v oblasti spotreby energie: namiesto spotreby fosílnych palív by sme mali používať energiu z obnoviteľných zdrojov. Závislosť EÚ od zemného plynu a fosílnych palív nie je dlhodobá udržateľná. Otázkou nie je, či zníženie emisií skleníkových plynov je cestou vpred, ale kedy k tomu dôjde. Táto štrukturálna zmena by nás mohla priviesť k novej priemyselnej revolúcii.

EÚ by tiež mala pomáhať pri vytváraní nových pracovných miest. Ľudia, ktorí pri prechode z uholného priemyslu prídu o prácu, sa nemusia nevyhnutne znovu zamestnať na nových ekologických pracovných miestach. EÚ a členské štáty majú sociálnu povinnosť umožniť tento prechod a zároveň chrániť pracovníkov, pričom časový harmonogram by v tomto smere umožnil organizovanú a štruktúrovanú zmenu.

90. POSILNENIE EURÓPSKEJ INFRAŠTRUKTÚRY A SPOLOČNEJ POLITIKY PRE OBLASŤ DOPRAVY

Nápad, ktorý zaznel v paneli

Veľkým zdrojom znečistenia z dopravy je rozsiahle využívanie súkromných dopravných prostriedkov a krátkych letov⁴⁸. Jedným zo spôsobov, ako tento problém obmedziť, je posilniť európsku infraštruktúru, napríklad vysokorýchlostné vlaky ako cenovo dostupné náhrady alebo lepšie koordinovať súkromnú nákladnú dopravu v celej Európe.

Preto treba leteckú, železničnú alebo cestnú dopravu regulovať a koordinovať. Takáto harmonizácia by prispela k zníženiu emisií oxidu uhličitého. Mohla by napríklad podnietiť koordináciu medzi dopravnými spoločnosťami, aby používali objem nákladných vozidiel optimálnym spôsobom s cieľom ušetriť palivo. Zároveň by poskytla spoločné európske bezpečnostné normy.

Samozrejme, že by si to vyžadovalo isté finančné prostriedky a politickú súdržnosť, ale poskytlo by to občanom EÚ čistejšiu a efektívnejšiu dopravu.

⁴⁸ Brožúra Politiky Európskej únie: Doprava, publikácia Európskej komisie, 2014; „Cestná doprava ako najrozsiahljšia individuálna forma dopravy je zodpovedná za najväčší podiel znečistenia: podľa najnovších údajov je to približne 71 % celkových emisií CO₂ z dopravy (pričom približne dve tretiny z toho spôsobujú osobné automobily). Ostatné odvetvia však spôsobujú značne menšie znečistenie. Letecká doprava predstavuje 13 %. Železničná doprava spôsobuje najmenšie znečistenie – menej ako 1 %“

91. INTELIGENTNÉ MESTÁ A VEREJNÁ DOPRAVA

Nápad, ktorý zaznel na workshope

S cieľom vytvoriť skutočne udržateľné mestá by EÚ mala podporovať obce v rozvíjaní nového prístupu, ktorý by spĺňal potreby všetkých generácií, od detí a dospievajúcich až po dospelých a starších ľudí, pričom by využívali inteligentnú a efektívnu verejnú dopravu založenú na riešeníach bez emisií a na spoločnom využívaní napríklad vylepšených bicyklov a zdieľaných nákladov na cestu autom (car sharing).

Okrem toho by sa mohli poskytovať príspevky a dotácie na vytvorenie veľkých peších zón a väčšieho počtu chodníkov pre cyklistov vrátane lepšej infraštruktúry na bezpečné parkovanie bicyklov, pričom by sa mohol vytvoriť väčší počet oblastí bez premávky. Po tretie, cena verejnej dopravy by mala byť dostupná pre každého. EÚ by napríklad mohla podporiť jednotný systém cestovných lístkov na verejnú dopravu vo veľkých mestách spolu s aplikáciami, ktoré by v reálnom čase na požiadanie poskytovali cestovné poriadky a flexibilné trasy.

Podľa Európskej komisie dnes viac ako dve tretiny Európanov žijú v mestách¹. Problémy v týchto mestách sa týkajú obmedzeného priestoru, dopravy, znečistenia a nedostatku zelených plôch. Cieľom uvedených návrhov je zvýšiť atraktivnosť verejnej dopravy.

INTERVIEW

Čo môžu mladí ľudia urobiť, aby chránili životné prostredie a bojovali proti zmene klímy?

Podľa mňa existujú tri kategórie opatrení v oblasti klímy: po prvé som presvedčená, že odpoveď na zmenu klímy prichádza na jednej strane z prostredia tvorby veľkej politiky a na druhej strane vyplýva zo správania ľudí, ktorí menia svoj životný štýl, a to udržateľným a ekologickým spôsobom. Na dosiahnutie cieľov trvalo udržateľného rozvoja a cieľov stanovených v Parížskej dohode OSN vedie kampaň s názvom „Little x Little“⁵⁰, ktorej cieľom je pomôcť chrániť náš svet pred zmenou klímy. Ide o to, aby ľudia používali menej plastov, kratšie sa sprchovali a jazdili do práce skôr na bicykli než autom.

Druhým druhom opatrení je to, ako my mladí ľudia môžeme spojiť sily a vytvoriť platformy na zvyšovanie povedomia medzi našimi rovesníkmi, vedúcimi predstaviteľmi krajín, obcami, starostami a ľuďmi v našich komunitách. Na záver, tretím opatrením je, aby vlády a veľké korporácie prevzali zodpovednosť. Mali by sme napríklad spisovať viac petícií o zmene klímy. Možno by sme mali vytvoriť hnutie a mobilizovať ľudí po celom svete.

Jayathma Vickramanayake,

vyslankyňa generálneho tajomníka OSN pre mládež

Rečníčka v paneli „Snaha o lepší svet: Mladí ľudia a trvalo udržateľný rozvoj“

⁴⁹ Európska komisia, Rozvoj miest, http://ec.europa.eu/regional_policy/sk/policy/themes/urban-development/ (júl 2018)

⁵⁰ OSN, „Little x Little“ – Kampaň generácie Z na podporu cieľov trvalo udržateľného rozvoja <https://www.un.org/sustainabledevelopment/blog/2018/03/little-x-little-gen-z-led-campaign-support-sustainable-development-goals/> (júl 2018)

92. PODPOROVAŤ EKOLOGICKÉ PODNIKANIE A PROJEKTY

Henriette

Môj nápad je, aby EÚ vyčleňovala viac finančných prostriedkov na ekologické podnikanie. Tieto možnosti financovania by tiež mali byť jasnejšie propagované. Na rozšírenie novej ekologickej kultúry po celej Európe by mohlo byť efektívnejšie poskytovať skôr menšie sumy finančných prostriedkov EÚ viacerým než jednu veľkú sumu len niekoľkým.

Je dobre známe, že podnik vždy potrebuje najväčšiu podporu v začiatkovej fáze. V prípade ekologického podnikania spoločnosti zápasia s presadením sa mimo tradičného paradigiem podnikania. EÚ by mohla prostredníctvom dotácií podporovať ekologické startupy.

Mali by sa tiež financovať programy pre združenia, mimovládne organizácie alebo jednoducho skupiny ľudí, ktorí sa venujú otázkam životného prostredia. Na získanie potrebnej pozornosti by mal byť proces podávania žiadostí o financovanie jasný a ľahký na dokončenie, keďže už existujú aj komplikovanejšie verzie.

Tento nápad by posilnil mladé generácie podnikateľov, ako aj aktivistov, aby mali nástroje potrebné na dosiahnutie vplyvu na svoje vlastné komunity.

Napokon by tieto programy EÚ mohli zahŕňať určitý prvok budovania kapacít a mentorstva s cieľom vymieňať si rady o osvedčených postupoch so začínajúcimi startupmi.

93. PODPOROVAŤ RECYKLÁCIU ELEKTRONICKÝCH ZARIADENÍ

Frauke

EÚ by mohla pomôcť šetriť prírodné zdroje tým, že by prinútila spoločnosti, aby navrhovali svoje elektronické zariadenia a pomôcky do domácnosti súčiastkovým spôsobom. A tak v prípade, že by sa niečo pokazilo, bolo by potrebné vymeniť len konkrétnu súčiastku a veci by sa dali ľahšie opraviť.

Napríklad v prípade telefónov by EÚ mohla predložiť právny akt, ktorý by ukladal veľkým spoločnostiam povinnosť nahradiť súčiastku, ktorá prestala fungovať, namiesto kúpy úplne nového telefónu. Tento prístup by bol udržateľnejším riešením odpadu z elektronických zariadení.

Dalo by sa to dosiahnuť spoločným politickým úsilím na podporu nariadenia, ktoré by viedlo k udržateľnejšiemu a etickému prístupu k odpadu z elektronických zariadení.

POTRAVINOVÝ ODPAD, ŽIADNE PLASTY, ČISTÁ VODA A SANITÁCIA: ZMENA SPOTREBITEĽSKÝCH NÁVYKOV

Podľa Organizácie OSN pre výživu a poľnohospodárstvo (FAO) sa každoročne stráca alebo vyhadzuje takmer tretina všetkých vyrobených potravín⁵¹. V EÚ sa každoročne vyhadzuje približne 88 miliónov ton potravín, čo predstavuje náklady odhadom vo výške 143 miliárd EUR⁵². V EÚ sú najväčším producentom potravinového odpadu domácnosti, za ktorými nasleduje poľnohospodárstvo. Okrem toho, že je potravinový odpad neetický, má tiež negatívny vplyv na životné prostredie a hospodárstvo, pretože na produkciu potravín, ktoré sa napokon vyhodí, sa zbytočne použila voda a energia. Väčšina potravinového odpadu je zbytočná a je výsledkom zlých spôsobov skladovania, čo je ešte zhoršené nedostatkom kvalitného vzdelania o potravinovom odpade.

Európania zároveň vyprodukurujú 25 miliónov ton plastového odpadu ročne⁵³. Plasty znečisťujú naše rieky, oceány a pôdu. OSN vedie kampaň za čisté moria a Európska únia tento rok spustila Európsku stratégiu pre plasty v obehovom hospodárstve s cieľom zmeniť spôsob výroby, používania a recyklácie plastových výrobkov a odstrániť hlavné zdroje morského odpadu. Navyše prístup k čistej vode a sanitácii je ľudské právo a riziká spojené s ich nedostatkom sa pohybujú od rozširujúcich sa púští až po smrteľné choroby a konflikty.

Mladí ľudia žiadajú zmenu myslenia, pričom začať by sa malo osobitným vzdelávaním o udržateľnosti na školách a novými pravidlami v oblasti formovania nášho životného štýlu a ochrany životného prostredia.

94. PROPAGOVAŤ BEZPLASTOVÝ PRÍSTUP

Nápad, ktorý zaznel v paneli

EÚ by sa mala snažiť financovať výskum v oblasti alternatívnych materiálov na výrobu plastov. Existuje napríklad istý druh plastu, ktorý sa vyrába z húb, pričom aj bambus sa môže používať na výrobu rôznych potrieb na viacnásobné použitie, čo by mohlo pomôcť odrádzať od súčasného rozšíreného používania plastov.

Otázka odstránenia znečistenia pochádzajúceho z plastov vo svojej postate spočíva v obmedzení výroby a používania plastov až do dosiahnutia bezplastového životného štýlu. Hoci sa úplné a okamžité odstránenie plastov môže zdať nemožné, dokážeme obmedziť svoje používanie plastov, recyklovať ich a hľadať alternatívne ekologické zdroje na ich výrobu.

EÚ by tiež mohla zaviesť povinné označovanie výrobkov, v rámci ktorého by sa konkretizovalo, či výrobok obsahuje plast, v akom množstve a o aký druh plastu ide – napríklad či ide o recyklovaný plast alebo či bol vyrobený zo zdrojov, ktoré sú menej znečisťujúce. Ďalším spôsobom, ako propagovať výrobky bez plastov, je poskytnúť do obchodov bezplastové vecičky použiteľné v každodennom živote, ktoré by rozdávali zákazníkovi.

95. FINANCOVAŤ ODSTRÁNENIE PLASTOV Z OCEÁNOV

Nápad, ktorý zaznel v rámci diskusie

Množstvo plastov vo svetových oceánoch sa odhaduje na 150 miliónov ton. To je zhruba pätina váhy všetkých rýb v našich oceánoch⁵⁴. Ako však môžeme vyčistiť niečo také obrovské, ako je oceán? Ako hovorí Marcella Hansch, architektka a zakladateľka projektu Pacific Garbage Screening, cieľom je vyvinúť neznečisťujúcu platformu na filtrovanie plastov, ktorá by sa mohla inštalovať v riekach a oceánoch.

Takáto platforma v oceánoch spomalí prúdy prechádzajúce cez kanálový systém a výsledkom je, že predmety z plastu, keďže sú ľahšie, pomaly stúpajú na povrch. Nepoužívali by sa nijaké siete, takže ryby by mohli neohrozene preplávať cez platformu.

EÚ by mala financovať spoločné tímy a projekty inžinierov, architektov a vedcov s cieľom vyvinúť nové riešenia na vyčistenie našich morí a inšpirovať sa projektmi, ako je tento.

⁵¹ Organizácia OSN pre výživu a poľnohospodárstvo, „Key facts on food loss and waste you should know!“ (Kľúčové fakty o potravinových stratách a potravinovom odpade, ktoré by ste mali vedieť!), <http://www.fao.org/save-food/resources/keyfindings/en/> (jún 2018)

⁵² Európska komisia, Potravinový odpad, https://ec.europa.eu/food/safety/food_waste_en (júl 2018)

⁵³ Európska komisia, „Plastový odpad: európska stratégia na ochranu planéty a našich občanov a posilnenie európskeho priemyslu“, http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-5_sk.htm (júl 2018)

⁵⁴ Pacific Garbage Screening, „Plastic in the oceans“ (Plasty v oceánoch), <https://pacific-garbage-screening.de/en/problem/> (jún 2018)

96. NOVÁ KULTÚRA PRE OBCHODY S POTRAVINAMI A ZDAŇOVANIE

Valeria

EÚ by mala stimulovať obchody bez plastov, v ktorých nijaké predávané výrobky neobsahujú plasty, pričom by mala prijímať kroky na podporu predajní, ktoré uplatňujú politiky na obmedzovanie používania plastov. EÚ by napríklad mohla vyzvať supermarkety, aby vytvorili uličky bezplastových výrobkov, a zakázať plastové tašky, namiesto ktorých by sa zákazníkom ponúkali len textilné alebo papierové tašky. Následne by mohla zvýšiť cenu plastov. Napríklad by mohla podnecovať supermarkety, aby vracali peniaze zákazníkom, ktorí prinesú plasty späť do obchodu na recykláciu alebo opätovné použitie. Táto politika už funguje v niektorých častiach Škandinávie, kde je fľaša v podstate „zálohovaná“, pričom záloha sa vypláca späť po vrátení prázdnej plastovej fľaše.

Obchody s potravinami a supermarkety zohrávajú mimoriadne dôležitú úlohu pri formovaní návykov spotrebiteľov. Navyše veľa výrobkov, ktoré kupujeme v supermarketoch, vrátane zeleniny a ovocia, je balených v plastoch. V niektorých prípadoch sú stále k dispozícii jednorazové plastové tašky.

Ďalší kľúčový nápad sa týka zdaňovania: dane by mali byť vyššie pre supermarkety a spoločnosti, ktoré používajú viac plastov, a nižšie v prípade, že plasty obmedzia. Navyše tie spoločnosti, ktoré stále používajú plasty alebo ich považujú za dôležitú súčasť svojho obchodného modelu, by sa mohli podnecovať k podpore projektov, ktoré sa snažia vyčistiť oceány.

Tým, ktorí idú príkladom, by sa zase mohol ponúknuť iný druh odmeny, ako je napríklad certifikát kvality alebo systém hodnotenia prostredníctvom hviezdčiek pre trvalo udržateľné podniky, spolu s bezplatným školením pracovníkov o tom, ako myslieť a konať ešte ekologickejšie. Obchody s potravinami, supermarkety a podniky by sa tak stali vzormi, ktoré preberajú svoj diel zodpovednosti a pomáhajú ľuďom vzdelávať.

97. ZAVIEŠŤ ZÁKONNÚ POVINNOSŤ ZNIŽOVAŤ OBJEM POTRAVINOVÉHO ODPADU

Nápad, ktorý zaznel v paneli

EÚ by mala zabezpečiť, aby boli supermarkety zo zákona povinné nájsť spôsoby, ako znížiť objem potravinového odpadu.

Potraviny, ktoré sa blížia k dátumu spotreby, sa v supermarketoch často vyhadzujú. Dátum spotreby však v mnohých prípadoch nezodpovedá skutočnému dátumu, keď sú už potraviny nejedlé. Právne predpisy v jednotlivých členských štátoch EÚ sa navyše líšia a EÚ musí tieto pravidlá zosúladiť.

Právne predpisy by takisto mali zabezpečiť, aby boli potraviny, ktoré sa blížia k dátumu spotreby, viditeľne umiestnené v regáloch, aby sa predávali za zvýhodnenú cenu alebo aby sa v prípade, že sú po dátume spotreby, zdarma rozдали. Napríklad vo Francúzsku už existuje zákon, podľa ktorého sú veľké obchodné domy povinné darovať nepredané potraviny blížiace sa k dátumu minimálnej trvanlivosti charitatívnym organizáciám a potravinovým bankám⁵⁵. Ideálne je úplne zabraňovať vzniku potravinového odpadu a potraviny po dátume spotreby zadarmo poskytovať ľuďom a charite. Tak možno bojovať nielen proti potravinovému odpadu, ale aj proti hladu a chudobe.

⁵⁵ The Guardian, „French law forbids food waste by supermarkets“ (Francúzsky zákon zakazuje potravinový odpad v supermarketoch), <https://www.theguardian.com/world/2016/feb/04/french-law-forbids-food-waste-by-supermarkets> (júl 2018)

98. ZJEDNODUŠIŤ PROCES DAROVANIA POTRAVÍN

Nápad, ktorý zaznel v paneli

EÚ by mohla podporiť nové spôsoby delby o potraviny. Pri tom, ako sa koncepcia „hospodárstva spoločného využívania zdrojov“ čoraz viac rozširuje, vychádza najavo, že finančné prínosy tohto javu sa zvyčajne obmedzujú na tých, ktorí majú nejaký majetok alebo autá. Na vytvorenie skutočného hospodárstva „spoločného využívania zdrojov“ by mala EÚ zabezpečiť, aby sa dali „spoločne využívať“ predmety každodennej potreby.

Existuje napríklad aplikácia s názvom Too Good to Go (Príliš dobré na vyhodenie), ktorá v súčasnosti funguje v ôsmich krajinách a prostredníctvom ktorej sa zachraňujú zvyšky potravín. Táto aplikácia poskytuje platformu medzi tými, ktorí majú prebytok jedla, a tými, ktorí zháňajú dobré jedlo za dobrú cenu.

EÚ by mala podporovať tieto iniciatívy zvonku a vytvoriť digitálny trh pre potravinový odpad, ktorý by prepájal poľnohospodárov, reštaurácie, obchody s potravinami a spotrebiteľov a na ktorom by sa mohol zaregistrovať každý, kto má prebytky potravín, aby jeho „odpad“ padol na úžitok niekomu, kto to potrebuje.

99. VZDELÁVANIE O UDRŽATEĽNOSTI NA ŠKOLÁCH

Dina a Giusy

Udržateľnosť je koncept, ktorý je pre budúcnosť veľmi dôležitý, a vzdelávanie je kľúčové, pretože je ľahšie osvojiť si osvedčené postupy v mladšom veku. To platí aj pre vzdelávanie o tom, ako brániť vzniku potravinového odpadu a ako sa vyhýbať plastom. EÚ by mohla pomôcť zabezpečiť, aby sa o týchto témach diskutovalo na školách. Školy by mohli ponúkať vyučovacie hodiny, na ktorých by deti spolu varili a upratovali, učili sa o hodnote potravín, negatívnych dôsledkoch bezohľadnosti voči životnému prostrediu, osvojovali si zdravý životný štýl a zlepšovali zručnosti v oblasti nakladania s potravinami.

Do podpory takýchto vzdelávacích iniciatív by sa mohli zapájať sponzori, ktorí by napríklad mohli školám zabezpečiť fľaše na viacnásobné použitie. Ako súčasť tohto vzdelávania by EÚ mohla podporovať synergie medzi školami a národnými parkmi vo forme letných táborov, ktoré by boli zamerané na spoznávanie životného prostredia.

Takéto iniciatívy by mohli deťom prirodzene vštepovať rešpekt k prírode a ochranu zvierat, ktoré si prenású až do dospelosti.

100. VYTVORIŤ SYSTÉM NA VYUŽÍVANIE DAŽDOVEJ VODY VO VODOVODNÝCH INŠTALÁCIÁCH

Nápad, ktorý zaznel v paneli

EÚ by mohla podporiť systém na zachytávanie dažďovej vody, ktorá by sa používala na splachovanie toaliet alebo na zalievanie záhradných rastlín v domácnostiach. To by mohlo zahŕňať motiváciu ľudí k používaniu vodných nádrží na zachytávanie dažďovej vody, ktorú by používali vo svojich domácnostiach.

Voda by mala byť spoločným majetkom, ktorý je ľahko dostupný pre každého a za spravodlivých podmienok. V roku 2010 dokonca Valné zhromaždenie Organizácie Spojených národov výslovne uznalo ľudské právo na vodu a sanitáciu a potvrdilo, že čistá pitná voda a sanitácia sú nevyhnutné na uplatňovanie všetkých ľudských práv. Vodné zdroje sa v súčasnosti znižujú a cena vody môže byť vysoká. Tento nápad by pomohol obmedziť zbytočné plytvanie čistou pitnou vodou.

ROZHOVOR

Ako nám môže výskum z vesmíru pomôcť chrániť našu planétu?

Výskum z vesmíru nám môže pomôcť lepšie porozumieť našej planéte a tomu, ako ju chrániť. Ďalšia vec je, že z vesmíru nevidno hranice. Vidíte len celok, žiadne národy. Vidíte planétu v rovnovážnom stave, chránenú len tenučkou vrstvou atmosféry. Vidíte aj spúšť, ktorú spôsobujeme na našej Zemi. Ale Zem nezahynie, poradí si. Sme to my, kto vymrie, ak budeme takto pokračovať ďalej.

Paolo Nespoli,

Astronaut, Európska vesmírna agentúra (ESA) a NASA

Rečník v paneli "Život astronauta"

KOMENTÁR FÓRA MLÁDEŽE

LOKÁLNE A GLOBÁLNE

Všetci dobre vieme, že neexistuje nijaká planéta B. Nemôžeme to však obmedzovať len na to, čo dokáže naša planéta fyzicky zvládnuť. Musíme sa na to pozrieť z väčšej perspektívy a posunúť svoje každodenné životy a konanie smerom k trvalo udržateľnému rozvoju. Neexistuje nijaká planéta B s vysokou nezamestnanosťou mládeže, narastajúcimi nerovnosťami a s vylúčením mladých ľudí z rozhodovania. Európa sa musí ujať vedenia v oblasti zmeny postupov a situácií, ktoré prispievajú k nerovnostiam a ohrozujú našu planétu. Európske fórum mládeže chce transformovať planétu A a posunúť naše systémy smerom k trvalo udržateľnému rozvoju.

„Na mŕtvej planéte nie sú nijaké pracovné miesta.“ Tak znel slogan Medzinárodnej konfederácie odborových zväzov na parížskom samite o zmene klímy, ktorý sa konal v decembri 2015. Tento slogan dokazuje, aké naliehavé je bojovať proti zmene klímy a pracovať na otázkach environmentálnej udržateľnosti. Pre Európske fórum mládeže táto potreba ochrany planéty vyplýva nielen z otázok týkajúcich sa nezamestnanosti mládeže, ale aj z obáv o práva a blaho tejto a budúcich generácií mladých ľudí. Na mŕtvej planéte nie je ani nijaká účasť mládeže, nijaká demokracia a nijaká Európa.

Na podujatí YO!Fest a Európskom podujatí pre mládež 2018 sa uznalo, že ochrana našej planéty je naliehavá a životne dôležitá na ochranu našej budúcnosti a budúcnosti nasledujúcich generácií. Trvalo udržateľný rozvoj si vyžaduje prehodnotenie nášho vzťahu k prírode. Diskusie sa sústreďovali na riešenie zmeny klímy, stratu biodiverzity, znečistenie, neudržateľnú spotrebu a nadmerné využívanie prírodných zdrojov. V rámci diskusií sa takisto uznalo, že environmentálne problémy nemožno riešiť oddelene od hospodárskych a sociálnych politík. Na jednej strane si spravodlivý prechod na hospodárstvo, ktoré nie je založené na fosílnych palivách, vyžaduje, aby sa sociálne a hospodárske otázky posudzovali súbežne s obavami týkajúcimi sa životného prostredia, aby sa ľudom zabezpečila ochrana príležitostí v oblasti práce a blahobytu. Na druhej strane sa riešenie environmentálneho vplyvu hospodárskych a sociálnych politík sa nesmie preniesť alebo hodiť na plecia budúcim generáciám, aby sa planéta nestala obeťou našej snahy o pokrok a využívanie príležitostí. Viacero podujatí a zasadnutí na túto tému bolo zameraných na medzinárodne dohodnuté ciele trvalo udržateľného rozvoja, pričom sa na nich uznalo, že ochrana našej planéty je neoddeliteľnou súčasťou širšieho postupu, ktorého cieľom je nasmerovať svet na udržateľnejšiu cestu a dosiahnuť mier, prosperitu a blaho pre všetkých.

Európska únia musí byť ambiciózná, pokiaľ ide o posilnenie opatrení na ochranu našej planéty ako súčasť úsilia o dosiahnutie skutočne trvalo udržateľného rozvoja. EÚ sa preto musí zamerať na tieto veci: EÚ zohrala vedúcu úlohu v rokovaniach o všeobecnej Agende 2030 pre udržateľný rozvoj a jej cieľoch trvalo udržateľného rozvoja, prijatých v roku 2015. Odvtedy sa jej nedarí zohrávať rovnakú vedúcu úlohu pri komplexnom a ambicióznom vykonávaní tohto programu v rámci EÚ. Uplatňovaním Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj na európskej úrovni by EÚ dostala príležitosť na integrované riešenie výziev, ktorým Európa čelí. Potrebujeme prístup založený na systémovom uvažovaní, ktorý by nabádal tvorcov politík, aby

skúmali základné modely a riešili hlavné príčiny problémov. EÚ musí zohľadňovať vzájomné prepojenia medzi rôznymi областami politiky a sociálnym, environmentálnym a hospodárskym rozmerom trvalo udržateľného rozvoja, aby sa blaho ľudí a planéty stalo konečným cieľom hospodárskych a sociálnych systémov. Na dosiahnutie tohto cieľa musí EÚ zaviesť komplexnú a ambicióznou stratégiu trvalo udržateľného rozvoja. Uznanie týchto vzájomných prepojení je nevyhnutné aj na riešenie početných a prelínajúcich sa foriem diskriminácie, čím sa uznáva napríklad súvis medzi vplyvom zmeny klímy a právami žien. Trvalo udržateľný rozvoj možno dosiahnuť len prostredníctvom prístupu založeného na právach a zabezpečením toho, aby sa dosiahli všetky ciele trvalo udržateľného rozvoja pre všetky skupiny v spoločnosti.

Upustenie od neudržateľných postupov

Predchádzajúce generácie aj súčasná generácia ohrozujú budúcnosť mladých ľudí prostredníctvom neudržateľných hospodárskych a finančných postupov, ktoré neberú takmer nijaký ohľad na budúce dôsledky. Neudržateľné modely spotreby, výroby, obchodu a investícií ohrozujú budúcnosť ľudí aj planéty. V našej dnešnej konzumnej kultúre nie je pre každého ľahké žiť trvalo udržateľným životným štýlom. EÚ má osobitnú povinnosť bojovať proti týmto problémom a prijať naliehavé opatrenia na dosiahnutie rovnosti v prístupe k zdrojom a ich spotrebe v rámci únosnej kapacity planéty. Diskusie na podujatí YO!Fest a EYE sa zameriavali na riešenie otázky potravinového odpadu a neudržateľnej spotreby potravín, na plastový odpad, nižšie dotácie na mäso a pevný harmonogram ukončenia ťažby fosílnych palív.

Propagácia a uprednostňovanie udržateľnejších postupov

Popri zavádzaní opatrení na ukončenie neudržateľných postupov v oblasti ťažby, výroby a spotreby by EÚ mala takisto uprednostňovať propagáciu a podporu udržateľnejších postupov. Mladí ľudia a ich organizácie zohrávajú významnú úlohu pri zavádzaní a propagácii udržateľnejších a ekologickejších postupov, a to aj prostredníctvom komunikácie o skutočnej hodnote prírody a prínosoch dostatku. Takisto sú potrebné rózne opatrenia zo strany EÚ a európskych vlád. EÚ by mala podporovať vzdelávanie o trvalo udržateľnom rozvoji vo formálnom aj neformálnom vzdelávaní a uznávať prácu na podporu trvalo udržateľnejšieho životného štýlu, ktorú už vykonávajú mládežnícke organizácie. Inštitúcie a vlády by takisto mali zabezpečiť, aby mal každý prístup k udržateľným postupom, ako je doprava šetrná k životnému prostrediu, napríklad prostredníctvom podpory a propagácie systémov udržateľnej a cenovo dostupnej verejnej dopravy.

Podporovanie lokálnych a globálnych reakcií

Trvalo udržateľný rozvoj si vyžaduje opatrenia na všetkých úrovniach, od miestnej po globálnu, ako aj uznanie toho, že opatrenia na jednej úrovni budú mať vplyv na opatrenia na iných úrovniach. Na miestnej

úrovni sa mladí ľudia často ujímajú vedenia v oblasti zmien, ktoré pomáhajú nasmerovať svet na udržateľnejšiu cestu. Mládežnícke organizácie zosilňujú hlas mládeže, ktorá sa kolektívne zasadzuje za trvalo udržateľný rozvoj na miestnej, vnútroštátnej, regionálnej a globálnej úrovni. Podpora týchto zmien a priestoru na vypočutie týchto hlasov sú na ceste k trvalo udržateľnému rozvoju rozhodujúce.

Je jasné, že dnešný hospodársky, sociálny a politický systém nefunguje v záujme našej planéty ani ľudí, najmä mladých ľudí. Nikdy nebolo také nevyhnutné pracovať na dosiahnutí transformačnej zmeny a systému, ktorý kladie dôraz na potreby planéty a práva ľudí, a nie na čisto hospodárske záujmy.

Európske združenie mladých novinárov (EYP) s počtom 60 000 členov zastrešuje novinárov a mediálnych tvorcov v Európe, organizuje množstvo podujatí pre mladých novinárov a novinárky, pomáha zvýrazňovať úlohu médií pre mladú generáciu a slobodu prejavu a zúčastňuje sa debát o novinárskych a vzdelávacích štandardoch a mediálnych politikách v krajinách Európskej únie. EYP vytvorilo tím desiatich spravodajcov, ktorí sa zúčastnili na stretnutí EYE a pripravili podrobnú správu z podujatia. Skupina ôsmich špecialistov a expertov z viacerých európskych krajín pod vedením dvoch editorov spracovala, vyhodnotila a spísala kľúčové témy a debaty na podujatí EYE. Táto správa obsahuje 100 nápadov z týchto debát. Európske mládežnícke fórum prispelo s komentármi v rozsahu dvoch strán na každú z piatich tém tejto správy.

Zoznámte sa s autormi

Greg Bianchi
Hlavný editor

Julie Mahlerová
Hlavná editorka

Irene Dominioni
Špecialistka (Mladí a starí)

Eleanor Brooks
Špecialistka (Bohatí a chudobní)

Antonis Raphael Stylianou
Špecialista (Samostatne a spolu)

Robert Nesirky
Špecialista (Bezpečné a nebezpečné)

Anna Ferrari
Špecialistka (Lokálne a globálne)

Stephanie Stelko
Expertka (Mladí a starí, Bohatí a chudobní)

Claas Verron Martinez
Expert (Bohatí a chudobní, Samostatne a spolu)

Henrike Freytag
Expertka (Bezpečné a nebezpečné, Lokálne a globálne)

 European Youth Event

 @EP_EYE2018

 @EP_EYE

 www.eye2018.eu

Úrad pre publikácie